

t, van der roest-kleinmeijer

EN TOCH
WACHT
HET GELUK

EN TOCH WACHT HET GELUK

T. VAN DER ROEST-KLEINMEIJER

EN TOCH
WACHT HET GELUK

Met illustraties van Laura Gerding

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

Opgedragen aan de „Zwaluwen“

1. Een onverwachte verandering

„Klaske!”

Het spichtige kind uit de middenrij schokt op. In haar ogen, die mijnheer Van Zwieten nu groot en argeloos aankijken, glanzen tòch nog de nauwbedwongen pretlichtjes.

„Ben je d'r bij met je gedachten?”

Mijnheer Van Zwieten tikt ongeduldig met zijn krijtje op het bord.

Klaske lacht hem vriendelijk toe. „En òf, mijnheer!” Even recht ze haar rug. Haar ogen turen nu strak naar de ingewikkelde som, die mijnheer Van Zwieten zojuist op het bord heeft uitgewerkt.

„Dat hebben we dus allemaal begrepen?” informeert hij wat onzeker, omdat hij de uitgestreken gezichten van Klaske en haar vriendinnen tòch niet helemaal vertrouwt.

„Jawel, mijnheer!” Klaske knikt ijverig terwijl op hetzelfde ogenblik haar gedachten alweer afdwalen.

Nou ja, hoe kan het anders als je zo'n handvol kleverige snoep-lippenstiftjes voor het spiedend oog van je hoofdonderwijzer verborgen moet houden.

Binnen in haar toegeknepen vuist begint het steeds warmer en plakkeriger te voelen.

Haar achterbuurvrouw buigt zich voorover. „Krijg ik er ook een, Klaske,” bedelt ze met een behoedzame fluistering in haar stem.

Klaske trapt nijdig met haar been achteruit.

„Hou je koest, meid,” sist ze dan geërgerd, „als Van Zwieten 't merkt, pakt ie 't hele zaakje af.”

Maar Van Zwieten heeft zich juist weer naar het bord gekeerd.

Dit is het ogenblik waarop Klaske al minstens drie minuten

met een popelend hart heeft zitten wachten. Als een kat zo snel draait ze zich om. „Hier!”

De ogen van de achterbuurvrouwen lichten verrukt op als ze met handige bewegingen de vier rode snoepjes weggrissen.

Nu zijn de voorbuurvrouwen aan de beurt. Lotty, die naast haar zit, kan nog wel even wachten. Ten slotte geeft dat het minste risico.

In de middenrij groeit de spanning. Wel zes paar ogen kijken gretig naar Klaske, die nu met een vlugge beweging één van de felgekleurde snoepstaafjes over haar lippen haalt.

„Oooh!” Verrukt om het verrassende resultaat knikken de vriendinnen van Klaske elkaar toe. „Zie je nou wel dat het gaat?” triomfeert Klaske.

Op hetzelfde ogenblik slaat ze met een benauwd gezicht de hand voor haar mond en fingeert een onverwachte hoestbui. Weer voelt ze de ogen van mijnheer Van Zwieten met iets van zwijgende achterdocht op zich gevestigd. Nee, ze kan het maar beter nog even voor hem verborgen houden. Straks, als alle vriendinnen hun lippen op dezelfde wijze met het snoepgoed hebben bewerkt, is het vroeg genoeg hem ermee uit te dagen.

Nu is er tenminste nog dat verrukkelijke griezelgevoel om het geheim van de rode stiftjes, het stiekeme proberen van de anderen om, net als Klaske, de snoepdingen, die zo lekker afgeven, zo goed mogelijk te benutten.

Het is op dat ogenblik dat vanuit de verte het geluid van de bel tot de klas doordringt.

Met een ongeduldige beweging keert mijnheer Van Zwieten zich om.

„Van Dam!” beveelt hij met een korte hoofdknik, „kijk jij eens even wie er voor de deur staat.”

Uit de voorste bank rijst een roodharige jongen overeind. Als hij al bijna bij de deur is, houdt mijnheer Van Zwieten hem nog even tegen. „Zeg dat ik les heb en zeker het eerste uur niet gestoord kan worden.”

De roodharige knikt. „Jawel, mijnheer.”

Klaske zucht hoorbaar.

Ze leunt nu met haar elleboog op de bank en houdt nog altijd haar ene hand stijf tegen haar mond gedrukt.

De snoepjes, die ze minstens een kwartier in haar andere hand verborgen heeft gehouden, zijn eindelijk zo eerlijk mogelijk gedistribueerd onder de giechelende buurvrouwen en hebben er alleen een grote, grillige vlek achtergelaten.

„Klaske!”

Mijnheer Van Zwieten schijnt aan het eind van zijn geduld te zijn. „Zit in vredesnaam niet zo schaapachtig met die hand voor je mond. Allez! Rechtop en hersens erbij!”

Langzaam zakt Klaske's hand naar beneden. Om haar heen voelt ze de spanning groeien. Twee knalrode lippen proberen zich tot een geruststellende glimlach te plooiën. „Ik... e...”

Jammer genoeg is Klaske niet meer in de gelegenheid de mooie zin, die ze zojuist had bedacht, af te maken. Want met een kreet van woede is mijnheer Van Zwieten op haar afgeschoten.

Driftig rukt hij het lange, magere kind met haar spottende ogen de bank uit. „Nest!” hijgt hij, „akelig lastpak dat je bent!”

Op dat moment dringt het tot hem door dat niet alleen Klaske's lippen met de kleverige, rode kleurstof zijn bewerkt. Voor haar, achter haar, naast haar... overal ziet hij plotseling de hoofden angstig omlaagzakken terwijl haastige handen het gestichte onheil nog zo goed en zo kwaad als het gaat, proberen te bedekken.

„Wel allemensen!”... Mijnheer Van Zwieten, die hapt naar adem, laat van verbouwereerdheid de armen slap naast zijn lichaam zakken.

In de klas is het nu onheilspellend stil geworden.

Klaske, die al half naast de bank staat, bespiedt vanonder haar neergeslagen wimpers het gezicht van de man, die haar nog geen minuut geleden zo onbarmhartig heeft beetgepakt.

Ze ziet hoe hij even nerveus met zijn ogen knippert, dan krijt-wit wordt en zijn hoofd nóg verder naar haar toebuigt. „Hier,

die rommell” Zijn stem lijkt donkerder en dreigender dan ooit. Eén ogenblik vergeet Klaske de ernst van de situatie. Haar ogen flitsen op, over haar gezicht glijdt een nauwbedwongen lach. „U mag het best eens proberen, hoor!” knikt ze de hoofdonderwijzer trouwhartig toe, „het gaat gemakkelijk genoeg!” Een daverend gelach doet de spanning in de klas breken. Die Klaskel! Hoe durft ze!

Maar voor mijnheer Van Zwieten is het nu genoeg geweest. „Afvegen dat spul en ogenblikkelijk!” buldert hij. „En om vier uur zal ik jullie de gelegenheid geven de verloren tijd van dit lesuur in te halen.” Zijn ogen glijden boos langs de opgemaakte gezichten van Klaske en haar vriendinnen terwijl zijn potlood haastig hun namen in zijn zakboekje noteert.

Maar Klaske is al opgeveerd. „’t Komt me erg slecht uit, mijnheer!” protesteert ze, „ik kan er toch zeker m’n krantenwijk niet voor laten liggen.”

Mijnheer Van Zwieten doet alsof hij die laatste opmerking niet heeft verstaan en wandelt met opgeheven hoofd terug naar zijn lessenaar.

Klaske knipoogt naar Lotty. „Geef mij even je zakdoek, meid,” fluistert ze, „anders krijg ik m’n lippen helemáál niet meer schoon!” Maar Lotty schudt verontwaardigd haar hoofd. „Ben je zestig? ’k Zal me daar even m’n schone zakdoek aan wagen. Hier!” . . . Ze duwt Klaske een stukje zuigpapier in haar hand. „Probeer het daar maar mee.”

Als Klaske op het punt staat de deugdelijkheid van het zuigpapiertje te beproeven, komt de jongen met het rode haar weer binnen en overhandigt mijnheer Van Zwieten een briefje. „Ik . . . e . . . ik geloof, dat het dringend was, mijnheer,” zegt hij bijna benepen, omdat het hem niet is gelukt zijn opdracht naar behoren te volbrengen.

„Dringend?” Mijnheer Van Zwieten frons zijn wenkbrauwen en bekijkt het papiertje. Dan, als hij de regels minstens twee

keer nadenkend heeft doorgelezen, glijden zijn ogen haastig naar de jongen.

„Vraag of mijnheer Lening me even kan vervangen!”

Zijn hoofd knikt in de richting van de gang. „Hij zit op het kantoortje, denk ik.”

De jongen is al weg. Met een klap valt de deur achter hem in het slot.

„Jongelui!” . . . Mijnheer Van Zwieten kijkt de jongens en meisjes van de eerste U.L.O.-klas vanachter zijn brilleglazen door-dringend aan. „Het spijt me dat ik een ogenblik weg moet. Maar ik reken erop dat jullie je rustig houdt. Ik zal mijnheer Lening vragen jullie gelegenheid te geven vast wat aan je huiswerk te doen.”

„Dà's fideell!” Klaske knikt vergenoegd terwijl ze voor de zoveelste keer het zuigpapiertje over haar lippen haalt. Vragend kijkt ze naar Lotty. „Gaat het zo een beetje?”

Lotty giechelt. „Meid, je weet niet waar je op lijkt!”

Een beetje nonchalant haalt Klaske haar schouders op. „Kan mij het schelen. Ik heb m'n best gedaan, hoor, en voor de rest moet ie me maar nemen zoals ik ben.”

Erg veel moeite heeft mijnheer Lening niet met de jongens en meisjes, die zo opeens aan zijn hoede zijn toevertrouwd. Als hij met een vriendelijke knik binnenkomt, zijn de meesten al druk aan het pennen. Klaske schijnt opeens bezeten te zijn door een allesverterende ijver.

Ten slotte kun je honderd keer beter je sommen op school afmaken dan dat je thuis moet gaan zitten ploeteren.

Thuis . . . Haar gedachten springen opeens over op de dingen, die te maken hebben met dat andere deel van haar leven waar ze op school maar liever niet aan denkt. Thuis? Och heden, in de kleine kamer waar moeder en ome Jan negen van de tien keer de sfeer bederven door hun geruzie en gezeur kan ze immers amper een rustig plekje vinden voor d'r huiswerk.

Nou ja, ome Jan is natuurlijk wel een beetje zielig met z'n

scheve rug en dat rare vertrokken gezicht. Maar voor de rest . . . Praatjes heeft ie genoeg, hoor! . . . Een jaar geleden is hij zo maar op een dag komen aanwaaien. Z'n kostjuffrouw had hem buiten de deur gezet en nou kwam hij vragen of moeder misschien een bescheiden kamertje voor hem had! Een bescheiden kamertje . . . jawell! Nog geen maand later was het ome Jan, die op de beste stoel zat, ome Jan, die het hoogste woord voerde en ome Jan, die de lakens uitdeelde.

En moeder maar zaniken van: „Jan, als je ruzie zoekt, ga je d'r uit, hoor!” of: „Jan, hou je grote mond nou eens . . .”

En tòch . . .

Klaske weet het niet, maar soms verdenkt ze moeder ervan dat die diep in haar hart misschien nog wel meer met haar jongere broer op heeft dan met haar eigen dochter. Nou ja, moeder en zij hebben elkaar wel nooit zo gelegen, maar toen vader er nog was, had je daar zo geen erg in. Vader was altijd goedlachs en vriendelijk geweest en als hij thuis was, leek het net of de hele kamer erdoor opvrolijkte. Met vader kon je tenminste nog eens echt schik hebben en als het op stoeien aankwam, reken maar dat hij dan van de partij was.

De dag, dat vader 's avonds laat, door de duisternis misleid, in de vaart was gelopen, zal ze nooit meer kunnen vergeten, gelooft Klaske. Nog geen uur later hadden ze hem levenloos thuisgebracht. Moeder was dagenlang totaal in de war geweest. Als zij, Klaske, de zaken niet dadelijk had aangepakt, zou er van hun hele huishouden geen spaan meer zijn terechtgekomen.

„In ieder geval neem ik een krantenwijk,” had ze al direct na de begrafenis beslist, „enne . . . als u er nou een paar werkhuizen bij probeert te krijgen.”

„Werkhuizen!”

Vreemd, nu Klaske er weer aan denkt, beseft ze ineens dat moeder er eigenlijk al vanaf het eerste moment iets op tegen had gehad.

„k Zal me daar voor een ander m'n rug krom werken,” had ze

gezeurd. „Nee, meid, zo gauw ik er met m'n centen niet meer kan komen, verzin ik er wel wat anders op.”

Blijkbaar was het kostgeld van haar broer ten slotte voor moeder begerenswaardiger geweest dan een betrekking als werkster voor halve dagen. Maar dat het er in huis beter op was geworden . . . nee, dat kon Klaske toch werkelijk niet zeggen. Ome Jan was een rare. Waarom ze dat vond, zou Klaske niet eens zo een, twee, drie kunnen verklaren, maar als ze helemaal eerlijk was tegenover zichzelf . . . Nee, eigenlijk vertrouwde ze hem voor geen stuiver! Geld had hij altijd genoeg, maar werken? Ho maar! In ieder geval was het háár een raadsel waar ome Jan steeds weer z'n inkomsten vandaan haalde.

Nou ja, zo heel veel kan het haar niet schelen ook! Na schooltijd gaat ze tòch meestal haar eigen gang. Als moeder en ome Jan niet thuis zijn, komt ze soms pas tegen tien en boven water. Wat ze dan uitvoert zo'n hele avond? Och, niks bijzonders eigenlijk.

Een beetje omhangen op de dijk met wat oudere meisjes, gekheid maken met de jongens van de burens . . . Een enkele keer loopt ze ook wel eens bij tante Santje aan, vaders oudste zuster, die meestal wel een kop koffie voor haar over heeft . . .

Klaske's ogen, die een kwartier geleden nog schitterden van de pret, staan nu gespannen. Zó, het dictee is bijna af. Als Van Zwieten nou nog maar even wegblijft . . . Misschien dat ze nog een kwartier nodig heeft voor haar sommen.

„Klaskééé!”

Met een afwezige blik kijkt Klaske naar Lotty, die al een paar keer tevergeefs heeft geprobeerd haar aandacht te trekken.

„Och meid, laat me nou . . . 't gaat juist zo lekker.”

Lotty draait zich beledigd een halve slag in de bank om. „Poehl 't hoeft al niet meer, hoor!”

Op dat ogenblik krikt de deurknop en verschijnt mijnheer Van Zwieten met een ernstig gezicht in de deuropening.

Onmiddellijk springt mijnheer Lening op om zijn plaats weer

af te staan aan de hoofdonderwijzer. Maar deze wuift afwerend met de hand. „Laat u maar, mijnheer Lening, graag nog een ogenblikje, als het kan.”

Zijn ogen dwalen zoekend door de klas. Ten slotte blijven ze rusten op het kind dat daarstraks nog zoveel deining heeft veroorzaakt.

„Klaske Tuinstra!”

De jongelui schokken op. Wat is er aan de hand?

Maar het gezicht van mijnheer Van Zwieten verraadts niets van wat er op dit ogenblik in hem omgaat.

Klaske heeft met een ruk haar pen neergegooid. „Moest u mij hebben?” Vergeten is het huiswerk dat al zo lekker opschoot, vergeten de ingewikkelde som, die ze juist onderhanden had... Daar staat mijnheer Van Zwieten en hij kijkt zo vreemd! Waarom moet hij juist háár hebben?

„Kun je even meekomen, Klaske?” De stem van mijnheer Van Zwieten klinkt zo wonderlijk kalm.

„Ik?” Klaske's gezicht is bleek geworden. Dan, met een onverschillig schouderophalen, komt ze overeind uit haar bank. „Ik heb anders niks op m'n kerfstok als u dat bedoelt.” Achter haar hoort ze een paar jongens grinniken. Maar het merendeel van de leerlingen volgt het verloop van dit vreemde intermezzo met spanning. Daarom is het jammer dat mijnheer Van Zwieten Klaske's opmerking negeert en rustig blijft wachten tot ze zover is om met hem mee te gaan.

Toch wel een beetje gespannen nu, volgt Klaske hem naar de gang. Wat er toch aan de hand mag zijn? Of zou het iets te maken hebben met die lippenverrij van daarstraks?

Als de deur achter haar in het slot is gevallen, legt mijnheer Van Zwieten bijna onmerkbaar zijn hand op haar schouder.

„Er is iemand die je graag wil spreken, Klaske!”

„Mij?” Met grote ogen kijkt Klaske naar mijnheer Van Zwieten, die opeens zo wonderlijk warm en vriendelijk met haar praat. Daarstraks heeft hij nog vóór haar gestaan met een van woede

vertrokken gezicht. Toen heeft hij haar driftig bezworen dat het nu uit moest zijn met die verwenste kabaalschopperij. En nu? Met een zenuwachtig gebaar gooit Klaske haar hoofd naar achteren. „Wie is het?”

Mijnheer Van Zwieten gaat haar voor naar het kantoortje. „Een zekere juffrouw De Raadt.”

„Asjemenou!” . . . Klaske blijft verbouwereerd voor de deur van het kantoortje staan. „Ik ken het hele mens niet!”

„Ze zal het je wel uitleggen, Klaske . . . kom!”

Mijnheer Van Zwieten geeft haar een bemoedigend duwtje in de rug, de deur kiert open en dan . . .

„Zo juffrouw De Raadt, dit is dan onze Klaskel!”

De jonge vrouw naast het bureau staat op van haar stoel. Ze is knap, denkt Klaske in een flits, mens, wat een ogen heeft die dame in d'r hoofd. Het lijken warempel wel twee sterren. Maar dan richten haar gedachten zich weer op dat éne, belangrijke punt.

„Moest u mij hebben?”

Er is zóveel eerlijke verwondering in haar stem, dat juffrouw De Raadt even moet slikken om haar opkomende bewogenheid tegenover dit nietsvermoedende kind te verbergen. Ze forceert een glimlach. „Klaske Tuinstra . . . dat ben jij immers?”

Klaske bemerkt opeens dat mijnheer Van Zwieten ongemerkt het kantoortje heeft verlaten. Het geeft haar een plotseling gevoel van paniek. Wat heeft dit te betekenen? Waarom moeten ze háár hebben?

Ze doet een stap naar voren en kijkt de vreemde dame door-dringend aan. „Er is toch niks gebeurd?” Haar stem beeft en haar gezicht dat er straks nog zo jolig en onbezorgd heeft uitgezien, lijkt op dit ogenblik een grauw masker.

De dame ontwijkt de vraag en wijst naar de stoel, die aan de andere kant van het bureau staat.

„Ga er even bij zitten, Klaskel!”

Heeft Klaske iets begrepen van de aarzeling in de stem van

de dame? Ze lijkt opeens te veranderen in een furie. Haar gezicht wordt rood van drift, haar handen ballen zich tot vuisten. „Nee!” snauwt ze, „ik ga niet zitten! Als er wat te zeggen valt, kan dat direct gebeuren. Nou? Wat had u?”

„Maar Klaske!” . . . Juffrouw De Raadt legt met een vertrouwelijjk gebaar haar hand op Klaske's schouder.

Iets in haar stem schijnt Klaske opeens tot bezinning te brengen. Het volgende ogenblik zakken haar schouders hulpeloos omhoog terwijl ze bijna verontschuldigend mompelt: „Nou, vooruit, als ik er dan per se bij moet gaan zitten.”

Juffrouw De Raadt kucht; het lijkt of ze zoekt naar woorden. „Klaske . . . Ik . . . e . . . een paar uur geleden werd ik opgebeld door de politie.”

Klaske's gezicht verstrakt. In haar ogen is opeens weer die felle, bijna pijnlijke spanning.

„Bedoelt u . . . e . . . over mij?” Het komt er verwonderd, maar tegelijkertijd ietwat geërgerd uit.

Klaske is meer geschrokken dan zijzelf beseft.

Juffrouw De Raadt schudt haar hoofd. „Dat wil zeggen . . . Niet in de eerste plaats over jou, hoewel je er tòch alles mee te maken hebt.”

Met een ruk schiet Klaske overeind. Het is of ze opeens voelt waar de vreemde dame heen wil met haar gesprek.

„Me moeder?” hijgt ze. „Ging het over me moeder?”

Juffrouw De Raadt knikt. „Zo was het precies, Klaske.” Ze kijkt Klaske ernstig aan. „Was jij ervan op de hoogte, kind, dat zich op de zolder van jullie huis allerlei goederen bevonden, die afkomstig waren van de meest uiteenlopende diefstallen?”

„Góederen? Op onze zolder?” Klaske's eerlijke verbazing lijkt ineens over te gaan in ontzetting, alsof ze plotseling de zin van dit gesprek begint te beseffen. Haar ogen kijken juffrouw De Raadt in angstige spanning aan. „Bedoelt u . . . zeiden ze . . .” hakkelt ze zenuwachtig, „dat mijn moeder . . .” Met een verbijsterd gebaar breekt ze de zin af.

Juffrouw De Raadt fronsst haar wenkbrauwen. Ze zou er de hele wereld voor overhebben om dit kind, met haar witvertrokken gezicht het werkelijke antwoord te besparen.

Maar zou dat kunnen? Klaske moet immers vóór alles weten waar ze aan toe is?

Ze knijpt haar handen tot vuisten en knikt Klaske geruststellend toe. „Zo erg als jij denkt, is het nu ook weer niet, Klaske. Nee, je moeder heeft aan de hele zaak part noch deel gehad, hoewel ze er toch wel van op de hoogte geweest moet zijn. Wel is ze totaal van streek geraakt toen de politie een paar uur geleden dat hele zaakje te voorschijn haalde.”

Klaske is met een schreeuw van woede op haar plaats teruggevallen. „Ome Jan!” constateert ze met verstikte stem, „ik heb altijd wel gedacht dat ie niet deugde. Maar nou...”

Juffrouw De Raadt heeft moeite het totaal ontredderde kind in bedwang te houden.

„Vanmiddag om ongeveer twee uur hebben ze hem op heterdaad betrappt in een van de grote herenmodezaken,” zegt ze, zo rustig mogelijk. „Hij is nu op het politiebureau om een voorlopig verhoor te ondergaan.”

Klaske heeft een gevoel alsof alles in haar verstart. „Ome Jan,” stamelt ze dan weer, „dus hij heeft echt gestolen?”

Het volgende ogenblik lijkt ze zich te bezinnen. Met een woest gebaar grijpt ze de hand van de vreemde dame. „Maar als het waar is, dat m'n moeder erdoor van streek is geraakt, dan is het ook haar éigen schuld! Ze wist dat ome Jan een gemenerik was, net zo goed als ik. Maar evengoed liet ze hem stiekem z'n gang gaan in huis. En wat is ervan terechtgekomen? Als ik...”

Met een snik blijft ze midden in de zin steken.

Juffrouw De Raadt heeft met een beschermend gebaar haar arm om Klaske's schouder gelegd. Even tilt ze het witte gezichtje omhoog. „Zeg es eerlijk, Klaske, wist jij van deze dingen af?”

„Ik?” Klaske's ogen worden groot van verwondering. „Ik wist er niks van af,” verklaart ze, met een stem die trilt van zenuwen. „Ik heb wel eens gedacht dat er iets aan de hand moest zijn met ome Jan, omdat hij eigenlijk de laatste tijd meer op stap was dan dat hij werkte. En... e... Nou ja, ome Jan kon ook een heleboel geld aan. Ziet u... ik heb het eigenlijk nooit gesnapt.”

Ze houdt de handen voor haar gezicht geslagen en huilt nu stilletjes voor zich heen.

„Klaskel”... Juffrouw De Raadt lijkt het er zelf moeilijk mee te hebben. „Eigenlijk was ik gekomen om samen met jou te zoeken naar een oplossing.”

Met een ruk heft Klaske haar hoofd op. „Een oplossing? Voor wat?”

„Voor jou, kind.”

„Voor míj?” Klaske kijkt juffrouw De Raadt niet begrijpend aan. „Maar wat heb ik te maken met...”

Juffrouw De Raadt knikt ernstig. „Alles, Klaske!” Ze verschuift even wat onrustig op haar stoel. Dan kijkt ze Klaske vastberaden aan. „Ik heb de dingen die jou betreffen vanmiddag al op het bureau besproken. Zie je, het lijkt ons beter dat je moeder voorlopig naar een rusthuis gaat. Ze heeft een dusdanige schok gehad dat de dokter onmiddellijk heeft moeten beslissen.” Klaske geeft niet direct antwoord, maar kijkt juffrouw De Raadt met een bijna wezenloze blik aan. „Weg?” stamelt ze dan, „moet ze weg?”

Juffrouw De Raadt lijkt even haar adem in te houden. „Je moeder is al weg, Klaske,” zegt ze voorzichtig. „Gelukkig konden de zaken direct voor haar worden geregeld. 't Was beter, zie je... Er is t  veel gebeurd, vanmiddag!... En daarom...”

„Daarom bent u gekomen om te zeggen welke kant ze met mij uit willen! Is het waar of niet?” Driftig houdt Klaske de leuning van haar stoel omklemd. Dan kijkt ze juffrouw De Raadt recht in het gezicht. „Zegt u maar tegen de politie dat Klaske Tuinstra zichzelf wel kan redden, ook als haar moeder er niet meer is. Ze heeft immers al zo lang d'r eigen boontjes moeten doppen?”

Juffrouw De Raadt knikt begrijpend. „Ik weet het wel, Klaske, dat je flink kunt zijn als het moet. Maar als het nou niet nodig is?” Klaske houdt haar adem in. Waar wil die dame heen? Wat gaat ze zeggen?

„Klaske!” Juffrouw De Raadt lijkt de spanning van dit ogenblik te voelen, maar met een vastbesloten trek om haar mond begint ze Klaske haar plan te ontvouwen. „Er is een huis, kindje, hier niet zo ver vandaan. En kijk, nu hadden we eigenlijk gedacht dat het véél beter en véél verstandiger, juist voor jezelf zou zijn, als je dáár eens een poosje kon komen wonen.”

Klaske snakt naar adem. „U bedoelt... u wilt...” Ze stottert van agitatie. „Wou u me naar een gesticht hebben?” Even is ze overrompeld door de onverwachte wending, die het gesprek heeft genomen. Dan schieten haar ogen vuur. „Dacht u nou

heus, dat ik dáár in zou trappen?" snauwt ze zenuwachtig. „Ik snap niet waar u over prakkezeert!”

Juffrouw De Raadt blijft haar onverschrokken aankijken. Maar in haar hart zou ze kunnen meeschreien met dit arme, ontredde kind.

„Ik prakkezeer over jouw toekomst, Klaske,” zegt ze zacht. „En het was niet naar een gesticht dat ik je wilde brengen. Wat ik voor je op het oog heb, is een thuis, een nieuw thuis, waar je voorlopig niets meer te maken zult hebben met de spanningen, die er de laatste tijd al genoeg geweest zijn in je leven.”

Klaske snikt. „Wat weet ú daarvan af?” Ze zegt het ruwer dan ze eigenlijk bedoelt.

Juffrouw De Raadt denkt aan de gesprekken, die ze vandaag heeft gevoerd met tante Santje, toen met de buurvrouw van Klaske en zojuist met mijnheer Van Zwieten. „Genoeg om jou te adviseren mijn raad op te volgen, Klaske,” zegt ze bedachtzaam, „trouwens . . . er zal geen andere weg voor je openstaan, kind.”

„Niet?” Klaske is opgesprongen. „Maar ik kan toch wel voor mezelf zorgen als het moet? Ik kan toch gaan werken? Wat kan mij het schelen dat er straks misschien geen mens meer zal zijn om naar me om te kijken. Dat doet me niks, juffrouw, helemaal niks!”

Achter de uitdagende blik in Klaske's ogen weet juffrouw De Raadt de angst, de groeiende ontzetting om alles wat het meisje op dit ogenblik dreigt te overrompelen.

„Klaske,” zegt ze, „wat je daar voorstelt, is onmogelijk. In de eerste plaats ben je te jong om al te gaan werken en in de tweede plaats . . . och kind, het zou je zo tegenvallen om helemaal alleen verder te gaan. En daarom . . . Luister nou es naar het mooie plan dat we voor jou hebben bedacht . . .”

Maar Klaske heeft met een driftig gebaar de deurknop gepakt. „Nee!” zegt ze hees, „nee . . . ik luister niet! Ik wil niet weg! En als u denkt dat u me kunt dwingen . . .”

Met een vlugge beweging gooit ze de deur open en vliegt de gang op. Haar grote, wanhopige ogen zoeken naar de buiten-deur.

Maar opeens is er een lange, breedgeschouderde gestalte, die haar de weg verspert.

„Klaske, waar ga je heen?” zegt een strenge, maar vriendelijke stem.

„Ik,” stamelt Klaske... Dan kijkt ze in het gezicht van mijnheer Van Zwieten, dat misschien nog nooit zó mild heeft geleken. „Ik...,” zegt ze weer. Het volgende ogenblik slaat ze met een hulpeloos gebaar de handen voor haar gezicht. „Ze willen me weg hebben,” schreeuwt ze opeens, al haar zelfbeheersing verliezend. „Ik moet mee... m'n moeder... is weg.”

„Klaske...” De stem van mijnheer Van Zwieten lijkt even te trillen. In een flits ziet hij het kind weer voor zich zoals ze nog geen halfuur geleden in de klas zat, speels en uitdagend, vol verborgen binnenpretjes. En nu...

„Kom eens mee,” zegt hij overredend, „juffrouw De Raadt wil immers het beste voor je? Alleen...” Hij aarzelt even. Dan knikt hij nadenkend. „Ik begrijp dat het allemaal een beetje onverwacht komt voor je. Maar ja, wat wil je? We konden je toch ook niet onkundig houden van de toestand thuis? Daarom is juffrouw De Raadt dadelijk naar de school gekomen nadat ze sinds één uur vanmiddag voor je in touw is geweest.”

„In touw?” Klaske kijkt verward van mijnheer Van Zwieten naar juffrouw De Raadt, die nu vlak bij hen in de deuropening is komen staan.

„Geloof me, Klaske,” zegt ze, „ik heb echt m'n best voor je gedaan. Als je weg moet, is dat alleen, omdat we je nog zo graag vóór je groot en volwassen zult zijn een paar mooie, onbezorgde jaren willen meegeven. En dat kan immers alleen als je je nú even – al kost je dat dan moeite – aan onze leiding overgeeft.”

Klaske geeft geen antwoord. Met gebogen hoofd staart ze naar

de vloer en telt de steentjes. Drie witte . . . twee zwarte . . . twee witte . . . drie zwarte . . . Weg! bonst het in haar hoofd, weg van huis . . . weg van school.

„Je zult het er vast heel prettig vinden,” hoort ze de stem van juffrouw De Raadt als vanuit de verte zeggen.

„Je zult er wàt gauw wennen,” troost mijnheer Van Zwieten. Weg! bonst het weer, weg! Je moeder van de kaart . . . je vader dood . . . er is niemand meer om voor je te zorgen.

Klaske kijkt juffrouw De Raadt als in een droom aan. „Wat zegt m'n moeder ervan? Vond ze het óók beter dat ik ergens anders ga wonen?” Haar stem klinkt schamper.

„Je moeder heeft het aan òns overgelaten,” zegt juffrouw De Raadt. „Ten slotte kunnen we jou toch zo maar niet in de steek laten?”

„Nee! . . . Nee!” Klaske stampvoet van plotselinge drift. „Jullie kunnen me beter in een wildvreemd tehuis stoppen, dàt is fijn!” Ze kijkt de twee grote mensen voor haar wanhopig aan. „Als jullie maar weet dat ik er wegloop. Blijven doe ik in geen geval!”

Juffrouw De Raadt is blij dat Klaske tenminste voorlopig de feiten heeft aanvaard. Ze pakt haar met een moederlijk gebaar bij de arm. „Mijnheer Van Zwieten heeft het goedgevonden dat we nu maar dadelijk naar je huis gaan om nog wat van je spulletjes bij elkaar te zoeken.”

Het zweet breekt Klaske uit. „Nu direct? Dus ik mag niet eens meer terug naar de klas?”

Mijnheer Van Zwieten schudt zijn hoofd. „k Zou het niet doen, Klaske,” zegt hij vriendelijk. „Het is misschien beter als ik je klasgenoten vertel dat je door familieomstandigheden onverwachts op reis moest. Als ze jóu zien, gaan ze vragen en misschien allerlei vreemde dingen denken. Dat is toch ook zo prettig niet?”

Klaske haalt haar schouders op en geeft geen antwoord. Ze denkt aan de lippenstiftjes in haar kastje, waar ze straks zo'n

dolle pret mee hebben gehad. 't Kan haar nu allemaal niets meer schelen.

„M'n tas staat nog naast de bank,” zegt ze toonloos als ze ziet dat mijnheer Van Zwieten juffrouw De Raadt een hand geeft.

Mijnheer Van Zwieten knikt. „Als jij nou vast je mantel aandoet, Klaske, dan haal ik even je tas.”

Met trage bewegingen haakt Klaske haar dunne, verschoten regenjas van de kapstok. Hè, ze rilt. Is het hier nou zo kil in de gang of komt dat van zenuwachtigheid?

Juffrouw De Raadt pakt haar hand. „'t Komt best goed, Klaske,” probeert ze het totaal verslagen kind weer wat tot rust te brengen. „Als de eerste moeilijke dagen maar achter de rug zijn . . .”

Maar Klaske schudt met een ruk haar hoofd. „Als u denkt dat ik er zó gemakkelijk overheen stap,” snauwt ze. „Het komt niet goed, dat weet ik wel zeker!”

Zwijgend neemt ze even later haar tas in ontvangst.

Met een warm gebaar steekt mijnheer Van Zwieten zijn hand uit. „Klaske . . . kind, laat je eens gauw iets van je horen? En . . . e . . . de moed erin houden, hoor! Misschien komt alles nog beter terecht dan we nu kunnen denken.”

Klaske knippert met haar ogen. Dan, door een mist van tranen, kijkt ze mijnheer Van Zwieten aan.

„'t Zal voor u een stuk rustiger worden,” smaalt ze, omdat ze eigenlijk niet goed weet wat ze op dit ogenblik moet zeggen. Maar op hetzelfde moment schijnt ze zich te bedenken. „'k Ben misschien gauwer terug dan u denkt!” zegt ze schor, „ik zal d'r wel voor zorgen dat ze binnen een week genoeg van me hebben.”

Mijnheer Van Zwieten doet alsof hij de laatste zin niet heeft gehoord. Hij kan zich ineens niet meer indenken dat het juist Klaske is geweest, die hem altijd zoveel zorgen heeft gegeven. Klaske was niet dom, maar wel vreselijk druk en onoplettend, terwijl ze bijna iedere dag de een of andere dwaze inval had. Klaske . . .

Als ze kleintjes en in elkaar gedoken naast juffrouw De Raadt de straat uit stapt, kijk mijnheer Van Zwieten haar nog een ogenblik na. In zijn hart lijkt het te stormen. Hij zou haar achterna willen lopen . . . hij zou haar wel zó willen toeroepen: „Klaske! 't Hoeft niet, ga maar gauw terug naar de klas!”

Maar hij doet het niet. Hij blijft staan vlak voor het raam met de handen op zijn rug. Hij kan Klaske niet tegenhouden! Dit is immers voor het kind de beste oplossing? Haar vader leeft niet meer, haar moeder zal misschien maanden nodig hebben om weer op verhaal te komen, haar ome Jan is opgepakt wegens diefstal . . .

Mijnheer Van Zwieten zucht. Arme Klaske! Hij zou er nog graag tien keer zoveel geduld voor willen opbrengen als hij haar nu weer kon meenemen naar de klas. Want dat Klaske deze plotse-linge verandering in haar omstandigheden niet zó maar zal kunnen aanvaarden, weet mijnheer Van Zwieten wel zeker. De wanhopige blik in haar ogen, de samengeknepen lippen bij het afscheid hebben hem genoeg gezegd.

Met een diepe zucht keert hij zich om. Klaske is uit het gezicht verdwenen. Dan loopt hij met grote, haastige stappen naar het klasselokaal terug. In zijn hart is de zwaarte om wat hij zo dadelijk tegen de andere leerlingen zal gaan zeggen.

Klaske is weg . . . ze móeten het weten. Of ze haar ook zo zullen missen als hijzelf op dit ogenblik?

Mijnheer Van Zwieten loopt er nog steeds over te piekeren als hij met een ruk de klassedeur openzwaait. „Zo, jongelui, daar was ik weer!”

2. Dit is je thuis, Klaske!

In de hal van het kindershuis neemt juffrouw De Raadt nog geen twee uur later afscheid van Klaske.

„Ik hoop dat je je gauw thuis zult voelen, kind,” zegt ze dringend. „Vergeet in ieder geval nooit dat de directrice en haar helpsters maar één doel voor ogen hebben: jou, voor zolang dat nodig is, een nieuw, veilig thuis te geven.”

Klaske kijkt somber voor zich uit. „Ik heb er anders niet om gevraagd,” werpt ze tegen.

De directrice legt met een hartelijk gebaar haar hand op Klaske's schouder. „We weten het, kind. We zullen het ook niet vergeten. Maar soms zijn het de omstandigheden, die ons opeens dwingen een weg in te slaan, die we eigenlijk liever links zouden laten liggen.”

Ze tikt Klaske bemoedigend tegen haar wang. „Daarom ben ik er zeker van dat jij al het mogelijke zult doen om je zo gauw als dat kan te schikken in de gang van zaken hier.”

Klaske haalt haar schouders op en mompelt iets binnensmonds.

Als ze juffrouw De Raadt de oprijlaan ziet uit lopen, voelt ze zich een ogenblik zó reddeloos verloren! 't Lijkt precies alsof alles om haar heen te maken heeft met een bange, boze droom, waaruit ze straks absoluut zal moeten ontwaken want anders . . .

Klaske's lippen trillen als de directrice haar bij de hand neemt en met haar naar boven gaat.

„We hadden gedacht je maar een plaatsje op de grote meisjeskamer te geven, Klaske,” zegt ze hartelijk. „Als je daar nu eerst even je koffertje neerzet, dan gaan we daarna kennismaken met je groepsleidster en een paar van de meisjes, die hier al wat langer zijn.”

Klaske knijpt haar handen tot vuisten en slikt.

„Ik... e... ik ben hier maar voor een paar weken,” zegt ze dan moeilijk. „Ik heb vanmiddag in het rusthuis nog even met m'n moeder gepraat en die zei dat het maar voor even zou zijn.”

De directrice geeft niet direct antwoord, maar kijkt Klaske onderzoekend aan. Heeft ze de afweer, die er is in het hart van het meisje, gevoeld? „Houd daar niet té veel aan vast, kind,” zegt ze ten slotte bedachtzaam. „Hoe spontaner je je hier geeft, hoe gemakkelijker het zal zijn je aan je nieuwe omgeving aan te passen.”

Als Klaske haar koffertje heeft weggezet en verder met de directrice meeloopt, ontdekt ze dat ze bij een tamelijk nieuwe vleugel in het gebouw zijn gekomen.

Hoewel Klaske het niet wil bekennen, tòch is ze een ogenblik geïmponeerd door de aanblik van het ruime, moderne dagverblijf waar de directrice haar even later binnen brengt.

„Zuster Gon, heeft u een ogenblikje tijd?”

Klets! Met een vlugge beweging zet de jonge vrouw die in een hoek van de kamer heeft staan strijken, het warme ijzer neer.

Op hetzelfde ogenblik draaien een tiental meisjeshoofden zich nieuwsgierig om.

Met een enkele blik beduidt de directrice de meisjes voor zich te kijken. Dan, met een glimlach, stapt ze op zuster Gon toe.

„Dit is Klaske,” zegt ze, „ik heb u vanmiddag onder het thee-drinken immers verteld dat ze zou komen?”

Zuster Gon bloost en steekt haar hand uit. „Welkom, Klaske,” zegt ze eenvoudig. „Ik hoop dat we het goed zullen hebben samen.”

„Zuster Gon is belast met de leiding van de grote meisjesgroep, Klaske,” legt de directrice uit. „Ik denk dat zij je nu wel verder wegwijs wil maken.”

Met een vriendelijke hoofdknik laat ze Klaske's hand los en loopt naar de deur. Klaske heeft een gevoel alsof ze zó maar hard zou kunnen gillen. De emoties van de laatste uren hebben haar meer aangegrepen dan ze zelf beseft.

Ze kramp haar handen tot vuisten en probeert de tranen, die ze als een dikke brok in haar keel voelt opkomen, weg te slikken.

„Dag juffrouw,” mompelt ze tegen de jonge vrouw, die met een spontaan gebaar Klaske's nieuwe vriendinnen een wenk geeft. „Dicky . . . Tonny . . . Ellen . . . kom eens gauw, kinderen. Even kennis maken met Klaske, die vanaf vandaag graag hélemaal bij ons wil komen . . .”

Ietwat verlegen wippen de meisjes van hun stoel en wat schuchter nog grijpen ze Klaske's hand.

Zuster Gon lacht.

„Vergis je niet, Klaskel! Zo netjes en bedeesd als nu zijn je groepsgenoten maar zelden, hoor! Let maar eens op hoe gauw dat verandert!”

In een flits ziet Klaske de gezichten van haar nieuwe vriendinnen aan zich voorbijgaan.

Heeft ze het zich verbeeld of hebben ze haar allemaal een beetje meewarig aangekeken?

Zouden ze het misschien weten? doemt ineens het nieuwe schrikbeeld op in haar hart. Zouden ze het hebben gehoord van ome Jan? En dat m'n moeder nou . . .

Er glijdt een onverschillige trek om haar mond. Eigenlijk kan het haar niet schelen ook! Wie weet waarom die kinderen hier zelf zitten!

„Dag!” zegt ze stug tegen de meisjes, die haar om beurten een hand geven.

Als ze zich allemaal aan haar hebben voorgesteld, glijden de ogen van zuster Gon even onderzoekend over het groepje. „Joke, waar ben jij mee bezig? Is je huiswerk af?”

Het zwarte meisje, dat door de zuster is aangesproken, knikt. „k Had niet veel vandaag,” zegt ze vlug. „Ik zat zo maar wat te schrijven.”

„Zo maar wat te schrijven . . . hoor háár eens!” Het lange meisje dat vlak tegenover Joke aan de tafel heeft gezeten, proest het uit. Dan kijkt ze zuster Gon jolig aan. „Joke is een gedicht aan het

maken, zuster Gon," legt ze uit. „Een echt gedicht van wel vijftig regels.”

„Och kind.” Joke kleurt en loopt een beetje beledigd naar de tafel.

Maar zuster Gon doet alsof ze de opmerking van het lange meisje niet hoort. „Joke, heb jij dan misschien even tijd om je een ogenblikje met Klaske bezig te houden? Straks, als zuster Gerda er is, laat ik Klaske wel even ons huis zien.”

Joke knikt en lacht een beetje verlegen naar Klaske. Dan trekt ze haar mee naar een hoekje van de kamer en schuift een stoel voor haar bij.

Even steekt ze, nog altijd een beetje gegriefd, haar tong uit in de richting van het lange meisje.

„Je moet niet altijd geloven wat ze zegt, hoor,” fluistert ze Klaske vertrouwelijk toe. „Lineke houdt de boel wel meer voor de gek.”

Ze pakt een spel uit de kast en kijkt Klaske vragend aan. „Wat zullen we doen? Waar houd je van?”

Een beetje geringschattend kijkt Klaske naar de letters, die in felle kleuren op de doos zijn gedrukt: „Mens, erger je niet”... Poeh! Wat een kinderachtig spul is dat!

Verachtelijk haalt ze haar schouders op.

„Hebben jullie niks anders?” zegt ze gemelijk.

Joke's gezicht glanst ineens op. „Wacht, ik weet het!”

Ze ploft het spel terug in de kast en grijpt haastig een langwerpige doos.

„Dit hebben we pàs,” legt ze uit, „'t is een machtig spel.”

Onverschillig glijden Klaske's ogen over het kartonnen blad met de hokjes, dat Joke te voorschijn haalt.

Jeugd-scrabble, leest ze op het deksel van de doos. „Hè?” Even, worden haar ogen groot van verbazing. Wat een raar woord is dat!

„Kijk!” Joke is één en al animo. „Hier heb je een hele troep

losse letters en daar moet je nou allemaal woorden van gaan maken.”

Klaske lijkt opeens een beetje aangestoken door het enthousiasme van het kleine, donkere kind naast haar. Gespannen volgt ze de uitleg van het spel om dan aarzelend Joke's voorbeeld te volgen en een greep te doen uit het stapeltje letters dat klaarligt om gebruikt te worden.

„Snap je 't?”

Klaske knikt langzaam. „Ik geloof van wel.”

„Nou . . . vooruit, daar gaan we dan!”

Eén ogenblik voelt Klaske haar tegenzin van zoëven terugkomen. Bal Nou hebben ze tòch hun zin! Zit ze me daar zoet een spelletje te spelen als een klein, onbenullig kind! Ze moesten eens weten hier wat ze anders deed om deze tijd! De jongens van de overkant zouden haar missen vanavond. En tante Santje . . .

Hè, met een ruk dwingt Klaske zich tot de nodige aandacht. Laat ze nou alsjeblieft niet gaan piekeren over thuis. Stel je voor, er zou misschien nog een hele huilpartij van komen zo meteen. En ten slotte hebben die vreemde kinderen er niks mee nodig dat ze bijna stikt van de zenuwen.

'n Sufferd is ze geweest dat ze zich vanmiddag zo gemakkelijk door die vreemde juf heeft laten inpalmen. Als ze 't mens d'r mond had weten te snoeren, was ze nou misschien nog thuis geweest . . .

„Wat? O ja!” . . . Klaske merkt opeens dat Joke haar onderzoekend aankijkt.

„Jouw beurt, meid . . . ik heb het al twee keer gezegd! Je was er zeker niet bij met je gedachten?”

Klaske geeft geen antwoord, maar staart naar de letters, die ze in haar hand heeft. Als het even stil blijft, zegt Joke bijna fluisterend: „Ik geloof dat je er geen zin in hebt, hè? Maar ja, wat wil je? Zo'n eerste avond is natuurlijk pet!”

Klaske hoort de andere meisjes lachen, maar het laat haar koud

waarom. Even kijkt ze Joke doordringend aan. „Denk alsje-blijft niet dat ik hier voorgoed blijft,” snauwt ze dan. „Stel je voor, ik geloof niet dat ik zó iets zou overleven!”

Joke haalt haar schouders op. Ze is een beetje in haar wiek geschoten door Klaske's scherpe uitval. „Als je maar móet,” zegt ze opeens een beetje vinnig, „enne . . . zó vreselijk is het hier heus niet, hoor! Ik ben hier toch ook al vier jaar? Nou? Kun je het aan me zien?” Ze werpt Klaske een uitdagende blik toe en lacht dan een beetje triest. „Jij bent hier toch ook niet voor niks? Als je het thuis zo goed had, zouden ze je hier niet hebben gebracht.”

Klaske perst haar lippen op elkaar en geeft geen antwoord. Haar ogen turen strak naar het spel dat tussen hen in op tafel ligt. De woorden, die er hier en daar door het neerleggen van de lettertjes zijn ontstaan, lijken haar aan te grijnzen. Dan, met een ruk, gooit ze haar hoofd naar achteren. „Laat maar voorbijgaan, die beurt van me . . . ik weet niks.”

Als ze zwijgend verder spelen, is het opeens zuster Gon, die tussenbeide komt. Ze knikt naar de deur. „Zuster Gerda is in aantocht, Klaske. Zullen wij dan maar eerst even op verkenning uitgaan?”

Aarzelend is Klaske opgestaan. „Goed,” zegt ze stug.

Daar zwaait de deur van het dagverblijf al open en met een vrolijke lach wipt zuster Gerda naar binnen.

„Hallo, dames!” . . . Even blijft ze staan en kijkt verbaasd in de richting van Klaske. „Olala . . . een nieuwe huisgenoot? 'k Was het werkelijk helemaal vergeten.” Spontaan stapt ze op Klaske toe en geeft haar een bemoedigend klopje op de schouder. „Wij worden zeker gauw vriendinnen?”

Klaske ziet de andere meisjes grinniken en voelt zich kleuren.

„Ze heet Klaske,” zegt Joke bijdehand, „en van d'r achternaam . . .”

„Tuinstra,” vult zuster Gon aan, terwijl ze Klaske's hand pakt.

„Zuster Gerda, Klaske en ik gaan er even samen vandoor, u redt het verder wel?”

Klaske ziet dat de jonge leidster bedachtzaam rondkijkt.

„Es kijken . . . ,” bepeinst deze hardop. Haar ogen glijden over de meisjes, die hier en daar nog bezig zijn. Dan knikt ze. „Lineke . . . och toe, haal jij even de pick-up voor me . . .”

Op hetzelfde ogenblik ziet Klaske de meisjes verrast opschokken.

„Gaan we volksdansen, zuster Gerda?”

Er is opeens een leven van jewelste in het net nog zo rustige dagverblijf. Stoelen worden aan de kant geschoven, tafeltjes op zij gezet . . .

Zuster Gon lacht. „Niet te wild, jongens,” waarschuwt ze, „en . . . e . . . denk om m'n nieuwe vloerbedekking!”

Klaske voelt zich hoe langer hoe meer een vreemde worden in deze wonderlijke gemeenschap.

Ze slikt en kijkt een beetje afwezig naar het drukke gedoe om zich heen. Op dat ogenblik is het zuster Gon, die haar meetrokt naar de deur.

„We gaan, Klaske . . .” Zwijgend loopt Klaske achter de jonge vrouw aan, die haar een halfuur geleden nog totaal vreemd was.

„Je slaapkamer heb je al gezien?”

Klaske kijkt even op. „Ik heb m'n koffer erheen gebracht.”

Zuster Gon knikt. „Dat dacht ik wel.”

Opeens . . . aan het eind van de gang blijft ze een ogenblik aarzelend staan. 't Lijkt net of haar plotseling iets te binnen is geschoten. Dan kijkt ze Klaske onderzoekend aan. „Zou je het leuk vinden om, vóór we verder gaan, even onze kleintjes te zien?” informeert ze belangstellend. „Ze zijn schattig!”

Klaske voelt zich kleuren en haalt een beetje verward haar schouders op. „Ik . . . e . . . ik weet het niet,” stottert ze.

Maar zuster Gon heeft de deur aan het eind van de gang al voorzichtig opengedaan. „Vooruit!” zegt ze, met een vertrouwelijke knipoog naar Klaske, „we zullen eens kijken of we nog heel

even bij ons grut terecht kunnen. Als we een beetje stil doen, zal dat best lukken."

Even kijkt ze voorzichtig om een hoekje van de deur, dan wenkt ze Klaske. „Kom maar . . .”

Met een mengeling van onwil en verlegenheid stapt Klaske de grote, frisse zaal binnen.

„Hier slapen onze baby's, Klaske,” fluistert zuster Gon, „kun je ze zien? De kamer is wel een beetje donker, maar als je nou even vlak onder dit kleine lampje gaat staan . . .”

Klaske voelt haar adem stokken. Wat zegt zuster Gon?

„Baby's?” stamelt ze schor, „hebt u . . . as je me nou!” . . .

Met stijgende verbazing kijkt ze naar de witte bedjes, die in drie rijen vlak naast elkaar staan. En in die bedjes . . . Ergens in haar hart vlijmt opeens een felle pijn, in haar keel propt het verdriet om alles wat er vanmiddag gebeurd is, weer op. Met brandende ogen tuurt Klaske naar die stille, slapende kindertjes. Wat doen die hier? Wie heeft ze gebracht? Waarom mochten zij niet bij hun moeder blijven? Wild jagen de gedachten door haar hoofd.

„Vind je ze niet enig?” Zuster Gon kijkt Klaske vol verwachting aan. Maar ze schrikt als ze de ontzette blik in de ogen van het meisje naast haar ziet.

„Ik . . . ik vind het geméén!” stoot Klaske eindelijk hortend uit, „dat jullie mij bij m'n moeder weghalen, dáár ben ik tenminste zelf bij, maar die stumperds . . .” Ze wijst naar de kleine hoofdjes, die net boven de dekentjes uitsteken, „wat kunnen die beginnen?”

Zuster Gon lijkt even onaangenaam getroffen. Maar dan haalt ze diep adem en trekt Klaske voorzichtig de gang op. „Zullen we ze maar lekker laten slapen?” stelt ze vriendelijk voor alsof ze Klaske's vraag niet eens heeft gehoord.

Pas als ze zo'n beetje het hele huis hebben doorgedwaald en Klaske nu toch wat op de hoogte is van wie er allemaal wonen en hoe ze leven, zegt zuster Gon: „Wat vind je ervan, Klaske?”

Geloof je nou nòg dat de kinderen van ons huis erg te beklagen zijn?"

Klaske denkt aan de hoge, lichte kamers, die ze heeft gezien, aan de gezellig ingerichte woonverblijven van de verschillende groepen. Ze ziet ze weer voor zich, die lange rijen bedden met kleurige spreien . . .

Dan buigt ze haar hoofd en krampt haar handen.

„'t Kan me eigenlijk niks schelen ook!" In een plotseling opkomende drift stampt ze met haar voet op de grond. „In ieder geval wil ik er niet bij horen!"

Zuster Gon kijkt Klaske nadenkend aan. 't Is alsof ze even geen raad weet met dit wonderlijke kind, dat zo fel reageert. Dan legt ze haar hand op Klaske's schouder. „Ik denk dat niemand van onze kinderen dat eigenlijk heeft gewild, Klaske! Uiteindelijk horen ze allemaal thuis bij een eigen vader en moeder, net als jij. Maar als om de een of andere oorzaak dat huis er niet meer is en vader en moeder niet meer kunnen zorgen, is het dan niet heerlijk dat we zó met elkaar die moeilijke dingen mogen oplossen?"

„Maar ik heb een thuis!" Klaske trekt zenuwachtig met haar mond, „en . . . e . . . al is mijn moeder er dan nou niet meer, ik kan toch best voor mezelf zorgen!" Een ogenblik kijkt ze zuster Gon wanhopig aan. „Ik heb het al wel tien keer tegen die dame gezegd, maar ze wilde me niet geloven!"

Zuster Gon heeft opeens medelijden met Klaske. Ze weet nog wel niet precies hoe de omstandigheden van het kind op dit ogenblik zijn en wie ze met „de dame" bedoelt, maar het lijkt alsof ze voelt waar bij Klaske de schoen wringt. Met een hartelijke beweging trekt ze het meisje naast zich op de bank in de gang. „Luister nou eens even goed, Klaske!"

Maar Klaske schudt haar hoofd en doet een poging om op te staan. Op dat ogenblik begint op een van de slaapzalen een kind te huilen. Zuster Gon blijft even luisteren. Dan komt ze

haastig overeind. „'t Zal Sonja zijn! Wacht, even zuster Ada waarschuwen.”

Terwijl ze aan de overkant van de gang op een belletje drukt, wordt het huilen heviger. Klaske wendt haar hoofd af en probeert er niet op te letten. Maar dat is zó moeilijk! 't Lijkt net of het kind op de slaapzaal ergens om roept.

Onwillekeurig is Klaske wat dichterbij de deur gelopen, die half openstaat. Dan . . . Met een verstolen blik kijkt ze in de richting waar het geluid vandaan komt.

„Ga d'r maar even heen, Klaske!”

Het is zuster Gon, die opeens weer vlak naast haar staat en de deur van de slaapzaal wat verder opendruwt. Ze heeft ineens een ingeving gekregen en kijkt Klaske vriendelijk aan. „Misschien dat j'ij haar weer stil kunt krijgen?”

„Ik???” Klaske voelt zich beurtelings rood en bleek worden. Even blijft ze zuster Gon verwezen aanstaren. „Dacht u . . . dat ik . . .?” Ze maakt de zin niet af, maar keert zich aarzelend om.

„Zuster Ada zit beneden met een andere zieke peuter, ze komt over een paar minuutjes. 't Is een beetje zielig voor Sonja, vind je niet, om zo lang te moeten wachten?”

„Maar,” zegt Klaske besluiteloos.

„Aja!” huilt het kind, „zusse Aja . . .”

Er lijkt iets open te gaan in Klaske's hart. Voor een ogenblik is ze haar eigen zorgen vergeten. Als zuster Gon zachtjes de gang op loopt alsof ze er nog dringend iets moet zoeken, staat Klaske opeens alleen in de halfdonkere zaal. „Ajááá! Zusse Ajaaa!”

Klaske loopt op haar tenen naar het bedje en kijkt met grote ogen naar het kindje dat met de handjes voor de ogen ligt te snikken.

„Och!” . . . Het gaat als een golf van ontroering door haar heen. Het kindje is niet blank zoals de andere peuters op de zaal, maar donkerbruin.

„Hela . . . Sonja!” Zacht fluisterend buigt Klaske zich over het bedje van het huilende kindje heen. „Waarom moet je nou huilen?”

Even lijkt het kindje te schrikken. Maar dan . . .

Ademloos ziet Klaske hoe de twee bruine knuistjes zich langzaam losmaken van het betraande gezichtje, het hoofdje met de pikzwarte krulharen draait zich verbaasd om en een paar grote ogen waarin de tranen nog naglinsteren, kijken Klaske aan.

Klaske voelt zich opeens vreemd gespannen. Nou zal ze wéér gaan huilen, denkt ze, als het kindje ziet dat ik een vreemde ben, zal ze schrikken.

Om het kleintje gerust te stellen, pakt ze haastig het warme handje dat op de dekens ligt. „Sonja . . . zuster Ada komt . . . je moet héél eventjes wachten, weet je . . . daarom ben ik er nou.” Ze voelt haar stem trillen van opwinding. „Ik ben Klaske! Je hebt mij nog nooit gezien, hè?”

Tot haar verwondering bemerkt ze dat het kindje luistert. Ze huilt niet meer, maar staart Klaske met een ernstig gezichtje aan. Klaske streelt een beetje onhandig over het knuistje dat nog steeds vol vertrouwen in haar hand ligt. „Is het nou over?” vraagt ze zacht, „heb je nou geen verdriet meer?”

Heeft het kindje haar vraag begrepen? Het ligt een ogenblik doodstil. Dan . . . door haar tranen heen breekt er ineens een glimlach door op het behuilde gezichtje.

Klaske ondergaat het als een onverwacht wonder. „Dag!” fluistert ze, terwijl ze de opkomende ontroering in haar keel probeert weg te slikken, „dag kleine schat . . . was je óók zo alleen?”

Ze merkt niet eens dat zuster Gon voorzichtig om een hoekje van de deur kijkt en glimlacht. Pas als er zachte voetstappen klinken, laat Klaske het kleine handje los en springt haastig overeind.

„Dus jij was Klaske?”

Voor de zoveelste keer die avond blikte Klaske in een voor haar totaal onbekend gezicht. Maar de vreemde zuster schijnt niets van haar verlegenheid te bemerken.

„Heerlijk dat je net in de buurt was,” fluistert ze. „Sonja is óók al niet zo erg in orde, weet je . . .” Ze kijkt bezorgd naar het kindje en keert zich dan weer tot Klaske. „Ze werd direct stil, hè, toen je kwam . . . Je hebt zeker wel meer met zulke kleintjes omgegaan?”

De laatste vraag brengt Klaske weer met een ruk tot de werkelijkheid terug. Met een onverschillig schouderophalen keert ze zich om en loopt naar de deur. „Ik heb nooit broertjes of zusjes gehad,” zegt ze kort.

Net als zuster Ada Klaske nog iets wil antwoorden, komt zuster Gon binnen. Ze lacht als ze Klaske ziet.

„O Klaske, is het in orde? Ga je dan nu nog even met me mee je koffer uitpakken? Ik zal je dan meteen je eigen kastje wijzen waar je fijn al je spulletjes kunt instoppen.”

Klaske knikt en loopt als in een droom achter zuster Gon aan.

Telkens is het of ze dat kleine, bruine gezichtje weer voor zich ziet. Eigenlijk was het jammer dat ze niet even langer bij het kindje had kunnen blijven, het had haar zó dankbaar aangekeken toen ze had geprobeerd het te troosten!

„Sonja is hier nog maar een maand, zie je,” vertelt zuster Gon, terwijl ze Klaske’s kleren uit het koffertje pakt en noteert wat ze precies bij zich heeft. „Ze is nu al wel wat gewend, maar zuster Ada dacht dat ze een beetje koortsig was.”

Klaske geeft geen antwoord, maar kijkt zuster Gon met boze ogen aan. „Misschien is ze ziek van heimwee,” schampert ze opeens, omdat de onverwachte ontmoeting met het kindje haar meer heeft aangegrepen dan ze zelf had verwacht. „Waarom kan zo’n kind niet bij haar moeder blijven? Waarom moet ze naar een huis toe als dit?”

’t Lijkt net of Klaske in haar verdediging van Sonja nog eens weer haar eigen verdriet te lijf wil.

Zuster Gon schikt een stapeltje ondergoed op de bovenste plank van het roodgelakte kastje dat voortaan alleen van Klaske zal zijn. Dan kijkt ze het meisje, dat met samengeperste lippen naast haar staat, ernstig aan.

„Sonja’s moeder is zes weken geleden plotseling gestorven, Klaske! En omdat een vader zo’n klein kindje niet alleen kan verzorgen, heeft hij het bij ons gebracht. Dat is immers voor Sonja en hem het beste?”

Klaske’s gezicht is bleek geworden. Ze slikt en probeert de tranen, die opeens in haar ogen zijn geschoten, tegen te houden. Zuster Gon ziet het wel, maar ze doet net of ze er helemaal geen erg in heeft.

„Klaske?” Met een vermoeid gebaar keert Klaske zich naar zuster Gon. Even blijft het stil op de kamer. Het lijkt alsof zuster Gon zoekt naar woorden. Dan, als in gedachten, zegt ze langzaam: „Misschien moest jij wel bij ons komen om voor dat kleine, bruine kindje een lieve, grote zus te worden. Stel je nu eens voor,

Klaske, dat je dáárin slaagde! Zou dát voor Sonja niet geweldig zijn?"

Klaske probeert de woorden van zuster Gon te verwerken, maar het lijkt alsof het duizelt in haar hoofd.

„Neel!" Met een wilde beweging trapt Klaske opeens haar kof-fertje naar de andere kant van de slaapzaal. „Het kan me niet schelen waarom die anderen hier zijn . . . wat heb ik met jullie te maken? Immers niks?"

Het is de spanning van de laatste uren, die een uitweg zoekt. Met een plof laat Klaske zich voorover op het bed vallen dat zuster Gon zoëven vlak naast het roodgelakte kastje heeft ge-schoven.

„Ik wil weg," huilt ze, „laat me toch gaan . . . ik kàn hier niet blijven."

Haar hoofd bonst en haar lichaam schokt.

„Klaske toch!" Met een begrijpend gebaar slaat zuster Gon haar arm om de smalle schouders van het nieuwe kind. Dan, héél zacht, begint ze te praten. Klaske moet proberen nu eerst eens rustig te worden. Misschien dat ze morgen de dingen dan heel anders zal bezien. 't Valt ten slotte voor niemand mee zo maar uit je eigen vertrouwde omgeving te worden gehaald. Maar wist Klaske wel dat bijna alle grote meisjes met wie ze nu samen kwam te wonen datzelfde verdriet óók hadden moeten doormaken?

Het lukt Klaske niet haar oor te sluiten voor de kalme, over-redende stem van zuster Gon. En als deze haar ten slotte een pyjama geeft en haar de badkamer wijst waar ze zich eerst kan verfrissen, streeft Klaske niet meer tegen.

„Voor deze keer blijf je maar niet bij de dagsluiting, Klaske, je bent doodmoe. Als je klaar bent, mag je lekker in je bed krui-pen. Nou? Lijkt je dat zelf ook niet het beste?"

Klaske knikt en volgt precies de aanwijzingen van zuster Gon, die haar vertelt hoe ze het bad moet gebruiken. Ze denkt aan thuis. Daar hadden ze niet zulke moderne spullen als hier. Eer-

lijk gezegd heeft ze nog nooit onder een douche gestaan, laat staan in zo'n deftig bad gezeten.

Maar wat had je uiteindelijk aan al die mooie dingen als je je vrijheid ervoor in ruil moest geven?

Klaske gelooft niet dat ze zich hier, ondanks de vele dingen, die ze voorheeft bij thuis, ook maar één ogenblik rustig en gelukkig zal voelen.

Toch . . .

Als ze eindelijk met een diepe zucht onder de wol kruipt en zuster Gon haar, omdat het de eerste avond is, zelf toestopt, lijkt het of voor het eerst na al die bange, kwellende uren de angst voor het onbekende van haar afvalt.

„Ik zal het grote licht uitdoen, Klaske . . . in de hoek blijft dan het kleine lampje branden tot de anderen komen.”

Klaske knikt. 't Is prettig om in zo'n fris bed te liggen met een nieuwe, dure pyjama aan.

Nog even komt zuster Gon naast haar staan.

„Welterusten, Klaskel! Zul je nou echt proberen je een beetje bij ons thuis te voelen? Ten slotte weten we toch ook, dat er Eén is, die ons leven leidt en ons alleen dáár brengt waar Hij ons wil hebben.”

Op dit laatste gezegde van zuster Gon gaat Klaske niet in. Ze trekt de dekens wat verder over zich heen en gaat met haar gezicht naar de muur liggen.

„Welterusten,” mompelt ze flauwtjes. Dan hoort ze hoe zuster Gon zich omkeert en met vlugge stappen de zaal afgaat. De deur zwaait open . . . zoekt weer dicht . . . Klaske is alleen. Voor het eerst na de benauwende gebeurtenissen van deze middag kan ze zichzelf zijn.

Nee, behoefte om dwaze, dolle dingen te doen heeft ze niet meer. De geslaagde grap met die rode snoepdingen lijkt nu zo onwezenlijk ver weg. En toch . . .

Vanmiddag om halftwee had ze ze pas gekocht. Toen was ze nog, gierend van het lachen, met Lotty de klas in komen stui-

ven. Klaske moet opeens weer denken aan mijnheer Van Zwieten. Wat was hij woedend geweest toen hij had gemerkt wat voor gekheid ze hadden uitgehaald.

Maar later . . . Eigenlijk dringt het nu pas tot Klaske door hoe heel anders het hoofd van de school later met haar had gepraat. Net of het hem speet dat ze er zo hals-over-kop vandoor moest. Misschien dat hij tòch wel een beetje met haar ophad?

Thuis had ze eerst haar spulletjes bij elkaar gepakt, toen, hals-over-kop, was ze met die vreemde dame doorgereisd naar dat grote, vreemde huis waar haar moeder nu was.

Heel even had ze met Klaske mogen praten. Moeder had er vreemd, opgewonden uitgezien, vond Klaske, en ze had eigenlijk niets anders gedaan dan haar bij hoog en bij laag verzekeren dat het nou uit zou zijn met die akelige zaakjes van ome Jan. Ten slotte waren zij er de dupe van geworden. Als ze er straks haar rustkuur op had zitten en ome Jan zou de deur uit zijn, dan was er voor haar, Klaske, een plaats in huis zoals ze nog nooit in haar leven had gehad.

Dat moeder het gemeend had, daaraan twijfelt Klaske op dit ogenblik geen moment, maar of ze wel helemaal beseft had wat ze zei en of ze in staat zou zijn haar woord waar te maken?

Klaske geeuwt en drukt haar hoofd wat dieper in het kussen.

Die kleine Sonja leek een lief ding. Eigenlijk was het verschrikkelijk als je zó jong al je moeder moest missen.

Zou zuster Gon het werkelijk zo hebben bedoeld dat zij, Klaske, voor dat eenzame kindje iets zou kunnen doen? Maar wàt dan?

Zuster Gon had trouwens nog meer gezegd. Iets over God of zo . . .

Klaske schokt op. Ineens is daar een nieuwe gedachte, die haar bezighoudt. Zou het hier een christelijk tehuis zijn? Vast en zeker! Anders zou zuster Gon toch niet zo hebben gepraat? En dat van die dagsluiting, wat betekende dat dan?

Christelijk . . . Dat was de school niet geweest waar Klaske sinds september heen ging. Trouwens, op de lagere school had ze ook

nooit over dat soort dingen gehoord. En thuis? Och, er was daar wel eens een dominee op bezoek geweest, maar na een kort, moeizaam gesprek was hij meestal weer gauw verdwenen.

Nee, Klaske gelooft niet dat vader en moeder ooit veel om godsdienst hebben gegeven. Hoewel... Vader was een goeie man geweest en als hij nog had geleefd...

Hè, driftig veegt Klaske met de handen in haar ogen. Nou maar niet meer huilen om al die dingen. Ze schiet er tòch niks mee op! Vreemd is dat... Nou is ze zó moe en slapen? Ho maar! Als ze haar gedachten nu eens een ogenblik stil kon zetten, zou het dan niet beter lukken?

Klaske gooit zich op haar andere zij. Als ze nou eens...

Hè... ja! Nu voelt ze zich langzaam wegdoezelen... Als de anderen haar nou straks maar niet wakker maken... Nou ja, als het zo is, zal ze er toch niks van laten merken. Reken maar dat ze vanavond met niemand meer één woord praat en zich lekker slapend houdt... Misschien dat ze morgen...

Klaske's hoofd zakt op zij. Ze is in een diepe, rustige slaap gevallen, die voor een ogenblik haar angst en eenzaamheid heeft afgewend.

3. Klaske heeft verdriet

't Lijkt net of Klaske Tuinstra haar draai niet meer kan vinden sinds ze zo plotseling uit haar oude omgeving is weggehaald. Jawel, ogenschijnlijk heeft ze zich nu aardig aangepast in het nieuwe huis, maar nog altijd loopt Klaske rond met het gevoel dat haar verblijf hier eigenlijk zó ineens weer afgelopen kan zijn. En omdat ze die gedachte niet onder stoelen of banken steekt en bewust weigert zich vertrouwd te maken met de meisjes uit haar groep, heeft zuster Gon het er lang niet gemakkelijk mee. Ze weet nu waarom Klaske die middag van huis is weggegaan en ze doet alle moeite het kind te helpen bij het verwerken van de vele problemen, die dit plotselinge vertrek bij haar heeft doen ontstaan.

Maar het lijkt wel of Klaske niet begrepen wil worden!

O nee, lelijk doet ze niet tegen zuster Gon. Maar spontaan, open, zoals de andere meisjes zijn en zoals ze eerder toch zelf óók was, dat is ze niet.

Zo af en toe komt er een brief van Lotty of van een van de andere vriendinnen uit de klas en juist die enkele velletjes papier leest ze wel tien keer over. Diep weggeborgen in haar kastje, bewaart ze ze als een kostbare schat.

Ook mijnheer Van Zwieten heeft haar al een paar keer een mooie kaart gestuurd. Klaske is er zó blij mee geweest, dat zuster Gon het dagenlang heeft kunnen merken.

Maar bezoek, zoals de andere kinderen dat regelmatig krijgen, komt er voor Klaske natuurlijk niet, of het moest juffrouw De Raadt zijn, die zo nu en dan eens komt langs wippen om te zien hoe het met de dochter van mevrouw Tuinstra gaat.

Ze doet haar meestal de hartelijke groeten van tante Santje en vertelt Klaske alles wat ze wil weten over het mensje,

dat de laatste tijd haast helemaal niet meer uit de voeten kan. Tante Santje . . . Soms betrapt Klaske zich erop dat haar gedachten meer naar háár uitgaan dan naar haar eigen moeder. Nou ja, ten slotte heeft ze van tante Santje tot nog toe eigenlijk de meeste hartelijkheid ondervonden!

Moeder heeft nog maar twee keer geschreven sinds Klaske het huis uit ging. Gelukkig lijkt het erop dat de kuur, die ze zal moeten ondergaan, nogal meevalt en ze hoopt toch echt dat ze zo gauw mogelijk weer zelf voor Klaske zal kunnen zorgen . . .

Maar ja . . . Als de dagen weken worden en de weken maanden en moeder al bijna veertien dagen thuis is terwijl ze nog niets van zich heeft laten horen, begint Klaske ongeduldig te worden.

„Ze kan toch best eens komen?” beklagt ze zich bij juffrouw De Raadt, die, eerlijk gezegd, diep in haar hart niets liever zou willen.

„Jawel . . . Klaske,” probeert ze dan maar weer te troosten, „dat gebeurt ook wel, maar je moet geduldig zijn! Moeder heeft echt even tijd nodig om weer helemaal de oude te worden. Er is ook al zoveel verdrietigs gebeurd in haar leven!”

„Maar als ik haar dan help? Ik kan toch weer een krantenwijk nemen na schooltijd?”

Klaske begrijpt niet waarom juffrouw De Raadt na zo'n gesprek meestal met een zucht opstaat en haar nog eens weer op het hart drukt toch vooral niet te vergeten dat ze het hier ook goed heeft en dat het, als ze misschien weer voorgoed zou thuiskomen, wel eens heel erg zou kunnen tegenvallen.

Die waarschuwing laat Klaske echter meestal over zich heengaan, omdat ze de belangrijkheid ervan tòch niet inziet.

Slechts één lichtpuntje is er in haar gedwongen verblijf hier. Zuster Gon heeft het wel goed gezien: de kleine Sonja is vanaf de eerste avond Klaske's troetelkindje geworden. ✓

Natuurlijk, zuster Ada ziet er wel op toe dat Klaske de kleine peuter niet tè veel toegeeft, maar ten slotte is het voor haar ook een hele verlichting als Klaske ervoor zorgt dat Sonja elke avond

voor het slapen gaan haar badje krijgt en dan lekker in haar bedje wordt gestopt.

Toen Klaske nog maar een paar dagen in het huis was, had de directrice het, op aanraden van zuster Gon, zo maar opeens gevraagd. „Klaske,” had ze gezegd, „als jij nou eens wat extra aandacht aan onze kleine Sonja gaf? Ik bedoel, dat jij haar zo af en toe óók eens een schone luier geeft en een beetje probeert zuster Ada bij al die kleine dingen te helpen.”

„Ik?” Even had er een blijde verwondering in Klaske's stem geklonken, maar direct daarop had ze zich weer verschanst achter haar masker van onverschilligheid. „Als het niet anders kan,” had ze stug geantwoord.

Tòch was de directrice niet uit het veld geslagen geweest door Klaske's afwerende houding. Want als bij intuïtie scheen ze te voelen dat achter Klaske's woorden een bijna onbestemd verlangen schuilging naar de kleine Sonja, die zo alleen was, omdat ze geen moeder meer had. Sonja, die zelfs te klein was om te kunnen begrijpen hoeveel ze daardoor in haar leventje zou moeten missen! Daarom had ze niet verder gepraat over Klaske's stugge gezicht, over haar kort, onhartelijk antwoord. De directrice had Klaske eenvoudig haar gang laten gaan.

En nu? Zuster Gon heeft wel eens een enkel keertje om de hoek gekeken als Klaske bezig was het kleintje uit te kleden. En telkens opnieuw is het dat ene geweest waardoor ze in die ogenblikken onmiddellijk werd getroffen: de totale verandering, die Klaske bij zo'n gelegenheid scheen te hebben ondergaan. Haar stem, waarmee ze tegen Sonja praatte, klonk dan zacht en zó vriendelijk, dat zuster Gon zich bijna niet kon voorstellen hoe diezelfde Klaske op andere momenten kon grauwen en snauwen. En haar gezicht, dat bijna altijd stug en gesloten was? Het leek op zulke momenten overglansd door een nieuw licht, dat zuster Gon nog nooit bij Klaske had aangetroffen.

En dan wist ze het opeens: Nu is Klaske zichzelf! Nu geeft ze zich precies zoals ze is!

Nee, daarom probeert zuster Gon Klaske niet te hard te vallen om haar afwerende houding en haar soms onuitstaanbare gedrag. Klaske moet over haar voortdurend verzet worden heen-geholpen.

Maar hoe? Zuster Gon heeft het juiste antwoord er nog altijd niet op gevonden.

Trouwens, sinds zondag is er met Klaske weer geen land te be-zeilen. Het is natuurlijk te begrijpen, want alweer heeft Klaske tevergeefs uitgezien naar een bezoekje van haar moeder. Ter-wijl de meeste meisjes van de groep gezellig pratend met een vader, een moeder of een tante in een hoekje van het dagverblijf zaten, had Klaske ergens achteraf met bonzend hart om de haast ondraaglijke spanning daarbinnen in haar, zitten wachten.

Moeder kòn toch komen? Ze wist toch dat er iedere week op zondag en soms ook op zaterdag, bezoek werd ontvangen? Ze was nu immers weer thuis?

Maar toen het langverwachte uur om was en de bezoekers weer afscheid hadden genomen, zat Klaske nog steeds alleen.

Natuurlijk, zuster Gon had wel even een praatje met haar ge-maakt en de moeder van Joke had nog wel gauw een zak met zuurtjes in haar handen geduwd, maar dat kon toch de bittere teleurstelling, die Klaske opnieuw te verwerken had gehad, niet wegnemen.

En nu is het woensdagmiddag.

„Jongelui!” Zuster Gon kijkt oplettend de kring rond. „Kan ik erop rekenen dat jullie vanmiddag rustig zijn?”

Joke knikt en lacht. „We zullen geen mond opendoen, zuster Gon.”

Zuster Gon schudt gekscherend haar hoofd. „Dat kan gezellig worden, Joke. Maar... e... alle gekheid op een stokje, jullie weet wat ik bedoel. Ten slotte is zuster Bets nog maar pas in ons huis en het is zo vreselijk vervelend als ze zich kwaad moet maken of zo. Jullie zijn oud en wijs genoeg om dat zelf te be-

grijpen. Dus . . . Wat spreken we af? Kan ik rustig een vrije middag nemen?"

Lineke staat op en reikt zuster Gon met een plechtig gebaar haar hand. „We zullen uw geloof in ons niet beschamen!" verklaart ze plechtig, „u kunt op ons rekenen!"

Zuster Gon staat met een knipoogje van tafel op. Ze weet best dat Lineke, die in een bijzonder opgewonden bui is, anders nooit zulke grote woorden gebruikt, maar óók dat ze tòch, diep in haar hart eerlijk meent wat ze zegt.

't Is jammer dat zuster Gerda vorige week zo onverwachts naar huis moest, omdat haar moeder ernstig ziek was geworden. Zuster Bets kent de meisjes nog maar nauwelijks en dan is het altijd moeilijk om de werkelijke groepsleidster te vervangen. Maar och, misschien dat ze zich onnodig zorgen maakt?

Het is tòch met een beetje bezwaard hart, dat zuster Gon even later naar haar kamer verdwijnt om zich te verkleeden. Enfin, ze kan ten slotte niet dag in dag uit in touw zijn. Zo'n enkele middag in de week moet je de zaak toch eens uit handen kunnen geven.

Klaske merkt nauwelijks dat zuster Gon de deur achter zich heeft dichtgedaan.

Vanmorgen was er weer een brief van Lotty. Nu, ergens in een stil hoekje, leest ze hem nog eens gretig over.

„Meid, wat sof toch dat je d'r nooit meer bij kan zijn. 't Is lang zo fijn niet meer in de klas. Jij kon altijd zulke lollige dingen bedenken . . . Je moest ook de groeten hebben van Henk, je weet wel, die bij jou in de buurt woont. Hij had, geloof ik, je moeder nog gezien. Tussen twee haakjes, waarom heb je me niet geschreven dat die ome Jan toch weer bij jullie in huis zit? Nou kan jij d'r toch straks wéér niet bij? Dat mocht toch niet? Ik dacht eigenlijk dat je gauw thuis zou komen. Of was dat maar gekheid van je?" . . .

Ergens in Klaske's hart lijkt er iets te knappen.

Vanmorgen, voor ze naar school ging, heeft ze de brief wel even

vluchtig doorgelezen, maar nu pas dringt de verbijsterende inhoud ervan in al zijn omvang tot haar door.

Ome Jan is er weer! En dat, terwijl moeder haar zó heeft beloofd die klaploper buiten de deur te houden.

Bal! Wat een verstand! Zie je nou wel dat moeder zich meer bekommert om haar broer dan om haar eigen kind? Nou die z'n straf erop heeft zitten, is opeens alles weer koek en ei geworden tussen die twee en over de belofte, die ze haar, Klaske heeft gedaan, prakkezeert moeder natuurlijk al lang niet meer.

Opeens . . . Met een driftig gebaar frommelt Klaske de brief tot een bal en smijt hem in de eerste de beste hoek die binnen haar bereik ligt.

Au! De prop papier treft Joke, die met een geërgerd gezicht Klaske's kant uitkijkt. „Kun je je rommel niet bij je houden?” informeert ze snibbig, en ploft dan met een verongelijkt gezicht aan de tafel neer om de tekening voor haar vader, waarmee ze bezig is, af te maken en af te werken.

Klaske geeft geen antwoord, maar trekt met een bleek, vertrokken gezicht een boek uit de kast. Huiswerk heeft ze niet voor vanmiddag en ergens anders heeft ze geen zin in.

In de andere hoek van het dagverblijf raapt zuster Bets bijna ongemerkt de prop papier op, die Klaske zoëven van zich af gesmeten heeft en stopt die in haar schortzak.

Er móet iets zijn met Klaske, bepeinst ze. Misschien dat die verfrommelde brief er meer over kan vertellen?

Zuster Bets weet het niet en voorlopig zal ze ook geen gelegenheid hebben daarachter te komen. Ze heeft vanmiddag haar handen vol, want bijna alle meisjes hebben vrij van school.

Gelukkig, het eerste uur verloopt tamelijk rustig. De meeste meisjes hebben hun eigen bezigheden en straks is er nog tijd genoeg om gezamenlijk iets te bedenken.

Misschien dat ze met elkaar nog eens een zelfverzonnen sprookje kunnen gaan opvoeren? Zuster Bets heeft al één keer zo'n toneelvoorstelling meegemaakt en ze kan niet anders zeggen

dan dat ze paf heeft gestaan! Waar die kinderen de ideeën vandaan haalden en de handigheid om ze uit te voeren? 't Leek bijna onbegrijpelijk dat ze zo maar voor de vuist weg die dingen met elkaar wisten uit te werken.

Even glijden haar ogen naar Klaske.

Zit het kind nou werkelijk te lezen of kijken haar ogen over de regels heen? Misschien is het beter dat ze Klaske's gedachten wat afleidt!

Zuster Bets staat op. „Klaske . . . och toe, wil jij even de thee-kopjes klaarzetten? Ik denk dat het wel haast zover is.”

Een beetje loom komt Klaske overeind. „Ik zat net zo lekker te lezen,” zegt ze onwillig. „Kan iemand anders die kopjes niet klaarzetten?”

Zuster Bets knikt. „Natuurlijk wel, Klaske. Maar ik vroeg het dit keer aan jou, dat is toch niets bijzonders?”

Klaske trekt met een nijdig gebaar de kastdeur open. Hier! Daar! Met een paar nonchalante bewegingen kletst ze de schoteltjes op tafel. Nou de kopjes er nog op . . .

„Kind, maak niet zo'n leven,” snibt haar overbuurvrouw, „ik zit te leren als je het nog niet weet.”

„En ik zet theekopjes klaar,” bauwt Klaske haar na, „hier! Eén voor jou . . . één voor je vriendin!”

Het is net of ze door het smijten met de theekopjes al de gevoelens, die ze het laatste uur heeft zitten opkroppen, eruit wil gooien. Daar! Klets! . . . „Au!”

Klaske schrikt. Een van de kopjes is te ver doorgerold en met een slag op de grond terechtgekomen. Maar bijna op hetzelfde ogenblik voelt ze het als een bevrijding. Eigenlijk zou ze nog méér kopjes kapot moeten gooien . . . 't Geeft een zekere bevrediging, juist nu alles zo moeilijk en zonder uitzicht is. Er begint iets te glinsteren in Klaske's ogen, vooral als ze ziet dat zuster Bets een beetje ontstemd is opgesprongen. Daar!! Nu gebeurt het met opzet. Heel bewust smijt Klaske vlak voor zich op de grond een tweede kopje aan stukken. En . . . daar! Nòg één!

Op dat ogenblik grijpt zuster Bets haar woedend bij de arm.
„Klaske! Wat bezielt je?”

De andere meisjes kijken Klaske een beetje verdwaasd aan.
Wat voor malligheid is dat nou om die mooie witte koppen zo
maar kapot te gooien?

„Mij?”

't Lijkt net of de stem van zuster Bets en de bevreemde gezichten van de meisjes Klaske opeens tot de werkelijkheid terugbrengen.

Met trillende lippen zet ze het volgende kopje op tafel. „Niks!”
verklaart ze dan kort. „'t Gebeurde geloof ik per ongeluk.”
Klaske's overbuurvrouw werpt met een nijdig gebaar haar hoofd
in de nek.

„Dat's gelogen!” snerpt haar stem door het lokaal, „ik zag toch
zelf dat je het met opzet deed?”

Nu komen de gemoederen eerst goed in beroering. Op slag
zijn alle meisjes hun bezigheden vergeten en veroordelen ze
in felle bewoordingen Klaske's onbegrijpelijk gedrag. Ten slotte
zijn ze nog nooit erg eigen met dat kind geweest en nu zie je
maar weer wat een rare het is.

Zuster Bets krijgt het er warm van. „Mond houden, allemaal!”
roept ze opeens. „Ik maak dit zelf wel met Klaske in orde, daar
hoeven jullie je niet mee te bemoeien!”

Maar hoewel de meesten met een spottend schouderophalen
weer aan hun werk gaan, lijkt het net of het gebeurde van zo-
even een zekere spanning heeft gebracht onder de meisjes van
Klaske's groep.

Klaske zelf is met een stuurs gezicht op een stoel neergevallen.
„Ziet u nou wel dat u het beter aan iemand anders had kunnen
overlaten?” bijt ze zuster Bets toe.

Deze kijkt Klaske een ogenblik onderzoekend aan. Dan komt er
een besliste trek om haar mond.

„In ieder geval zal ik die kapotte koppen van je zakgeld moeten
afhouden, kind. En wat die rommel betreft, wees zo vriendelijk

en ruim die zelf even op. Ten slotte kunnen we niet de hele middag tegen die scherven blijven aankijken."

„Welja . . . ook dat nog!” Klaske is woedend opgesprongen. „’t Scheelt dat we zwemmen in ons zakgeld. Voor mijn part houdt u alles!”

Met een slag gooit ze de deur achter zich dicht om in de werk-kast een stoffer en een blik te halen.

Even kijkt zuster Bets de kring rond, omdat onwillekeurig bijna alle meisjes haar met een zekere nieuwsgierigheid aanstaren.

Hoe zou zuster Bets, die ze nog maar nauwelijks kennen, op zóveel brutaliteit reageren?

Maar zuster Bets wenkt met haar hand.

„Laten jullie Klaske maar even betijen,” zegt ze sussend, „we hebben allemaal wel eens iets wat ons dwarszit en dat van die kopjes komt wel goed.”

„Welja . . . toe maar!” mokt Joke. „Als ik u was, zou ik dat kind ook nog de hand boven het hoofd houden. Ze heeft immers altijd wat bijzonders?”

Hoewel Joke op de eerste avond van Klaske’s verblijf in het huis alle moeite heeft gedaan het nieuwe meisje op haar gemak te stellen, schijnt het toch niet gelukt te zijn. En eigenlijk heeft Joke dat tot op heden nooit goed kunnen verkroppen. Wat verbeeldt dat nest zich wel? Denkt ze misschien dat ze meer is dan de anderen? Zij altijd met d’r: „Ik ben maar tijdelijk!” . . . Poeh! Alsof ze dat zo maar geloofde! ’t Kind zei het natuurlijk alleen om hun de ogen uit te steken.

Net als Klaske weer binnenkomt en met veel lawaai de scherven bijeen begint te veegen, gaat het belletje voor de thee.

Een ogenblik kijkt zuster Bets weifelend naar de meisjesgroep, die voor deze middag aan haar zorgen is toevertrouwd. Zou ze maar niet beter bij hen kunnen blijven om thee te drinken? Ze weet dat zuster Gerda tijdens het theedrinken meestal even de leidsterskamer binnenwipt om daar een ogenblikje ontspanning te zoeken. Als je zulke grote meisjes in je groep hebt, kan

dat best, die kunnen zich zonder bezwaar een kwartier zelf vermaken. En als de directrice het nu ook goed vindt?

Ze staat op. „Lineke, ik ben direct terug. Mocht er iets bijzonders zijn, laat me dan onmiddellijk roepen, ja?”

Lineke knikt. „Natuurlijk, zuster Bets!” In haar ogen staat verwondering te lezen. Iets bijzonders? Wat bedoelt zuster Bets? Of... zou ze misschien denken dat Klaske van de gelegenheid gebruik zou maken om de zaak hier nòg eens op stelten te gaan zetten? Lineke weet niet of Klaske zo iets wel aandurft. Brutaal is ze genoeg, maar echte dwaze streken zoals daarnet heeft ze tot nu toe nooit uitgehaald. Hoewel... als je Klaske goed in d'r ogen keek... Die stonden vandaag verre van vriendelijk. Wie weet wat ze had!

Als zuster Bets verdwijnt, is Klaske net klaar met het opvegen van de scherven. Naast het keukentje laat ze de hele boel met een plof in de vuilnisbak glijden. Dan bergt ze de stoffer en het blik weer weg.

Met een somber gezicht drinkt ze haar thee op. Ze was stom geweest om zich zó belachelijk aan te stellen! En wàt had ze er ten slotte mee gewonnen? Betalen kon ze de kapotte kopjes! Lekker hoor, als je nooit eens van iemand een extraatje kreeg en alleen moest leven van het geld dat de directrice je wekelijks gaf!

Wéér moet Klaske denken aan de brief, die haar zo van streek heeft gemaakt. Waar is hij eigenlijk heengerold?

Het schiet haar ineens te binnen dat er eigenlijk dingen in staan waar de anderen geen sikkepit mee nodig hebben. 's Kijken... Joke had hem tegen haar hoofd gehad... het ding móest dus ergens bij haar in de buurt liggen... Misschien was het toch maar beter als ze hem weer in haar zak stopte...

Met een haastige beweging schiet Klaske overeind. Een beetje bezorgd speuren haar ogen de hoek af waar de brief terecht moet zijn gekomen.

Hè, hoe kan dát nou? Er is niks te zien!

Klaske kijkt verder. Misschien dat iemand de prop een andere kant uit heeft geschopt? Eigenlijk heeft ze geen seconde meer over het ding nagedacht. Maar nu ze een beetje tot bezinning is gekomen . . .

Argwanend kijkt ze in de richting van Joke, die echter weer ingespannen aan het werk is. Joke is knap in tekenen, dat weten ze allemaal. En dat ze er helemaal in opgaat is óók geen wonder. Dat ding wat ze nu weer voor haar vader aan het fabriceren is, lijkt wel een echt kunstwerk, vooral nu het bijna af is.

„Hela!” Met een onverschillig gebaar probeert Klaske Joke’s aandacht te trekken. „Waar heb je m’n brief gelaten?”

Een beetje verward haalt Joke haar schouders op. „Kind, zeur niet . . . wat weet ik nou van een brief af.” Ze buigt zich wat dieper over haar tekening en is de vraag van Klaske alweer vergeten.

Maar deze is niet van plan zich met een kluitje in het riet te laten sturen. „Vooruit!” beveelt ze, „jij hebt hem gehad . . . waar is hij gebleven?”

„Ik?” Joke’s volle aandacht is er nu pas bij. Maar op hetzelfde ogenblik trekt ze geërgerd haar wenkbrauwen op om dat malle gezanik van Klaske. „Wat moet je toch? Wat heb ik nou te maken met een brief . . .”

„Maar jij . . .” valt Klaske haar in de rede, die een beetje zenuwachtig is geworden, omdat ze Lotty’s epistel nog steeds nergens heeft ontdekt.

Ze wil Joke uitleggen wat er is gebeurd, maar op hetzelfde ogenblik schiet haar elleboog tegen het flesje Oostindische inkt dat tussen hen in op tafel staat. Het flesje wankelt . . . dan valt het met een slag over de tafel terwijl de zwarte inhoud ervan met een grote straal over Joke’s tekening kleddert.

„Oooooh!” Met een wilde kreet van ontzetting is Joke opgesprongen. Zierend van drift pakt ze Klaske bij haar schouders. „Gemenerik!” huult ze, „dat heb je erom gedaan! Nou is m’n hele tekening bedorven!”

Het volgende ogenblik zakt ze verslagen op haar stoel en begint radeloos te snikken.

In het lokaal is het een moment doodstil. Dan, angstig gespannen, komen de anderen dichterbij. Wat is er gebeurd? Wat heeft Joke?

Maar als ze de grote, grillige inktvlek zien op haar mooie tekening, schrikken ze bijna even erg als Joke zelf.

Klaske voelt het als een groeiende ergernis. En wéér maakt een gevoel van wanhoop en onmacht zich van haar meester.

„Stel je niet aan,” snauwt ze tegen Joke, „ik kon er toch niks aan doen? 'k Snap niet, waar je zo'n drukte om maakt, hij was toch niks waard, die snerttekening van jou!”

De meisjes van Klaske's groep staan een ogenblik perplex. Die Klaske . . . wát een verstand om zo iets te durven beweren!

Maar Joke is al op haar toegevlogen. „Zeg dàt nog es . . . ,” schreeuwt ze, wit van drift. „Vals schepsel, dat je bent!”

Klaske lacht zenuwachtig. „Ja!” herhaalt ze met een stem, die donker is van opwinding, „een snerttekening, dàt zei ik!”

Op hetzelfde ogenblik voelt ze Joke's hand tegen haar wang kletsen. „Dáár!” hijgt deze, helemaal buiten zichzelf nu, „ik zal je leren m'n spullen te bederven. Dáár!” Klaske's wang gloeit.

De pijn lijkt haar razend te maken. Met allebei haar handen trekt ze Joke aan haar lange, zwarte haren naar zich toe. „M'n brief!” hijgt ze, „jij hebt hem gehad! Waar is hij gebleven?”

Joke's hoofd hangt half voorover. „Los!” roept ze wanhopig, „laat je los!”

De anders zo goedlachse Lineke is al met een wit gezicht naar de telefoon gerend.

„Zuster Bets!” hakkelt ze, „zuster Bets, bent u daar . . . komt u alstublieft direct!”

„Klaskell!” De andere meisjes dringen haar op zij om Joke te ontzetten.

Als zuster Bets geen minuut later met een bezorgd gezicht de deur opendoet, is alles wat ze ziet een verwarde kluwen meisjes-

hoofden met daar middenin de verhitte gezichten van Joke en Klaske.

Met één forse zwaai van haar armen duwt ze de meisjes, die Joke te hulp zijn gesnel, op zij.

„Weg jullie . . . allemaal!”

Ontdaan wijken ze terug.

Klaske lijkt wel wild geworden. „M'n brief!” gilt ze, „zeg op, waar hebben jullie hem gelaten?”

Joke is wanhopig huilend in haar stoel teruggevallen.

Even heeft zuster Bets moeite de situatie te overzien, maar dan ineens lijkt de betekenis van Klaske's beschuldiging tot haar door te dringen.

„Je brief?” zegt ze langzaam en nadrukkelijk. „Je bedoelt, die prop papier waarmee je straks door het lokaal gooide?” Ze kijkt

Klaske met grote ogen aan en brengt dan langzaam de hand naar haar schortzak.

Het rumoer van zoëven heeft plaats gemaakt voor een dodelijke stilte, die zelfs Klaske niet meer durft te verbreken. Met een schuwe blik volgt ze de hand van zuster Bets, die nu in haar schortzak verdwijnt en er nog geen seconde later uitkomt... Met een veelzeggend gebaar houdt zuster Bets de verfrommelde brief omhoog. „Bedoelde je deze?”

„Had u . . . ,” hapert Klaske, „had ú hem gepakt?”

Zuster Bets kijkt haar met een koele blik aan. „Inderdaad, Klaske Tuinstra, ik leefde in de veronderstelling, dat jij er geen prijs meer op stelde . . .”

Met een kleur van verlegenheid slaat Klaske haar ogen neer. Ze voelt opeens dat haar drift is verdwenen en plaats heeft gemaakt voor een gevoel van dodelijke vermoedheid.

„Ga voorlopig maar naar je slaapkamer, Klaske,” zegt de stem van zuster Bets verdrietig. „Ik denk dat de directrice dit geval wel zelf zal willen afhandelen.”

Eén ogenblik laait de oude strijdvaardigheid in Klaske's hart weer op. „Waarom de directrice?” bijt ze zuster Bets toe, „wat heeft die ermee te maken?”

Zuster Bets doet alsof ze de hatelijke klank in Klaske's stem niet opmerkt. „Ik veronderstel dat de directrice graag zal willen weten waarom ik zo hals-over-kop werd weggeroepen uit de leidsterskamer,” legt ze rustig uit. „Ten slotte is zij degene, die de volle verantwoording voor jullie draagt.”

Met een ruk keert Klaske zich om.

„Als u maar weet dat ik haar niet heb gevraagd zich met mijn zaken te bemoeien!” schreeuwt ze nog als ze de gang op rent.

Met nietsziende ogen stormt ze naar boven. Wild bonken haar schoenen op de lange trap.

En toch . . . Eigenlijk begrijpt Klaske zelf niet waar ze de energie vandaan heeft gehaald om zó te keer te gaan, want vanbinnen weet ze zich bijna ziek van narigheid.

Als ze nog geen vijf minuten later languit op haar bed neervalt, voelt ze ineens dat de spanning van het laatste uur breekt. En op hetzelfde ogenblik beseft Klaske ook hoe het is gekomen dat ze zich zó heeft laten gaan.

Vertwijfeld drukt ze haar gezicht in het kussen. Naar huis! . . . bonkt het in haar hoofd . . . Ik wil hier niet blijven . . .

Koortsachtig woelen haar gedachten verder. Moeder heeft er tot nog toe geen enkele moeite voor gedaan om haar weer thuis te krijgen. En nu ome Jan d'r natuurlijk weer heeft bepraat . . .

Klaske hoort niet eens dat de deur van de slaapkamer zachtjes opengaat. „Huichelaars,” kreunt ze, „als jullie het maar goed hebben . . . Wat kan het jullie schelen of ik hier dood ga van ellende?”

Als ze plotseling een hand op haar schouder voelt, vliegt ze woest overeind. „Láát me,” snikt ze, „laat me alleen . . .”

„Klaskel!” De stem van de directrice klinkt zó streng, dat Klaske geschrokken de handen voor de ogen slaat en doodstil op haar bed blijft liggen.

„Doe die handen voor je gezicht weg en kijk me aan!”

Aarzelend glijden Klaske's handen omlaag, dan, met een schuwe blik glijden haar ogen in de richting van het strakke gezicht daar voor haar. Maar opeens . . . Klaske houdt haar adem in. Opeens lijkt datzelfde strakke gezicht zich op een wonderlijke wijze te ontspannen en in de ogen, die daarnet nog schenen te bliksemen, groeit plotseling het mededogen.

„Klaske . . . kind . . .” De stem van de directrice klinkt niet langer afgemeten, maar zacht en begrijpend. „Waarom doe je nou zó? Dacht je er werkelijk iets goeds mee te bereiken? Waarom geef je de dingen niet over? Waarom blijf je je bewust afkeren van alles wat met je verblijf in ons huis heeft te maken? Het kan immers niet anders?”

Klaske slikt. „Het kan wèl anders,” zegt ze hees, „als m'n moeder maar wilde . . . als ze maar niet altijd en eeuwig naar ander-mans pijpen danste . . .”

Een ogenblik staart de directrice peinzend voor zich uit. Dan schudt ze bezorgd haar hoofd.

„Het spijt me dat je vroegere vriendin je heeft ingelicht over de stand van zaken thuis . . . 't Geeft zoveel onnodig verdriet, weet je.”

„Lotty is tenminste eerlijk,” werpt Klaske met trillende lippen tegen, „maar ú . . . ú houdt al die dingen achterbaks, terwijl u weet dat ik er helemaal op rekende binnenkort naar huis te gaan.”

De directrice zucht. „Alles te weten, maakt niet gelukkig, Klaske. En als ik werkelijk iets achterbaks heb gehouden, zoals jij dat uitdrukt, dan heb ik dat alleen gedaan ter wille van jouw gemoedsrust. Maar nu terzake . . .”

Terwijl de stem van de directrice doorpraat en Klaske met gebogen hoofd luistert, dringt het ineens tot haar door dat de directrice iets zegt over Sonja.

„Be . . . bedoelt u . . .” Met een ruk heft Klaske haar hoofd op.

De directrice knikt. „Ik geloof dat je het zelf al hebt begrepen, Klaske. Voorlopig zal zuster Ada zelf weer de zorg voor onze kleine peuter op zich nemen.”

Als ze Klaske's ontzet gezicht ziet, klemt ze haar handen nòg steviger in elkaar.

„Heus Klaske, het kàn niet! Ten opzichte van de andere meisjes zou het oneerlijk zijn als ik jou nog langer zo'n speciale verantwoordelijkheid liet dragen. Of is het nog niet tot je doorgedrongen hoe dwaas en onbezonnen je je vanmiddag tegenover zuster Bets en Joke hebt misdragen? Dacht je dat het normaal was een ander de haren uit het hoofd te trekken en te keer te gaan als een wild beest?”

Dit is de beste straf, heeft de directrice bedacht toen ze na een kort onderhoud met zuster Bets zelf naar Klaske was toegegaan. Niet alleen dat ze tegenover Joke haar excuses zal moeten aanbieden, nee, ook Sonja zal ze voorlopig niet meer mogen verzorgen. Nu ze echter vlak tegenover dat bleke, verdrietige kind

zit, dat innerlijk zó met zichzelf aan het worstelen is en zóveel heeft te verwerken, lijkt het haar bijna een misdaad ten opzichte van Klaske.

Sonja . . . Ze is immers het enige wezen in dit hele huis aan wie Klaske zich geeft zoals ze werkelijk is? En nu . . .

Maar dan vermant ze zich en kijkt Klaske met een vaste blik aan. „Hoelang Sonja het zonder jou zal moeten stellen, hangt af van je eigen gedrag, Klaske. Het gaat nu eenmaal niet aan dat we ons als mens maar willoos door onze moeilijkheden laten meeslepen, zonder te denken aan de verdrietige gevolgen daarvan, ook voor hen, die in onze omgeving leven.”

„Als u maar niet denkt dat ik om Sonja ineens anders zal worden,” snauwt Klaske driftig. „’t Is mij goed, hoor. Ik zal geen vinger meer naar haar uitsteken. Poeh! Het kind zou er eens wat van krijgen!”

Wanneer de directrice vijf minuten later de deur van de slaapkamer achter zich dichttrekt, blijft ze een ogenblik peinzend staan. Het gesprek met Klaske heeft nou niet bepaald resultaat gehad. Maar wat had ze anders moeten doen? Op welke manier zou het kind wèl te vangen zijn? Zolang Klaske blijft vechten tegen beter weten in, is er immers geen enkele mogelijkheid?

Met grote, brandende ogen blijft Klaske voor zich uitstaren als de directrice is vertrokken. Niet meer voor Sonja zorgen, dreunt het door haar hoofd, niet meer dat warme, mollige lijfje tegen je aandrukken . . . niet meer die kleine knuistjes in de jouwe voelen . . . dat is je straf . . . je verdiende loon . . . je bent te keer gegaan als een halve wilde . . . Als zuster Gon straks thuis komt, zal ze het hele verhaal wel in geuren en kleuren te horen krijgen . . .

Beneden gaat de koffiegong. Straks zal Sonja geholpen moeten worden. Misschien ligt het kleine ding al op haar te wachten, ze is er de hele middag nog niet geweest.

Klaske probeert de vreemde pijn, die er opeens is in haar hart, weg te dringen. Nee . . . nu niet meer verder denken . . . het

kàn niet . . . en het heeft geen zin ook . . . ! Met een ruk gooit ze haar hoofd achterover.

Ba! Wat een ellende! Wat een misselijke boel is het hier toch! En haar moeder . . . jawel, hoor, die doet net of haar neus bloedt en laat maar weken achter elkaar niks van zich horen . . .

Klaske voelt zich steeds opgewondener worden. Het kleine zakdoekje in haar hand heeft ze tot een bal ineengefrommeld. „En tòch zullen ze me niet klein krijgen,” mompelt ze zenuwachtig, „als ik vandaag of morgen de benen kan nemen, zal ik het niet laten . . . al moet ik er zonder een cent op zak vandoor . . .”

Het incident met Joke lijkt meer en meer te vervagen. Klaske kan nu alleen nog denken aan het bittere onrecht dat haarzelf is aangedaan. Moeder, die haar beloften heeft verbroken, zuster Bets, die haar als een klein kind naar bed heeft gestuurd . . . de directrice, die haar Sonja heeft afgenomen . . .

Een ogenblik drukt Klaske haar gloeiende wangen tegen het slaapkamerraam, vlak boven haar bed. Als ze naar haar gemoed te werk ging, zou ze nu met haar volle vuist het raam kapot-slaan, om het eerste het beste wat ze maar in handen kreeg naar buiten te kunnen smijten . . .

Maar op hetzelfde ogenblik voelt Klaske dat ze dan nòg meer brokken zou maken. En na de scène van daarstraks heeft ze aan zo iets voorlopig geen behoefte meer.

Ze perst haar lippen op elkaar en gaat met de handen onder haar hoofd aan haar slaapkamertafeltje zitten.

Sonja . . . schreit het in haar hart, lieve, schattige Sonja . . . nou zal ik je helemaal niet meer zien vandaag.

Maar uiterlijk blijft ze onbewogen. Zelfs als zuster Bets een uur later haar boterham komt brengen met de boodschap dat ze straks, als ze er zin in heeft, wel weer beneden kan komen.

„We gaan de open haard aansteken, Klaske. Misschien dat de avond nog veel kan goedmaken van alles wat vanmiddag zo akelig is mislukt.”

Klaske geeft geen antwoord, maar blijft strak voor zich uit starren.

Toch . . . als de slaapkamer steeds donkerder wordt en beneden in de hal vrolijke stemmen beginnen op te klinken, komt Klaske aarzelend overeind.

Als ze hier blijft zitten, zullen ze misschien denken dat ze niet durft! Dat ze bang is om de anderen onder de ogen te komen!

Het is met een onverschillige trek op haar gezicht en een hooghartige houding, dat Klaske langzaam de hal binnenstapt en op de achterste rij stoelen een plaatsje zoekt.

Ze negeert Joke en ontwijkt bewust de blikken van de andere meisjes. Dan, met strakke ogen, kijkt ze naar de gloed van het vuur dat de grote, antieke hal opeens iets huiselijks heeft gegeven . . .

Twee van de kleinere schooljongens houden met schitterende ogen de wacht bij de houtblokken om telkens opnieuw zo'n dikke knoest in de vlammen te gooien, die dan weer sissend omhoogschieten.

Zuster Ada heeft haar gitaar gehaald. Haar wangen zijn rood van het haasten en kennelijk heeft ze even moeite om zich zo maar over te schakelen op de sfeer van rust en stil genieten, die er als vanzelf in de hal is gekomen.

Dat is de schuld van de directrice, denkt Klaske bitter, als ze mij had laten helpen zou zuster Ada minstens een halfuur eerder klaar zijn geweest.

Maar dan probeert ze die gedachte van zich af te schudden. Wat kan het háár ten slotte schelen? Voor haar part komt ze nooit meer op de peuterkamer . . . En als de directrice haar dwars wil zitten, dan zal zij, Klaske, wel eens laten zien dat ze zich niet zo maar in een hoek laat drukken. Trouwens, moeder krijgt óók een goeie brief, dáár kan ze zeker van zijn! En reken maar dat ze dit keer geen blad voor d'r mond zal nemen . . .

„We gaan zingen, kinderen!” . . . Verwachtigsvol kijkt de directrice de kring rond. „Zuster Ada, wát zal het zijn?”

Even later schalt een jolig trekkersliedje door de hal. De stemming lijkt er steeds meer in te komen. Alleen Klaske houdt haar mond gesloten en kijkt somber voor zich uit. Ze heeft geen behoefte om met de anderen mee te doen. Ze is hier ook niet omdat ze het zo gezellig vindt, maar alleen om de anderen te tonen dat ze zich geen sikkepit van hun verontwaardiging over wat er vanmiddag is gebeurd, aantrekt. Als het nou nog een beetje wil, gaan ze zo dadelijk nog vrome liederen zingen ook. Zie je wel? Daar heb je het al!

„Als g' in nood gezeten” geeft Lineke haastig op als de directrice haar aanwijst om een lied te zeggen.

Even heeft Klaske de neiging om spottend te lachen. Lineke denkt zeker nog aan vanmiddag! Reken maar dat ze toen in haar piepzak heeft gezeten! Als je dat gezicht had gezien waarmee ze naar de telefoon rendel! Of zou ze het lied zó maar hebben gekozen?

Klaske kijkt weer naar zuster Ada, die óók meezingt, terwijl ze in een vlug ritme haar vingers over de snaren laat glijden.

„God blijft voor u zorgen,
goed is de Heer.
En met elke morgen
keert Zijn goedheid weer.”

Klaske sluit een ogenblik haar ogen. Ze heeft een gevoel alsof ze onpasselijk wordt. Bal! Wat een gedoe! Alsof ze er werkelijk in geloofden, zó vol overgave zongen ze allemaal mee.

Nou ja, Klaske begrijpt best dat ze in een huis als dit, waar elke dag gebeden en uit de bijbel wordt gelezen, liederen zingen over God, maar ten slotte is dat alleen iets wat er nu eenmaal bij hoort.

Eigenlijk is het een rare gewoonte. Die liederen zeggen immers niets? Als je nooit aan die soort dingen hebt gedaan, lijken de woorden van zo'n lied alleen maar dwaas en ongelooftwaardig.

Als ze nou alleen maar eens naar haar eigen leven kijkt. Wanneer God wèrkelijk voor haar was blijven zorgen, och heden, dan had ze nou niet in een kindertehuis gezeten. Dan zou haar vader ook niet verdrongen zijn en dan was moeder heus wel anders geweest.

Klaske schuift onrustig op haar stoel en kijkt naar het vuur dat nu bijna is uitgebrand.

Gelukkig, ze zullen er direct wel een punt achter gaan zetten. Dan kan ze tenminste naar bed. Ja, natuurlijk, de directrice zal eerst nog gaan danken. In ieder geval, bepeinst Klaske bitter, zal ze niet kunnen danken voor de goede dag, die ze heeft gehad, want aan haar ogen heeft zij, Klaske, straks al gezien dat die scène met Joke niet alleen zuster Bets, maar ook de directrice zelf een snertmiddag had bezorgd.

Nou ja, háár een zorg! De directrice wist altijd wel weer wat te bedenken waar ze tòch voor kon danken. Ze móest immers wel? Dat hoorde toch bij haar beroep?

Klaske blijft zwijgen, zelfs als ze even later op de slaapzaal vlak naast Lineke aan de wastafel staat. Ze merkt best dat Lineke haar telkens van op zij aankijkt, maar ze reageert geen seconde.

„Heb je erg op je kop gehad?” waagt Lineke het ten slotte te fluisteren.

Klaske schudt spottend haar hoofd. „Welnee kind, de directrice vond het juist een reuze mop!”

Met een verongelijkt gezicht haalt Lineke haar schouders op. „’t Zal well”

„Joke is woedend op je,” vertrouwt een ander Klaske een minuut later toe. „Ik zou maar uit haar buurt blijven als ik jou was.”

Waarop Klaske onverschillig haar hoofd achterovergooit. „Och kind, waar heb je het over?”

„Maar het was jouw schuld, jij begon!” bitst Lineke toch nog voor ze in bed stapt. „Joke d’r tekening is helemaal bedorven.”

„Dan maakt ze maar weer een andere,” zegt Klaske ruw en trekt de dekens over haar hoofd.

Met een verontwaardigd gezicht keert Lineke zich van Klaske af. Wat een kind!

Als het licht al lang is uitgeknipt en de meeste gesprekken zijn verstomd, ligt Klaske nog met wijdopen ogen in het donker te turen. Eigenlijk heeft ze er niet eens meer bij nagedacht na dat gesprek met de directrice, maar Lineke had gelijk gehad, Joke's tekening wàs waardeloos geworden nadat zij, Klaske, die pot met inkt er overheen had gekeild. Hoe was het ook weer? Had ze hem niet voor haar vader gemaakt? Het lijkt ineens of Klaske's gedachten van haar eigen verdriet worden afgeleid. En nu pas dringt het langzaam tot haar door dat ze toch werkelijk lelijk te keer is gegaan vanmiddag. Nou ja, ze had die tekening natuurlijk niet expres bedorven, maar in ieder geval was het gebeurd.

Rusteloos woelt Klaske van de ene zij op de andere. En geleidelijk aan begint ze te beseffen wat de directrice bedoelde toen ze dat zei van: „Alles te weten, maakt niet gelukkig.”

Als Lotty die brief niet had geschreven, zou ze beslist niet zo van streek zijn geraakt. Dan zouden ook die akelige dingen niet zijn gebeurd en dan was Sonja niet zonder Klaske te hebben gezien, gaan slapen.

Maar wat dan? 't Zou toch ook dwaas zijn je ogen te sluiten voor de werkelijkheid? Moeder had haar toch vergeten? En ome Jan wàs nou toch weer in huis?

Als zuster Gerda een uur later op haar tenen de kamer binnen komt en langs Klaske's bed gaat, houdt deze krampachtig haar ogen gesloten.

Maar ze kan niet verhinderen dat onder haar oogleden vandaan heel langzaam een traan naar beneden rolt.

Klaske heeft verdriet! Maar niemand mag het weten. Waarom ook? Niemand zal haar immers kunnen helpen? Ze zal het zelf wel uitvechten en net zolang blijven zoeken tot ze weet wat haar te doen staat.

4. Een veelbewogen week

Het is bijna een maand later als zuster Gon op een middag na schooltijd met een geheimzinnig gezicht de meisjes van haar groep om zich heen verzamelt. „Ik ga jullie iets enigs vertellen, kinderen!”

Bijna onmiddellijk kijken twaalf paar ogen vol verwachting naar haar op.

„Wat is het, zuster Gon?” vraagt Lineke, brandend van nieuwsgierigheid.

„Heeft het met ons te maken?” gilt Joke.

Klaske is nu ook wat dichterbij geschoven.

Gelukkig zijn er na die ene middag, waarop ze zoveel opschudding heeft veroorzaakt in de groep, niet veel nare dingen meer gebeurd.

Joke praat alweer bijna veertien dagen gewoon tegen haar en de straf, die de directrice haar had gegeven, heeft precies een week geduurd.

Och, wat was die kleine Sonja verrukt geweest toen ze Klaske terugzag! Het kleintje had liggen kraaien van blijdschap en toen Klaske het even in een onbewaakt ogenblik dicht tegen zich aandrukte, had het geschaterd van plezier!

Vorige week was juffrouw De Raadt nog even geweest. Klaske moet bekennen dat ze dit keer toch wel fijn met haar heeft kunnen praten. Natuurlijk hadden ze het ook gehad over drie brief van Lotty. Klaske was nog geen vijf minuten met juffrouw De Raadt alleen geweest of ze had het er zenuwachtig uitgegooid.

Even had juffrouw De Raadt haar peinzend aangekeken. „Kijk, Klaske,” had ze toen gezegd, „de directrice en ik wilden je liever geen verdriet doen als dat niet per se nodig was en toen heb-

ben we met elkaar afgesproken dat ik eerst nog eens ernstig met je moeder zou praten. We hadden allebei gehoopt dat je moeder dan toch zou inzien hoe hard ze op weg was jou alle kans te ontnemen nog ooit weer thuis te komen.”

„En? ...” Klaske had het gevraagd met een bonzend hart en een brok in haar keel.

„Je moeder heeft beloofd je eens gauw te komen opzoeken, Klaske. Dat is alles wat ik voorlopig heb kunnen bereiken.”

„Hier? Dacht u dat ze werkelijk naar me toe zou komen?”

De verbaasde en verheugde klank in Klaske's stem had juffrouw De Raadt nog eens weer doen voelen hóezeer Klaske eigenlijk, ondanks alles wat er was gebeurd, hunkerde naar een oplossing voor het grote probleem dat zo maar opeens in haar leven was gekomen. Ze had maar één verlangen: weer thuis te kunnen zijn! Maar of Klaske's moeder in staat zou zijn aan dat verlangen tegemoet te komen? Juffrouw De Raadt was er nog niet zo zeker van. Natuurlijk had ze haar bezorgdheid niet laten blijken aan Klaske. Het kind had het er al moeilijk genoeg mee dat ze nog altijd niet terug kon naar de omgeving waar ze was opgegroeid en zich zo helemaal thuis had gevoeld. Daarom had juffrouw De Raadt het werk dat haar nog wachtte die dag, gelaten voor wat het was en wel een halfuur langer dan in haar bedoeling lag, had ze met Klaske gepraat over de school waar ze nu was, over de meisjes uit haar groep en over de kleine Sonja, die zich zó aan Klaske was gaan hechten.

Na dat gesprek had het net geleken of Klaske een beetje rustiger was geworden. „Moeder komt zelf,” zei ze wel tien keer op een dag heel zachtjes voor zich heen, „ze komt natuurlijk om te praten over alles. En als ik haar dan zeg hoe graag ik weer naar huis wil ...”

Zo komt het ook dat Klaske met meer dan gewone belangstelling afwacht wat zuster Gon zal gaan vertellen.

„Nou ... kijk!” begint deze met een kleurtje van opwinding

op haar wangen. „Over twee maanden zullen we hier in huis een groot feest gaan vieren.”

„Een feest? Hoera! Wat voor een feest?” De stemmen van de meisjes klinken nu opgetogen door elkaar.

„Wat bedoelt u, zuster Gon?” „Fantastisch!” „Een feest!” Zuster Gon moet even lachen om het enthousiasme van de meisjes. „Stil jullie,” zegt ze dan met een quasi-verongelijkt gezicht, „hoe kan ik nou rustig vertellen wat er gaat gebeuren als jullie zo door elkaar kwebbelen?”

„Nee, natuurlijk niet!” Lineke is opgesprongen en zwaait uitgelaten met haar hand. „Stilte, alsjeblieft! Het woord is aan zuster Gon!”

Klaske moet er even om grinniken. Die Lineke is me toch een nummer. Hoewel Lineke en zij vaak genoeg botsen, mag ze diep in haar hart dat lange, magere kind toch wel. Vooral sinds Lineke haar zelf heeft verteld dat haar moeder al twee jaar in een sanatorium ligt en misschien nooit meer beter zal worden.

Klaske kijkt zuster Gon oplettend aan. Heeft ze het zich verbeeld of knikte deze haar juist extra vriendelijk toe? Waarom? Wat gaat er gebeuren?

„Over twee maanden viert de directrice een heel belangrijk jubileum, meisjes. Dan zal het vijftwintig jaar geleden zijn dat ze als een piepjong zustertje in dit huis haar loopbaan begon.” Zuster Gon krijgt de kans niet meer om nog één woord te zeggen. „O . . . wat enig!” „Wat machtig!” „Dát zal me een fuif geven!” . . . Opgewonden schuiven de meisjes hun stoelen nog dichter naar zuster Gon toe. „Wanneer is het precies, zuster Gon?” „Weet u zeker dat het niet alleen een feest is voor u en de andere leidsters? Mogen we heus allemaal meedoen?”

Zuster Gon steekt wanhopig haar armen in de lucht. „Kinderen . . . toel Wat een vragen zo opeens.” Ze zucht even diep en kijkt dan de kring rond. „Zo, allemaal een beetje bedaard?” Lineke knikt. „We zullen geen woord meer zeggen, zuster Gon.

Als u dan maar gauw alles vertelt, want . . . e . . . het is ten slotte úw schuld dat we branden van nieuwsgierigheid!”

„Nou . . .” Zuster Gon kijkt opeens een beetje ernstig. „Eigenlijk had ik voor die dag een heel groots plan in m'n hoofd.”

Dan vertelt ze de meisjes over de gasten, die er op het feest zullen worden genodigd, over de directrice, die ze zoveel mogelijk overal buiten zullen laten en ook over het aandeel dat zijzelf, als oudste kinderen van het huis, voor hun rekening zullen gaan nemen.

„'s Avonds, als het feest in volle gang is, wilde ik met jullie in de tuin achter het huis een echt openluchtspel gaan opvoeren. Ik weet zeker dat het iets geweldigs kan worden!”

Zuster Gon is zó in extase gekomen, dat ze Klaske, die net naast haar zit, een enthousiaste klap op haar schouder geeft. „Nou Klaske, heb je er zin in?”

Klaske haalt een beetje beduusd haar schouders op.

Maar Joke is al opgesprongen en grijpt haar buurvrouw bij de arm. „Ja . . . ja!” zingt ze, terwijl ze nòg meer meisjes in een wilde rondedans met zich meetrekt. „Een fantastisch idee . . . en wij doen mee . . . ja . . . ja . . . ja . . . ja . . . we krijgen feest, hoezeel!” Maar dan wordt ze ineens kalm en ploft weer op haar stoel. „Weet u al wat voor spel het wordt, zuster Gon?” informeert ze nieuwsgierig.

Deze knikt. „Zelfs dàt heb ik al voor jullie uitgewerkt. Weet je . . .”

In het dagverblijf van de grote meisjes is het nu ademloos stil geworden. Met gloeiende wangen luisteren de meisjes naar de enthousiaste uiteenzetting van zuster Gon over het spel, dat een van de hoogtepunten van het jubileumfeest zal gaan worden.

„Misschien weten jullie dat het huis waar we wonen vroeger eigenlijk heeft toebehoord aan een rijk geworden reder?”

Líneke knikt. „Zuster Ada heeft het laatst verteld. Daarom zijn er in de glas-in-loodramen ook allemaal modellen van schepen aangebracht.”

„Precies.” Zuster Gon knikt. „En nou had ik gedacht dat we vast geen slecht figuur zouden slaan als we samen eens gingen proberen een geschiedenis op te voeren, die helemaal in dezelfde sfeer speelt, namelijk die van het vrouwtje van Stavoren.”

„Hè?” Klaske trekt een vragend gezicht en haalt haar schouders op. „Nooit van gehoord, hoor.”

Maar een paar anderen kijken zuster Gon verrast aan. „Wat een idee . . . geweldig gewoon!”

„Weet je wat?” Zuster Gon kijkt op haar horloge. „Als jullie nou eens zorgden vanavond allemaal klaar te zijn met je huiswerk. Dan zal ik jullie na het eten eerst dat wonderlijke verhaal gaan vertellen. 't Is veel echter als jullie allemaal precies weet waar het spel over handelt en wat voor bedoeling het eigenlijk heeft.”

Even kijkt ze met een geheimzinnig gezicht naar Klaske. „Zul jij erom denken dat je vooraan gaat zitten, Klaske?”

„Hè?” Klaske krijgt een kleur. Wat bedoelt zuster Gon? „Waarom ik?” zegt ze een beetje wantrouwend. „De anderen zijn er toch ook . . .”

„Ja, natuurlijk!” hapt Joke gelijk. „Denkt u maar niet dat er een van ons zal ontbreken vanavond.”

„Jawel . . .” Zuster Gon lijkt even te aarzelen. Dan kijkt ze vastbesloten de kring rond. „Ik had namelijk gedacht dat Klaske de hoofdrol van ons spel maar op zich moest nemen.”

„Ik???” Klaske's mond zakt half open van verbazing.

„Klaske?” fluistert Joke verbouwereerd, „de hoofdrol?”

Niet-begrijpend kijken de anderen naar Klaske, die er opeens een beetje verlegen bij zit. Diep in haar hart lijkt de verwondering te groeien.

Zij? Heeft zuster Gon dat werkelijk gemeend? Dan gooit ze haar hoofd achterover en zegt koel: „Ik zou maar een ander voor die rol nemen als ik u was, ik heb zo iets nog nooit bij de hand gehad.”

Joke knikt ijverig. „Ik wèl, zuster Gon. Een paar jaar geleden . . .”

Maar zuster Gon wenkt met haar hand. „Hou je eens even stil, Joke, dan zal ik jullie uitleggen waarom ik juist Klaske de hoofdrol zou willen geven.”

Klaske slikt en tuurt met nietsziende ogen naar buiten. Ze heeft het gevoel alsof ze droomt. Maar op hetzelfde ogenblik hoort ze vlak naast zich de stem van zuster Gon, die rustig zegt: „Ik heb Klaske een paar dagen geleden stiekempjes beluisterd, toen ze net aan het voorlezen was bij de kleuters.”

Even voelt Klaske haar adem stokken. Dan kijkt ze zuster Gon strak aan. „De kleuterzuster moest even weg,” zegt ze stug, „ik moest er van de directrice heen om een halfuur waar te nemen.”

Zuster Gon doet net alsof ze de afweer in Klaske's gezicht niet opmerkt. „Dat wist ik toch, Klaske,” verklaart ze vriendelijk. „Maar net die avond kwam ik langs de kleuterkamer en och, 't was zó moeilijk om direct door te lopen, toen ik je hoorde lezen!”

Klaske trekt haar schouders op. „D'r was toch niks bijzonders aan?” hoont ze.

Maar de plotselinge bloos op haar gezicht zegt zuster Gon genoeg. Haar compliment heeft Klaske niet onbewogen gelaten!

„'t Was keurig, werkelijk, Klaske,” gaat ze daarom vastbesloten verder, „de kleintjes zaten ademloos . . . het leek precies alsof ze het verhaal zèlf meemaakten . . .”

Klaske weet dat zuster Gon gelijk heeft. Maar nog altijd geeft ze zich niet gewonnen. „Voorlezen is wat anders dan toneel-spelen,” zegt ze kortaf, terwijl ze zich schijnbaar ongeïnteresseerd omdraait en een boek pakt.

Het is voor Joke een uitgezochte gelegenheid om nog eens weer de aandacht van zuster Gon te vestigen op de capaciteiten, die zij en de anderen in dit opzicht toch zeker óók hebben.

„Als Klaske het nou liever niet dóet! Waarom neemt u geen ander, zuster Gon? Wij kunnen het toch net zo goed? Als je iets tegen je zin doet, wordt het toch niks!”

Maar zuster Gon schudt haar hoofd. „Klaske krijgt de hoofdrol, kinderen! Voor mij is dat een uitgemaakte zaak!”

Ze kijkt in de richting van Klaske. „Zorg je dat je vanavond vrij hebt? Als ik de bedoeling van het spel met jullie heb doorgenomen, zal er misschien nog wel een halfuurtje over zijn om alvast de rollen een keer hardop te gaan lezen.”

Klaske knikt bijna onmerkbaar. „Als het niet anders kan,” mompelt ze. Op hetzelfde ogenblik weet ze echter dat ze blij is, dolblij, dat zuster Gon haar voor deze rol boven alle andere meisjes heeft uitverkoren. 't Geeft haar ineens een zeker gevoel van trots. Zuster Gon geloofde dat ze het zou kunnen! Nou, ze zal haar laten zien, vanavond, dat ze voor geen kleintje vervaard is! Al zou ze er dertig velletjes voor uit haar hoofd moeten leren, kennen zou ze haar rol op een prik, dat wist ze nu al.

Als zuster Gon alle plannen voor het feest met de meisjes heeft besproken, staat ze op.

„Nou, dat was het dan! Kunnen de dames ermee akkoord gaan?” Een opgewonden gejoel is het antwoord.

Alleen Klaske houdt zich wat afzijdig, hoewel de ongewone glans in haar ogen zuster Gon niet ontgaat.

Het is goed, denkt ze. Ik ben blij dat ik Klaske voor die hoofdrol heb gekozen. Wie weet wat dit alles nog zal uitwerken? Niet alleen voor Klaske zelf, maar ook voor de hele groep.

't Wordt voor Klaske een week vol deining. Als ze haar rol net een paar keer heeft doorgelezen en de eerste bladzij al bijna uit het hoofd kent, weet Sonja het op een avond klaar te spelen om in een onbewaakt ogenblik van de aankleedtafel op de grond te vallen.

De dokter, die binnen een kwartier op de peuterzaal aanwezig is, schudt bezorgd zijn hoofd als hij het kindje nauwkeurig onderzoekt. „Naar het ziekenhuis,” luidt zijn advies, „waarschijnlijk is het armpje lelijk gekneusd.”

Klaske is er helemaal ondersteboven van. Haar gezicht is spierwit als Sonja in een wollen deken naar buiten wordt gedragen

waar de auto van de dokter al klaarstaat om het patiëntje mee te nemen. De directrice merkt het wel. Daarom neemt ze Klaske, als de auto het hek is uitgezoeft, even apart. „Wil jij ervoor zorgen, dat Sonja elke dag wat fruit krijgt, Klaske? 's Avonds om zes uur kun je toch wel even op de fiets naar het ziekenhuis? Zuster Ada heeft wel gelegenheid er in de middaguren eens aan te lopen, maar als je op school zit, gaat dat moeilijk. Ik zal wel zorgen dat er iedere dag iets klaarligt om mee te nemen, is dat afgesproken?”

Klaske knikt sprakeloos. Dan, met trillende lippen, stottert ze eindelijk: „Ik... e... ik zal ervoor zorgen, directrice.”

Eigenlijk kan Klaske het bijna niet redden. Maar met een beetje extra inspanning lukt het haar toch de komende dagen om klokslag zes uur voor de poort van het ziekenhuis te staan.

Natuurlijk, soms gaan er wel eens anderen met haar mee, maar zelf ontbreekt ze niet één avond.

En de stralende glimlach, die Sonja haar altijd geeft als ze maar even haar hoofd om de deur van de ziekenzaal steekt, belooft weer ruimschoots de moeite, die Klaske zich heeft moeten getroosten om dit kleine, eenzame kindje na te lopen.

's Zaterdagmiddags is er opeens die onverwachte aankondiging van zuster Gon waardoor Klaske een ogenblik totaal de kluts kwijt is.

„Klaske, op het kantoortje zit iemand, die je wil spreken. Ga maar gauw, kind!”

Met een ruk schuift Klaske haar stoel naar achteren. „Is er bezoek? Voor mij?”

Zuster Gon lacht raadselachtig. „Ik zou zelf maar eens gaan kijken als ik jou was.”

Als Klaske zich door de lange gangen van het huis naar het kantoortje haast, voelt ze het gespannen bonzen van haar hart.

„Bezoek,” dreunt het door haar hoofd, „bezoek voor mij... Misschien juffrouw De Raadt... maar als die het niet is...”

Als ze de grote deur, die toegang geeft tot het kantoortje met

een ruk opent, staat ze een ogenblik als aan de grond genageld. Haar ogen worden groot en vochtig, haar lippen beginnen te trillen . . . Dan doet ze een stap naar voren. „Moeder . . . u?” De oudere vrouw is wat onthutst van haar stoel gerezen. „Lieve help, Klaske . . . je bent er niet dikker op geworden.” Dan geeft ze het kind een vluchtige zoen en kijkt onderzoekend om zich heen. „We hoeven hier toch niet de hele middag te blijven, is 't wel?”

Klaske schudt verward haar hoofd. „Natuurlijk niet, het ligt er maar aan wat ú wilt. Wandelen mag ik ook, tenminste tot vier uur, dan is het bezoekuur voorbij. Maar als u dat liever niet doet, kunnen we ook naar het dagverblijf, daar is het ook gezellig.”

Klaske's moeder pakt haar tas. „'n Eindje lopen dan maar,” kiest ze. „Ik heb weinig zin om tussen al die vreemde mensen te gaan zitten praten.”

Klaske voelt zich vreemd opgewonden. Moeder heeft haar belofte, die ze juffrouw De Raadt heeft gegeven, dus gehouden! „Ik ben blij dat u er bent!” zegt ze uit de grond van haar hart. „Ik had u al zó lang eens verwacht.”

Met iets van verwondering constateert zuster Gon dat het een totaal andere Klaske is, die even later het dagverblijf komt binnenrennen.

„M'n moeder is er! We gaan een eindje wandelen, zuster Gon. 't Is toch goed, hè?”

Zuster Gon knikt blij. „Natuurlijk!” Even kijkt ze Klaske vorschend aan. „Vind je het fijn?”

Klaske knikt. „Geweldig! U zult eens zien hoe gauw ik nou hier weg ben. Ik zal het er gelijk met m'n moeder over hebben.” Dan keert ze zich om en haast zich naar de gang. Bij de deur zwaait ze nog even uitgelaten naar de andere meisjes. „Daaaag! 'k Ga uit, hoor!”

„Asjemenou!” verbaast Joke zich. „Ik heb haar nog nooit zó vriendelijk gezien!”

Maar Lineke knikt begrijpend. „Als jij in Klaske's schoenen stond, zou je het ook fijn vinden. Ten slotte is die moeder van d'r nog nooit geweest en je kon toch wel op je klompen aanvoelen dat ze daar danig over in d'r rats zat!”

Joke haalt haar schouders op. „Weet ik veel, in ieder geval weten we nou wèl, dat ze misschien niet eens zo harkerig is als ze zich wel voor doet.”

Ze staat op en kijkt door het raam het verdwijnende tweetal na. „H'm! Een dame is het in ieder geval niet, die moeder van haar. Kijk het mens eens een rare hoed op hebben!”

Lineke wordt ineens een beetje kriegel om de schampere toon waarop Joke de moeder van Klaske bekritiseert.

„Wat weet jij van Klaske's moeder af? Trouwens... van een hoed hangt het niet af of je een dame bent.”

Joke geeft geen antwoord. „'t Zal mij benieuwen of ze nou heus gauw naar huis gaat, die Klaske. Als ik het goed heb begrepen, hing dat voornamelijk van het bezoek van haar moeder af.”

Opeens, met een ruk springt ze overeind. „Daar heb je ze...”

„Wie?” Lineke is nieuwsgierig naast haar komen staan en tuurt nu net als Joke in de richting van het ijzeren hek bij de ingang.

„Mijn moeder natuurlijk!”... Joke is al bij de deur. „Ik ga haar tegemoet... Nou, ajuus, hoor!”... weg is ze al...

„Lineke!”... Zuster Gon legt met een hartelijk gebaar haar hand op de schouder van het meisje dat nu heel alleen bij het raam achterblijft. „Heb je even tijd?” Als Lineke zich omkeert, ziet zuster Gon dat haar vermoeden juist is geweest. De ogen van het anders zo vrolijke kind staan vol tranen.

„Ik...” Ze slikt. „Wat bedoelt u?”

Zuster Gon knikt haar bemoedigend toe. „Ik bedoel dat ik gisteravond een paar patroontjes voor je op zij heb gelegd. Je wilde toch een bedjasje voor je moeder gaan breien? Kom, dan gaan we samen het mooiste uitzoeken. Nou? Doen of niet?”

Lineke's gezicht lijkt ineens niet zo verdrietig meer. „Hè ja...” Ze steekt haar arm door die van zuster Gon. „Weet u, ik wou

zo graag dat het iets heel aparts werd . . . moeder houdt zo van mooie dingen." Ze is haar plotselinge ontredde van zo-even alweer vergeten. „Over een maand ga ik weer naar haar toe," vertrouwt ze zuster Gon even later toe. „Als u eens wist hoe m'n moeder zich daar nu al op verheugt!"

Even kijkt zuster Gon het meisje dat voor haar staat, nadenkend aan. „Lineke!" zegt ze. Haar stem klinkt zo ongewoon ernstig, dat Lineke er verbaasd van opkijkt. „Wist je wel dat je eigenlijk héél, héél dankbaar moest zijn?"

„Ik?" Lineke staart zuster Gon verbaasd aan. „Wat bedoelt u? Waarom?"

Zuster Gon zucht. „Omdat jij zo'n geweldig lieve moeder hebt, Lineke. Want al is ze ziek en al kan ze nooit zelf bij jou op bezoek komen, ze houdt toch héél veel van je, is 't niet?"

„Maar dat spreekt toch vanzelf?" Lineke begrijpt niet waar zuster Gon heen wil. „Alle moeders houden toch van hun kinderen?" Ze is een beetje verwonderd om de vreemde wending, die er zo opeens in hun gesprek is gekomen.

Zuster Gon schudt haar hoofd. „Niet alle moeders spelen het klaar, Lineke, om van hun kinderen te blijven houden! Hier in ons huis zijn genoeg kinderen, die wat graag zo'n lieve moeder zouden hebben als die van jou. Zul je dat nooit vergeten, ook al krijgen diezelfde kinderen soms veel vaker bezoek dan jij?"

Lineke knikt verward. „Dicky d'r moeder is nog nooit hier geweest," bepeinst ze hardop. „En Ellen d'r moeder heeft nou al vijf keer achter elkaar afgebeld, omdat er iets tussen was gekomen." Opeens kijkt ze zuster Gon onderzoekend aan. „Een heleboel kinderen, die hier wonen, hebben zeker veel verdriet gehad?"

Zuster Gon strijkt met een verstrooid gebaar een krul, die juist over haar voorhoofd hangt, naar achteren. „Meer dan wij misschien weten, Lineke," zucht ze. Dan, alsof ze al die sombere gedachten van zich wil afschudden, draait ze ineens met een

forse ruk de sleutel van de opbergkast om. „Kom op, Lineke, 's kijken of we iets geschikts voor je kunnen vinden!”

Nog geen vijf minuten later zitten ze samen aan tafel. Voor hen liggen wel vier, vijf, schattige patroontjes, die Lineke een kleur van opwinding bezorgen.

„Kijk es, zuster Gon, die met dat noppenpatroon!”

Zuster Gon is al even verrukt als Lineke zelf. „Wat een droom van een jasje,” verzucht ze.

Even kijkt Lineke haar besluiteloos aan. „Dacht u dat ik het zou kunnen?” weifelt ze, „het lijkt me echt niet gemakkelijk . . . 's Even zien, dat is twee steken recht, één averecht . . . dan weer twee steken recht en daarna . . .”

Een beetje plagend trekt zuster Gon het patroontje naar zich toe. „'k Zou maar niet verder kijken, Lineke, kind, wat een werk, die noppen . . . heb je 't al gelezen?”

Maar juist die vriendelijke spot in de stem van zuster Gon geeft bij Lineke de doorslag. „'k Ga het proberen,” zegt ze opeens beslist, „en àls het lukt . . .” Ze kijkt weer naar de afbeelding van het bedjasje. „Moeder zal het geweldig vinden.”

Zuster Gon klopt haar even bemoedigend op de schouder. „Doe je best, Lineke! Met een beetje goede wil en wat doorzettingsvermogen komt het vast voor elkaar!”

Dan keert ze zich om en haast zich naar de andere hoek van het dagverblijf.

Tonny's moeder heeft al een paar keer vragend haar kant uitgekeken. Ze wil natuurlijk nog even praten over het een en ander. Zuster Gon weet best dat dit mensje eigenlijk niemand anders heeft met wie ze eens van gedachten kan wisselen.

„Was het om mij te doen, mevrouw Versteeg?” Terwijl zuster Gon met een rustige glimlach naast het vrouwtje aan tafel gaat zitten, glijdt haar blik tòch ongemerkt nog even naar Lineke. Gelukkig, die is alweer over haar heimelijk verdriet van zoëven heen. Kijk ze daar nou eens met glanzende ogen over haar moeilijke patroon gebogen zitten. Natuurlijk is ze nu bezig de hele

beschrijving van de noppen, die op het bedjasje voorkomen, in zich op te nemen. Haast ongemerkt slaakt zuster Gon een zucht van opluchting. Dan keert ze zich vol belangstelling naar Tonny's moeder. „En mevrouw Versteeg? Gaat het nog steeds goed?”

Maar terwijl mevrouw Versteeg vertelt over een heel vervelende ruzie, die ze van de week ineens met haar buurvrouw heeft gekregen, dwalen de gedachten van zuster Gon telkens af. Klaske, piekert ze, hoe zou de wandeling met haar moeder bevalen? Misschien dat het kind door dit onverwachte bezoek nu eindelijk eens zichzelf zou terugvinden? Want dat Klaske zich hier in huis anders voordoet dan ze werkelijk is, dáár is zuster Gon wel zeker van. En daarom probeert ze ook iedere dag opnieuw door die dikke muur van onwil en terughoudendheid, waarachter Klaske zich tot nog toe krampachtig heeft weten te verschansen, heen te dringen.

Zuster Gon wil zo graag dat de meisjes van haar groep gelukkig zijn!

Maar hoe krijg je dat voor elkaar bij een kind als Klaske, dat zó moeilijk te benaderen is?

Tòch... een halfuurtje geleden heeft ze Klaske's ogen voor het eerst zien stralen. Toen heeft ze in haar opgewonden bewegingen blijdschap bespeurd, en een spontaan reageren op de gebeurtenissen.

En nòg eens weer hebben die schijnbaar onbelangrijke feiten zuster Gon duidelijk gemaakt dat het op de een of andere wijze mogelijk móet zijn om Klaske over de ingrijpende verandering, die er zo plotseling in haar leven is gekomen, heen te helpen.

Klaske...

Terwijl Tonny's moeder nog steeds aan het woord is, krampt zuster Gon even in spanning haar handen samen. Heer, bidt ze als in een flits... Laat het goedkomen met Klaske... geef haar toch alstublieft een heerlijke middag...

Het volgende ogenblik knikt ze weer naar de vrouw tegenover

haar. Maar het valt moeilijk om het verhaal dat deze haar doet, tot in alle details te volgen. Toch probeert zuster Gon het echt, hoewel ze weet dat ze niet eerder rustig zal worden eer het bezoekuur goed en wel voorbij zal zijn en ze uit Klaske's houding zal hebben opgemaakt in hoeverre het onverwachte contact met haar moeder het kind gunstig zal hebben beïnvloed. Als ze na een kwartier opstaat om nog even een praatje te maken met een paar andere bezoekers, kijkt ze voor de zoveelste maal op haar horloge.

Nog een halfuur... dan zal ze haar groep weer bijeen hebben. Dan zal Joke met stralende ogen zitten napraten over wat háár moeder weer heeft meegebracht. Dan zal Lineke enthousiast voor de dag komen met haar noppenpatroon voor het bedjasje. En dan zal Klaske... Hier blijven de gedachten van zuster Gon opnieuw steken. Want wát Klaske zal zeggen, wéét ze toch niet? Hoe die terug zal komen straks, is immers nog een groot vraagteken!

Nog een halfuur... Misschien dat ze het dan zal weten?

„Nee meid... 't kèn niet!” Met een hulpeloos schouderophalen schudt Klaske's moeder haar hoofd. „Ome Jan zou me zien ankomme.”

„Ome Jan... U altijd met uw ome Jan.” Klaske voelt dat ze bezig is haar zelfbeheersing te verliezen. Maar hoe kan het anders na dat moeizame, teleurstellende gesprek van het laatste uur?

„Waarom zet u hèm de deur niet uit? Dan kan ik toch thuis komen?”

Hoeveel verborgen verlangen er achter die laatste woorden ligt, zal een vrouw als Klaske's moeder misschien nooit kunnen begripen.

„Jij?” Ze kijkt Klaske met een onzekere blik aan om het volgende ogenblik haar ogen neer te slaan. „Och meid, waarom zóu je?

Je hep 't hier toch goed? Zeg nou zelf . . . ome Jan en jij, dat ging toch helemaal niet samen?"

Klaske slikt moeilijk en spert haar ogen wijd open om de tranen, die al minstens een halfuur lang op het punt staan om te voorschijn te komen, terug te dringen.

„Maar ik wil hier niet blijven!” Ze is nu midden op de weg blijven staan en heeft haar moeder vertwijfeld bij de arm gegrepen.

„Ik wil naar huis . . . ze maken me ziek hier . . .!”

„Och meid!” . . . Klaske's moeder trekt zich met een onwillig gebaar los. „Nou geen aanstellerij, alsjeblijft!” Ze duwt Klaske zenuwachtig in haar rug. „Vooruit . . . wat moeten de mensen wel van ons denken? Doorlopen, alsjeblijft en geen gezanik.”

„Geen gezanik?” Klaske voelt een wilde drift in zich omhoog laaien. Is dat de bedoeling geweest van moeders bezoek? Haar te zeggen dat ze ome Jan verkoos boven d'r eigen dochter? Zal die ene beslissing moeder in staat stellen haar, Klaske, als een overtollige ballast voorgoed van zich af te schudden? Zal er daardoor nooit meer een weg terug zijn?

„Maar u móet hem laten gaan!” hijgt ze. „Hij heeft al genoeg kapot gemaakt tussen ons . . . die valsaard! En als u het niet doet!”

Klaske's moeder wringt nerveus haar handen. „Meid, kijk niet zo . . . je lijkt wel niet lekker!”

Maar Klaske's ogen blijven zich onverzettelijk in die van haar moeder boren. „Wie gaat ervóór? Hij of ik?”

Klaske's moeder lijkt in elkaar te krimpen. „Meid toch . . . wat kan ik er nou an doen? Jij bent me kind, natuurlijk! Maar je ome Jan houdt me de hand boven 't hoofd. 'k Moet toch zorregge, dat 'k een deel van leven hep?”

Haar stem beeft en haar lippen trillen, maar het lijkt Klaske niet te raken. „Dus ome Jan is voor u belangrijker?” bijt ze haar moeder toe. „Dat ic altijd ruzie zoekt en dat ic heeft gestolen, terwijl u en ik met de ellende bleven zitten, moeten we natuurlijk maar zo gauw mogelijk vergeten . . . Want ja . . . 't is ome

Jan, hè, en die kan je zo iets niet kwalijk nemen, omdat het toch eigenlijk zo'n stakkerd is. Maar ik... wat ik er allemaal om heb moeten doormaken... dat raakt jullie geen zier!" Klasje's moeder lijkt verbaasd. „Jij? Hoor me nou zo'n kind es an... Zou jij d'r wat om hebben doorgemaakt? Ga nou gauw! Jij bent er alleen maar beter op geworden, zou ik zo zegge... In ieder geval heb je hier een betere verzorging dan bij mij... En wat die lui je kenne geve, daar ken ik niet an tippel!" Met een verontwaardigde knik besluit ze haar betoog. Klasje wil nog wat zeggen, maar op het laatste ogenblik schijnt ze zich te bedenken.

„Dus dat was de reden waarom u me kwam bezoeken?" vraagt ze ten slotte met een stem, die geladen is van spanning. „Had u anders niks te vertellen?"

„Ik?" Klasje's moeder schudt niet-begrijpend haar hoofd. „Welnee, kind... Wat valt er nou te vertellen?" Even kijkt ze Klasje schuw en onderzoekend aan. „Bedoel je over je tante Santje of zo?"

Klasje geeft niet direct antwoord. Met grote ogen kijkt ze haar moeder aan. „Had u anders niks te zeggen?" herhaalt ze haar vraag met nog meer klem.

Klasje's moeder barst opeens in tranen uit. „Wat bedoel je toch?" snikt ze vertwijfeld. „Je kan 't toch wel snappe, dat van ome Jan? Hij geeft een goed kostgeld. Als 'k hem niet had, zou 'k er iedere dag op uit moeten om te gaan werreke... En als ie nou nog iemand anders had, die voor hem wou zorregge... Maar daar denkt geen mens aan. Zo als 't nou gaat, is 't toch voor alle dingen veel beter?"

Klasje knikt begrijpend. „Jawel," zegt ze moe. „Ik ben d'r nou wel achter. Maar... e..." Ze wacht even en zoekt naar woorden. Dan zucht ze diep en zegt moeilijk: „Dan is het misschien ook maar beter dat u me hier niet meer komt bezoeken, want daar schieten we geen van tweeën een sikkepit mee op."

„Nee meid!"... Klasje's moeder vergeet een ogenblik haar

tranen. „Zó mot je de zake niet stelle . . . ten slotte blijf ik je moeder en vergeten zal ik je nooit! Maar ja . . .” Ze haalt vertwijfeld haar schouders op en veegt dan met een grote, witte zakdoek over haar ogen. „Je moet toch ééns je eige weg gaan . . . En . . . e . . . 't zal je hier gemakkelijker gemaakt worden dan daar-ginds . . .”

Klaske heeft zich omgekeerd. Met een bijna onwezenlijke blik kijkt ze naar de vrouw, die nu zo kleintjes en besluiteloos voor haar staat.

Dan, als een vlijmende pijn, schiet het door haar heen: Jóuw moeder is dat! Jóuw moeder, die misschien op haar eigen manier van je houdt, maar die het toch niet kan opbrengen te vechten voor je geluk . . .

Met een snel gebaar steekt ze haar hand uit. „Tot ziens,” zegt ze schor. „Laat ik het u niet moeilijker maken dan het al is.”

Klaske's moeder lijkt ontsteld over de plotselinge voortvarendheid van haar dochter. „Maar . . . e . . . gaat dat nou zó maar? 'k Mocht toch tot vier uur met je wandelen? Ik kan je toch fatsoenlijk weer tot het huis brengen?”

Maar Klaske voelt dat ze zich niet meer beheersen kan. „'t Geeft niet,” weert ze af. „Gaat u nou maar naar ome Jan, dan is díe tenminste ook weer gerust. Ik kom wel thuis . . .”

„Nou . . . e . . .” Klaske's moeder kijkt een beetje verbouwe-reerd naar het lange, bleke kind, dat zo gedecideerd voor haar staat. Dan steekt ze haar gezicht naar voren. „Krijg ik nog een zoen of niet?”

Maar Klaske doet alsof ze die laatste vraag niet heeft gehoord. „Bedankt voor het bezoek,” zegt ze toonloos, „en het beste ermee.”

Eén moment lijkt Klaske's moeder verslagen.

„Wel allemensen, wat een behandeling is me dàt nou!” schiet ze dan driftig uit. „Heb ik dáár die dure reis voor gemaakt?”

Klaske blijft nog even staan. Dan trekt ze haar schouders op en draait zich om. „Het beste ermee,” herhaalt ze.

Met gebogen hoofd, vechtend tegen haar tranen, loopt ze even later het pad weer af, dat ze zoëven samen zijn ingeslagen. „Klaskel” . . . De vrouw in de grauwgrijze mantel stampst driftig met haar voet op de grond. „Klaske, hier zeg ik je!” Maar Klaske geeft geen antwoord meer. Ze kijkt zelfs niet één keer om naar het eind van het pad waar ze haar moeder weet, die vanmiddag zo onverwachts op bezoek was gekomen. De vrouw aarzelt. Eén ogenblik lijkt het of ze Klaske achterna wil gaan, maar dan schudt ze moedeloos haar hoofd. Wat zou het voor zin hebben? Dat wat Klaske van haar eist, kan ze immers tòch niet opgeven? Zolang ome Jan bij haar inwoont, mag Klaske niet naar haar eigen huis terug. Dat heeft juffrouw De Raadt gezegd. Nou ja, ’t is wel te begrijpen ook, Jan en Klaske konden maar beter

niet onder één dak wonen, dat gaf toch niks als narigheid. Maar Jan de deur uitzetten?

Terwijl Klaske's moeder zich met een zucht omkeert en de weg inslaat naar het station, tobt ze erover verder.

Als Jan er niet was, zou ze zo'n gemakkelijk leven niet hebben. Ten slotte was hij altijd even goed voor haar, al had hij wel eens een grote mond en al was ze er de laatste keer door zijn toedoen lelijk aan toe geweest. Maar ja... zo iets kon je natuurlijk niet altijd voorkomen. Eigenlijk is het zo toch maar de beste oplossing. Klaske krijgt in dat huis natuurlijk een prima opvoeding en voorlopig is haar kostje gekocht! Hoewel... Klaske's moeder herinnert zich opeens dat juffrouw De Raadt de laatste keren dat ze haar bezocht, er telkens op heeft aangedrongen Klaske de kans te geven weer thuis te komen.

Maar waarom? Klaske's moeder voelt zich weer wrevelig worden nu ze daar zo ineens aan denkt. Die lui in dat huis willen haar zeker met ere kwijt. Misschien dat het ze te veel geld kost? Maar waarom zouden ze haar kind niet willen helpen en dat van een ander wel? Enfin, ze zoeken het maar uit. Over een week of wat zal ze Klaske nog eens een brief schrijven, misschien dat het kind dan bij een volgend bezoek beter voor rede vatbaar is... Eenmaal in de trein slaagt Klaske's moeder er toch in de gedachten aan het bezoek, dat zo onbevredigend is geëindigd, van zich af te zetten. Ze geniet van het voorbijsnellende landschap en constateert met een zucht van welbehagen dat het leven uiteindelijk zo kwaad nog niet is als je handig genoeg bent om de moeilijkheden te omzeilen...

Maar in het dagverblijf van „Het zwaluwnest” kijkt zuster Gontersluiks naar Klaske, die met een witverbeten gezicht met een boek voor zich zit.

Aan de manier waarop het kind daarstraks is thuisgekomen, heeft ze direct geweten, dat het bezoek van Klaske's moeder op een fiasco is uitgelopen. Maar wat er verhandeld is tussen die twee? Zuster Gon kan er alleen naar raden. Klaske zal immers

met geen woord reppen over wat er tussen haar moeder en haar is voorgevallen!

Even is het alsof ze Klaske weer ziet weggaan . . . vóór die wandeling van vanmiddag. Wonderlijk ontspannen en zo vol verwachting om het heerlijke, dat nu spoedig waarheid zou gaan worden. Naar huis wilde ze, weg uit de omgeving waar ze zo pardoes in was terechtgekomen, en die ze daarom slechts met vijandigheid tegemoettrad.

Maar nu . . .

Op de vraag van zuster Gon waarom Klaske's moeder niet even mee terug was gekomen om een kopje thee te drinken, had Klaske eerst geen antwoord gegeven. Maar even later had ze met een stem, die trilde van ontredde en verdriet, verklaard dat haar moeder ook nog een andere afspraak had gemaakt voor vanmiddag, die minstens even belangrijk was als het bezoek aan haar dochter . . . Daarom had ze eigenlijk al vóór vieren weer de trein terug genomen . . .

Zuster Gon zucht onmerkbaar. Eigenlijk zou ze nu graag een ogenblik al haar andere werk erbij neergooien om eens even vrijuit en eerlijk met Klaske te kunnen uitpraten. Ze zou wel zo op dat eenzame, verdrietige kind uit haar groep willen toe-vliegen om haar, héél even maar, te laten voelen hoezeer ze met haar meeleeft en hoe Klaske's moeilijkheden ook háár na aan het hart liggen.

Maar zuster Gon heeft meer meisjes om voor te zorgen! En dat niet alleen . . . al zóu ze de kans krijgen om aan de drang van haar hart gevolg te geven, ze weet immers veel te goed dat Klaske geen inmenging in haar problemen duldt? Klaske weet maar één oplossing voor haar moeilijkheden. Het is de oplossing waaraan ze zich ondanks alles halsstarrig blijft vastklampen: terug naar haar oude omgeving . . . leven en gelukkig zijn op de plaats waaraan ze gehecht is met alle vezels van haar ziel.

Maar of die oplossing er inderdaad zal komen? Na vanmiddag heeft zuster Gon er een zwaar hoofd in.

Als Klaske na het bezoek van haar moeder nou maar niet helemaal tegen de draad in raakt. Ten slotte werkt haar aanwezigheid in de groep al deprimerend genoeg, al probeert zuster Gon er iedere dag krampachtig overheen te zien.

Ze wil niet geloven dat Klaske's verzet uiteindelijk toch zal triomferen over haar onvermoeid pogen het kind voor zich en de groep te winnen.

Voor zich? Zuster Gon sluit een ogenblik als in gedachten haar ogen. Voor U... Heer!, fluistert het in haar ziel. Als ik Klaske zal kunnen winnen voor U, zal ze pas rustig en gelukkig kunnen worden. Maar het is zó moeilijk! Klaske lijkt nog zó ver van U af...

Als ze haar ogen weer opent, omdat ze opeens tot het besef komt dat Tonny haar al minstens twee keer iets heeft gevraagd, hoort ze Klaske juist een sarcastische opmerking maken over het bedjasje dat Lineke haar heeft laten zien. Even schokt zuster Gon driftig op, maar het volgende ogenblik rusten haar ogen op Klaske. „Probeer je te beheersen, Klaske,” zegt ze dan dringend. „Dat 's voor alle dingen de beste weg.”

Klaske schokt op en kijkt wantrouwend naar zuster Gon, die zich echter alweer vol aandacht over een blaadje met spelregels heeft gebogen, dat Tonny haar zoëven heeft voorgelegd.

Wat weet zuster Gon? Waarom maakte ze zoëven die vreemde opmerking? Nare bemoeial dat ze is!

Langzaam maar zeker begint het duiveltje van verbittering en verzet in Klaske's hart weer de kop op te steken.

Als zuster Gon maar niet denkt dat ze nog één blad zij van dat misselijke toneelstuk uit haar hoofd leert. Ze heeft er geen zin meer in. Bal! Waarom heeft ze het niet aan Joke gevraagd? En waarom kon Lineke die hoofdrol niet krijgen?

Hoe meer Klaske zich in deze en dergelijke vragen verdiept, hoe verwarder ze zich gaat voelen. Maar één ding weet ze zeker: Haar moeder hoeft hier niet meer terug te komen en als ze het hier helemaal niet kan uithouden, zal ze wel op een andere

manier zien weg te komen. Maar blijven? Klaske balt haar handen tot vuisten. Nooit!

De middag, die zó verrassend is begonnen, eindigt geheel tegen Klaske's verwachting in, teleurstellender en uitzichtlozer dan ze ooit had kunnen denken!

5. Klaske laat zich niet kennen

De dag van het jubileum nadert met rasse schreden.

Hoewel Klaske er na het bezoek van haar moeder niet gemakkelijker op is geworden, heeft ze het tóch niet over haar hart kunnen verkrijgen haar hoofdrol door een geveinsde onverschilligheid te verspelen.

Jawel, aanvankelijk had Klaske zich dat wel voorgenomen, maar toen wist ze nog niet, hóe fascinerend het was je helemaal te kunnen inleven in het bestaan van een ander! Soms, als Klaske bezig was, leek het alsof ze zichzelf en haar eigen omstandigheden totaal was vergeten. Dan speelde ze met een gloed en een overtuiging, die de andere meisjes vaak de adem deed inhouden.

Ja, zuster Gon had wel gelijk gehad, Klaske wàs inderdaad geknipt voor deze rol. Hoewel . . .

De laatste weken scheen ze daar zich ook meer en meer van bewust te worden. Het was zuster Gon nu al een paar keer opgevallen dat Klaske soms na de repetities echt met een geringschattende houding de andere meisjes te woord stond. Erger nog, het leek zelfs of Klaske meer en meer de hinderlijke eigenschappen van het hoogmoedige vrouwtje van Stavoren begon te delen. Wat kon ze de laatste weken vaak koel en uit de hoogte haar weg gaan. Natuurlijk, Klaske was altijd wel op zichzelf geweest, maar zoals nu . . .

Ook Joke is het er lang niet mee eens en ze is zeker niet van plan dat onder stoelen of banken te steken.

„Verbeeld je maar niks, mal kind,” snauwt ze Klaske na een van de laatste repetities toe. „’t Is dat zuster Gon jou de kans heeft gegeven die rol te spelen, maar als een van ons het mocht doen . . . dan zou je ’s wat beleven!”

Klaske haalt haar schouders op. „Jullie,” zegt ze verachtelijk, „ga weg, -kind . . . 't hele spel zou één groot fiasco worden!”

Terwijl ze Joke uitdagend aankijkt, voelt ze dat ze dingen zegt, die ze eigenlijk niet kan verantwoorden. Maar ze kan niet anders! Ze móet de bitterheid en de opstandige gevoelens, die er nu al zo lang woelen in haar hart, kwijt. Wat weten die kinderen hier van haar vroegere leven af? Ze hebben er immers geen idee van dat ze, ondanks de wrijvingen thuis, ondanks de ellende met ome Jan, tòch gelukkig was? Gelukkig, ja, en zo vrij als ze maar kon wezen. Op straat met haar vriendinnen, op school onder de klasgenootjes, geen minuut had Klaske zich er ooit vreemd gevoeld. Maar hier?

Ze schopt een stoel op zij en gaat landerig bij de tafel zitten. Joke is haar op de hielen gevolgd.

„Opschepster!” tart ze. „Als je maar niet denkt dat je ons de les kunt lezen. We hebben trouwens allemaal schoon genoeg van je!”

Klaske voelt zich bleek worden. Joke's vlijmscherpe uitval heeft haar meer geraakt dan zijzelf beseft. Maar ze klemt haar lippen op elkaar en weet zich te beheersen. „Kind,” zegt ze, „hoepel op en verveel me niet met je gezeur.”

Op dat ogenblik komt zuster Gon met een rood hoofd van het haasten binnen. Gelukkig, ze heeft geen erg in de woedende blik, die Joke Klaske als enig antwoord toewerpt.

„Kijk es,” juicht ze, terwijl ze met een opgewonden gebaar naar de stapel kleren wijst, die ze over haar arm draagt, „de kleding voor ons spell”

„Hoerááá!!!” Zuster Gon heeft de woorden nog niet uit haar mond of begerig dringen de meisjes om haar heen.

„Gauw, zuster Gon, laat es kijken . . . O, wat een spullen, enig gewoon!”

Zuster Gon laat de stapel kleren met een zucht op tafel vallen. „Ziezol! Dát is een hele zorg minder. 'k Was toch zó bang dat ik het goed niet op tijd zou ontvangen.”

Zelfs Klaske vergeet er even haar schermutseling met Joke door. Haastig inspecteren haar ogen de zijden gewaden, die zuster Gon nu één voor één over een stoel legt. Tjonge, dàt ziet er niet gek uit! Haar ogen lichten op. Stel je voor, ze ziet zich al lopen in die zilverwitte japon... wat een fantastische jurk is dàt! Gretig steekt ze er haar handen naar uit.

„Die is zeker voor mij, zuster Gon?”

„Voor jou?” Zuster Gon legt even de hand tegen haar voorhoofd. Het lijkt alsof ze wil nadenken. 't Is ook zo'n drukte met al die voorbereidingen en er is nog zoveel te doen. Soms heeft ze bijna spijt dat ze aan zo'n gewaagde onderneming is begonnen. Maar ja, wat moet ze? Ze heeft nu eenmaal a gezegd en er is geen ontkomen meer aan. Opeens begrijpt ze wat Klaske bedoelt. „O, die jurk?” Ze schudt haar hoofd. „Nou heb je het toch helemaal mis, Klaske. Die witte jurk is voor Joke en jij krijgt dat lila gewaad. 't Is een heel kostbaar ding, hoor, dus wees er alsjeblieft voorzichtig mee.”

Ze lacht naar Klaske en wendt zich dan haastig tot de anderen. „Lineke, kom eens even bij me, ik had gedacht dat jij dit geval maar moest aanpassen...”

Met iets van verwondering heeft Klaske naar het antwoord van zuster Gon geluisterd. Even lijkt het alsof haar hart stilstaat van schrik. Meent zuster Gon dat werkelijk? Zal zij op de avond van het jubileum met die bespottelijke lila japon voor het voetlicht moeten komen? Maar dat kan toch niet waar zijn?

Klaske wringt zich wat naar voren. „Zuster Gon!” Als zuster Gon niet direct luistert, blijft ze aandringen. „Zuster Gon, hoort u nou eens even.” Op hetzelfde ogenblik ziet ze Joke triomfantelijk grijnzen. Ze verliest opeens alle redelijkheid uit het oog. „Zuster Gon... als u het dóet, hou ik er onmiddellijk mee op!”... Het is de spotlach van Joke, die haar plotseling woedend heeft gemaakt.

„Hè?”... Zuster Gon schrikt op. „Waar heb je het nou over, Klaske?” Ze kijkt verward naar het opgewonden gezicht van

het meisje. 't Is ook zo'n uitzoekerij met al die kleren. 't Zal best een latertje worden vanavond . . . eer ze de hele zaak behoorlijk voor elkaar heeft!

„E . . . wat zei je ook weer?”

Klaske wijst naar de lila jurk. „Ik zei dat ik het vertik om voor aap te staan! Laat een ander dat klungelding maar aantrekken, ik pas ervoor!”

Nu pas dringt de werkelijke bedoeling van Klaske's woorden tot zuster Gon door. Nu pas ziet ze ook de boze blik in haar ogen. Als een verlamdende schrik voelt ze de ernst van Klaske's dreigement door zich heen gaan, maar tegelijkertijd is er de wrevel om die arrogante, uitdagende houding van het kind. „Klaske,” zegt ze, „stel je niet aan, die lila jurk is de kostbaarste van de hele verzameling en hij zal precies bij je passen.”

Maar Klaske's ogen blijven rusten op de witte jurk, die Joke nog altijd in haar hand heeft. „Ik wil die wittel” verklaart ze vastbesloten, „en als ik die niet krijg . . .”

Zuster Gon voelt opeens hoe moe ze is. Driftig schiet ze over-eind. De jurken, die ze net op haar schoot had liggen, waaieren op de grond.

„Ik wil . . .,” beeft ze, „wat verbeeld jij je nou eigenlijk, Klaske Tuinstra, dat je mij kunt dwingen jou de zaken te laten regelen?” Ze kan het niet helpen, maar dit keer heeft zuster Gon toch werkelijk haar geduld tegenover het stugge, gesloten kind verloren.

„Neel” . . . Klaske wil niet toegeven dat ze toch wel een beetje is geschrokken door die ongewoon scherpe uitval van zuster Gon. Daarom probeert ze nog onverschilliger te doen. „Ik verbeeld me niks, maar ik zeg alleen dat ik ervoor bedank om in zo'n afschuwelijk lila geval te kijk te staan.”

Zuster Gon is bleek geworden. „En als ik nu zeg dat je hem toch aandoet, omdat hij alleen voor jouw rol het meest geschikt is?”

Het opgewonden gekwebbeld van de meisjes is opeens ver-

stomd. Bijna allemaal kijken ze nu met iets van ontzetting naar Klaske. Waar wil ze heen? Waarom doet ze dit?

Klaske voelt zich verward. Zó'n reactie had ze toch niet verwacht, althans niet van zuster Gon. Maar wat moet ze? Vlak naast de tafel staat Joke. In haar handen ligt de witte jurk... Joke heeft haar daarstraks beledigd... Joke heeft haar onomwonden gezegd dat ze, als het erop aankwam, allemaal het land aan haar hadden. Maar is het omgekeerd niet net zo? Zij heeft immers ook het land aan de hele kliek hier? Waarom tart ze ze niet allemaal, zuster Gon inclusief?

Ze werpt haar hoofd achterover en kijkt zuster Gon met een wit gezicht aan. „Als u erbij blijft dat die lila jurk voor mij is, speel ik niet mee!”

Ziezo, het is eruit! Met iets van triomf in haar ogen kijkt Klaske zuster Gon aan. Er is nu immers geen andere mogelijkheid meer voor zuster Gon dan toe te geven? Klaske weet veel te goed dat, als zij zal uitvallen, het stuk wel van het programma geschrapt kan worden. Er is verder niemand, die de hoofdrol kent en tijd om voor haar nog een ander te nemen, is er niet meer. Daarom wacht ze gespannen, bijna zeker van haar overwinning, het antwoord van zuster Gon af.

De meisjes kijken haar verschrikt en verwijtend aan. Die Klaske! Wat bezielt haar toch?

Eén moment lijkt het of zuster Gon van haar stuk is gebracht. Maar dan klemt ze vastbesloten haar lippen op elkaar. Ze heeft tot op heden werkelijk geprobeerd Klaske in alle dingen zoveel mogelijk ter wille te zijn. Ze heeft veel van haar nukken en kuren door de vingers gezien. Maar dit... nee, dit gaat te ver. Ze kan niet toestaan dat het kind denkt te kunnen spelen met haar gezag. „Klaske... is dat werkelijk je laatste woord?”

Klaske knikt en werpt een zegevierende blik naar Joke. Zie je wel dat zuster Gon nu al gaat terugkrabbelen?

„Ik wil wèl meedoen, maar alleen als u mij die witte jurk geeft!”

Zuster Gon haalt diep adem. Ze voelt zich opeens zo oneindig

moe en verdrietig. Maar dan recht ze haar rug en kijkt Klaske recht in de ogen. „Dat is dan afgesproken, Klaske, we laten jou uitvallen. Ik zie werkelijk niet in waarom jij met alle geweld een witte jurk zou moeten dragen, al heb je dan de hoofdrol.” Eén ogenblik heeft Klaske het gevoel alsof iemand haar een klap midden in haar gezicht geeft, maar dan spert ze haar ogen wijd open en kijkt zuster Gon niet-begrijpend aan. „M... maar...” stamelt ze, „dat kàn niet... ik heb de hoofdrol... als u mij laat uitvallen...”

Zuster Gon geeft haar geen gelegenheid de zin af te maken. „Je wou zeggen dat het stuk dan niet zou kunnen doorgaan?” Ze schudt met een verdrietig gezicht haar hoofd. „We spelen het stuk wèl, Klaske Tuinstra, hóe, dat is onze zaak, maar in ieder geval met iemand, die niet zo ellendig kinderachtig als jij is om zich van de wijs te laten brengen door een jurk. Bal wat een kleinzielig gedoe!” Met een ruk staat ze op. „Geef me de kleding maar mee. Ik heb er geen zin meer in vanavond. Morgen zullen we wel verder kijken.”

Als zuster Gon de jurken onder doodse stilte bij elkaar pakt om ze weer naar de naaikamer te brengen, heeft Klaske één ogenblik de neiging om op haar toe te vliegen en te zeggen dat ze het zó ernstig niet heeft bedoeld. Maar ze blijft roerloos staan. Alleen het lichte trillen van haar lippen duidt erop dat ze de besliste houding van zuster Gon totaal niet had verwacht. Maar ze komt ervan terug! Je zult het zien... Ze kàn dit niet ernstig menen! Ze waagt het hele stuk eraan... er is immers niemand anders om de hoofdrol te vertolken, zo vlak voor de uitvoering?

Wild jagen de gedachten door Klaske's hoofd. Gedachten, die telkens weer terechtkomen bij dat ene punt: Zuster Gon zal heus wel capituleren als het ernst wordt. Wat moet ze anders?

Daaraan klampt Klaske zich de komende uren in angstige spanning vast. Dat ze te ver is gegaan vanavond, heeft ze nu wel begrepen. Maar dat ze door haar halsstarrigheid haar plaats

in het spel heeft verspeeld, nee, dàt wil er toch werkelijk niet bij haar in. Zuster Gon heeft het natuurlijk zo maar gezegd, omdat ze woedend was en niet wilde toegeven. Maar als het erop aankomt, zal ze toch zelf ook niets liever willen dan dat het stuk een succes wordt. En hoe zou dat kunnen zonder haar?

Beneden in de fietsenstalling staat zuster Gon. Ze heeft zojuist haar fiets uit het rek getrokken en staart nu met een vertrokken gezicht voor zich uit. Dan, met een ruk, duwt ze de deur open. Veel zin om weg te gaan, heeft ze eigenlijk niet eens, maar dat het voor alle dingen beter is, beseft ze maar al te goed. Misschien dat het haar opgewondenheid en onrust wat zal doen bedaren?

Trouwens, er is zóveel waar zuster Gon op het ogenblik niet goed raad mee weet en wat ze per se voor zichzelf tot klaarheid wil brengen.

Nu de meisjes allemaal naar boven zijn, heeft ze net even gelegenheid er een halfuurtje tussenuit te wippen.

's Kijken . . . Ze zal eerst het bospad maar af fietsen, helemaal tot het dorp en dan straks langs de straatweg terug rijden, dat is net een fijne tocht voor de avond.

Terwijl zuster Gon even later bijna automatisch de trappers voortbeweegt, lijken haar gedachten even snel mee te cirkelen.

Klaske . . . Wat moet ze met het kind? Kan ze haar eigenlijk buiten sluiten, zo vlak voor de uitvoering? Maar als ze het niet doet, zal Klaske denken dat ze onmisbaar is . . .

Zuster Gon zucht. Ze weet maar al te goed dat het voor Klaske beter zal zijn als ze nu voet bij stuk houdt. Ten slotte heeft het kind haar zelf uitgedaagd en nog wel in tegenwoordigheid van de hele groep . . . Maar wat moet ze beginnen met het spel? Hoe kan ze op zo'n korte termijn een passende vervangster vinden voor Klaske? Eigenlijk is het nooit in haar hoofd opgekomen iemand anders de hoofdrol te laten meeleren. Aan de mogelijk-

heid dat Klaske op een zeker moment zou uitvallen, heeft ze immers nooit gedacht!

Als zuster Gon al bijna bij het dorp is, weet ze het nog niet, hoewel ze langzaam maar zeker de spanning van deze avond van zich voelt afvallen.

Ze beseft opeens dat het goed zal komen! Ten slotte heeft zij deze gang van zaken niet gewild en als ze nu toch echt ook ten opzichte van Klaske het beste zoekt?

Vol gedachten en tegenstrijdige gevoelens rijdt zuster Gon verder door de donkere avond . . .

Haar plan om vanavond nog alles voor het spel in orde te hebben, is op een trieste mislukking uitgelopen . . .

Als Klaske het vlak voor het naar bed gaan waagt met Lineke een enkel woord over de scène van die avond te wisselen, kijkt deze haar verbaasd aan.

„Je dacht toch niet dat zuster Gon zich door jón op d'r kop zou laten zitten? Natuurlijk heeft ze het gemeend toen ze zei dat je dan maar uit moest vallen als je per se die lila jurk niet wilde aantrekken. Nee, daarvoor ken ik zuster Gon veel te goed, ze heeft heus wel geweten wat ze zei vanavond. Trouwens, als ik in haar schoenen had gestaan, geloof ik dat ik hetzelfde had gedaan! 't Was gewoon onzinnig om zo tegen dat arme mens uit te vallen, ze was doodmoe . . . en jij maar bazelen over een jurk, die je niet aanstond terwijl het mens misschien uren aan het prakkezeren is geweest eer ze alles voor elkaar had. Nou, ik moet zeggen dat het leuk was hoor, héél leuk!”

Met een boos gezicht ploft Lineke haar bed in, terwijl Klaske, nóg ongeruster nu, strak voor zich uit blijft staren. Weer probeert ze zichzelf gerust te stellen. Lineke heeft haar natuurlijk nóg meer op stang willen jagen. Wedden dat ze er straks stiekem met Joke over gaat praten en dat die twee zich dan lekker vrolijk zullen maken om haar! Met een woedende klets smijt Klaske

opeens haar doosje met krulspelden op de grond. Dáár! 't Kan haar niets meer schelen ook, die hele zaak hier!

„Meid!” . . . Met een verontwaardigd gezicht ziet ze op hetzelfde ogenblik vier, vijf meisjes overeind schieten. „Gebruik je verstand en denk óók eens om een ander!”

Klaske bijt op haar lip. Ze geeft geen antwoord, maar blijft met ingehouden adem op de rand van haar bed zitten. Uit de hoek van de kamer klinkt een zachte stem, die wat onverstaanbare woorden mompelt.

„Je hebt d'r wakker gemaakt,” sist Lineke, „het kind was zo ziek als een hond, toen ze vanavond na het eten naar bed ging.”

Klaske doet alsof ze de beschuldiging van Lineke niet hoort, maar haar hart bonkt. Nou ja, geen haar op haar hoofd, die nog aan Nieske had gedacht. Ze wist natuurlijk wel dat die daarstraks met een flinke koorts naar bed was gegaan, maar na de consternatie van vanavond was ze dat al lang weer vergeten.

Nieske kreunt. Maar Lineke is al bij haar.

„'t Was niks,” fluistert ze, „ga maar gauw slapen . . . of . . . e . . . wil je misschien nog wat drinken?”

Nieske schudt haar hoofd en wijst naar de tabletten, die zuster Gon zoëven op haar nachtkastje heeft gelegd. „Graag een poeder, 'k heb zo'n verschrikkelijke hoofdpijn.”

„Hoofdpijn.” Klaske heeft alleen het laatste woord verstaan. Terwijl ze in bed stapt, prakkezeert ze erover door. Hoofdpijn . . . Ba! Wat een gemier met al die meiden. Ze heeft het immers zelf ook?

Natuurlijk, ze begrijpt best dat ze voor de zoveelste keer vanavond de zaak heeft bedorven, maar waarom kunnen die kinderen niet een beetje anders tegen haar zijn? Waarom moeten ze haar afsnauwen of ze een doodzonde heeft begaan? Haar eigen hoofd zal misschien niet minder pijn doen dan dat van Nieske . . .

Klaske keert zich met haar gezicht naar de muur en sluit haar

ogen. Och ja... zo langzamerhand is ze er wel aan gewend geraakt dat ze haar links laten liggen.

„Gaat het nou, Nies?” „Zal ik het lampje uitdoen?”

Poeh! Denk maar niet dat er in het hele huis iemand is, die zo'n overdreven belangstelling voor haar, Klaske Tuinstra, aan de dag zou leggen. Nee, háár kunnen ze wel missen.

Zelfs zuster Gon, die ze diep in d'r hart toch altijd wel heeft gemogen, geeft als het erop aankomt geen zier om haar!

Dat heeft ze vanavond wel kunnen merken.

Onrustig woelt Klaske van de ene zij op de andere.

Wat zal zuster Gon toch beginnen zonder haar? Het is Klaske een compleet raadsel. Als ze denkt aan de lange, ingewikkelde rol waarop ze uren heeft zitten studeren, komt ze steeds weer tot de overtuiging dat het eenvoudig onmogelijk is haar op het laatste nippertje te laten uitvallen.

Zuster Gon heeft dat vanavond natuurlijk niet willen toegeven, maar morgen komt ze de zaak wel uitpraten, dáár kun je zeker van zijn!

En als zij, Klaske, dan beterschap belooft, zal zuster Gon misschien met een genadig knikje zeggen: „Nou vooruit, voor deze keer zullen we het dan nog maar eens met je proberen,” terwijl ze op datzelfde ogenblik wel kan jubelen van vreugde, omdat het spel nu tòch zal kunnen doorgaan. Maar dan zal zij...

Klaske's gedachten lijken opeens te stokken. Ze ligt nu doodstil in haar bed en kijkt met grote ogen in het donker. Eigenlijk moest ze doorzetten! Ze moest zuster Gon de kans ontnemen om het weer goed te maken en nu onverbiddelijk de zaak in het honderd laten lopen. Tjonge, wat een ontzuivering zou dát voor de zuster zijn! Trouwens, voor de hele groep, want de vertoning van het spel zou dan vanzelf een mislukking worden.

Dan zouden ze eens zien hoe onmisbaar ze was!

Hoe meer Klaske het gebeurde van daarstraks vanuit dit gezichtspunt bekijkt, hoe aantrekkelijker de gedachte voor haar gaat worden de hele troep lekker de das om te doen. Op een

gegeven moment gaat ze zelfs rechtop in bed zitten om haar gedachten wat beter te kunnen ordenen.

Om haar heen zijn nu alle meisjes in diepe rust. Nieske is gelukkig maar héél even wakker geweest. De poeder, die Lineke haar heeft gegeven, schijnt onmiddellijk te zijn gaan werken.

Weet je wat! Hè, het is alsof Klaske opeens schrikt van haar eigen gedachten. Maar het volgende ogenblik haalt ze diep adem en gooit met een vastbesloten gebaar de dekens van zich af.

Ja, dát is het! Dát moet ze doen!

Nog even blijft ze aarzelend op de rand van haar bed zitten. Klaske . . . alsjeblijft, bega geen dwaasheid! lijkt een stem in haar hart te fluisteren. Maar vastbesloten klemt ze haar lippen op elkaar en stapt het bed uit.

't Kan me niet schelen, tart ze die stille stem, ik doe tòch wat ik zelf wil . . . ik heb al lang genoeg naar het pijpen van die lui hier gedanst. En als ik eenmaal bij tante Santje ben, zal die me heus niet een, twee, drie weer laten gaan.

Tante Santje . . . Terwijl Klaske zich bijna geruisloos weer aankleedt, lijkt het of het verlangen naar het oude mensje, bij wie ze vroeger zo vaak haar toevlucht heeft gezocht als ze de dingen thuis niet meer aan kon, ineens met een ongekende kracht in haar opgolft.

Ze zal het begrijpen, probeert ze zichzelf gerust te stellen, als ik haar alles eerlijk vertel.

Even kijkt Klaske voorzichtig om zich heen.

Als ze nu alleen haar tasje meeneemt met haar portemonnaie en zo stil mogelijk probeert op de gang te komen . . .

Gelukkig, de slaapkamerdeur staat op een kier, daar zal ze verder geen last mee hebben.

Op haar tenen sluipt Klaske naar de gang waar het nachtlampje al brandt. Als ze nu maar niemand tegen komt! De zusters zullen heus nog niet naar bed zijn.

Het is zaak dat ze zo gauw mogelijk bij de voordeur komt.

Net als Klaske voorbij de peuterzaal wil glippen, blijft ze plotseling geschrokken staan.

Sonja flitst het door haar heen, ze is pas een paar dagen uit het ziekenhuis. Als je weggaat, zal ze helemaal van streek zijn. 't Kind heeft zich in de tijd dat je hier bent geweest zó aan je gehecht!

Even is het alsof Klaske weifelt... Maar dan klemt ze vastberaden haar tasje tegen zich aan. Sonja zal gauw genoeg gewend zijn aan het idee dat haar grote vriendin er niet meer is, ten slotte zijn er anderen genoeg hier in huis, die wat extra aandacht aan het kindje kunnen geven. Alleen...

Eén moment verliest Klaske alle voorzichtigheid uit het oog. Haastig duwt ze de deur van de peuterslaapzaal open en loopt regelrecht naar het bedje van Sonja, die vast in slaap is. Het duimpje is half uit haar mond gezakt, haar donkere krulletjes liggen warrig op het witte kussensloopje dat ze onder haar hoofdje heeft. Met een ruk buigt Klaske zich over het bedje heen en drukt een zoen op Sonja's warme bolletje. Even maakt het kindje een onrustige beweging, dan slaapt het door. Nog één blik op het bruine gezichtje dat ze zo vaak in een onbespied ogenblik tegen zich heeft aangeknuffeld, dan, met een ruk, keert Klaske zich om en loopt met bonzend hart in de richting van de trap.

Nòg lijkt ze te aarzelen. Maar kan ze alleen om Sonja van haar plan afzien? Dat zou immers dwaas zijn! Sonja kan haar niet helpen als ze in de narigheid zit en begrijpen doet ze er ook niets van. Trouwens, als Sonja straks groot is, zal ze haar eigen weg gaan en het kindje is toch verder ook vreemd voor haar!

Als Klaske langs de huiskamer glipt, hoort ze gedempte stemmen. De meeste zusters zullen al wel op hun eigen kamer zijn, maar het kan best dat de directrice nog een kopje koffie drinkt met wat achterblijvers.

Met ingehouden adem draait Klaske nog geen minuut later

de knop van de voordeur om. 't Is een geluk dat het nog niet al te laat op de avond is, anders had het nachtslot er al op gezeten.

Haar hart bonkt. Bijna zou ze de reden van haar vlucht vergeten door de spanning van deze stiekeme ontsnapping.

Behoedzaam laat Klaske vrijwel direct daarop de deur achter zich in het slot glijden.

Binnen blijft alles stil . . . Nog altijd op haar hoede wipt Klaske de stenen stoep af . . . nu nog de oprijlaan door tot aan het hek . .

In haar hart begint echter nu langzaam maar zeker de opwindning van de laatste minuten plaats te maken voor een gevoel van opluchting. Het is gelukt! Ze loopt buiten! Geen mens heeft haar zien weggaan!

Om haar heen is slechts de rust en de donkerte van de vallende nacht . . .

Als Klaske eenmaal ver genoeg van het huis is verwijderd, blijft ze een ogenblik stilstaan. Nu even goed haar verstand gebruiken. Ze wil naar tante Santje, dat is in ieder geval een ding dat zeker is. Natuurlijk zal het beetje geld in haar portemonnaie niet toereikend zijn om de reis per trein te maken.

Klaske bijt op haar lip en tuurt de weg af. Aan het eind daarvan weet ze een kruispunt. Als ze dáár nou eens heenliep en dan zo gauw mogelijk probeerde een lift te krijgen. 't Meeste verkeer zou nu wel weg zijn, maar om de vijf minuten zou er toch vast nog wel een auto voorbijkomen.

Klaske voelt de spanning in zich weer groter worden. Nu pas begint ze te beseffen wat een gewaagde onderneming het eigenlijk is waaraan ze zo maar ineens is begonnen.

Stel je voor dat ze haar ontsnapping binnen het halfuur in de gaten kregen? De directrice zou natuurlijk onmiddellijk de politie bellen . . . en dan . . .

Hè, even breekt het koude zweet Klaske uit. Als ze maar gauw een auto vindt, die haar mee wil nemen . . . misschien dat ze dan nog voor de nacht bij tante Santje kan zijn . . . Heden, wat

zullen haar kamergenoten morgen raar opkijken als ze haar bed onbeslapen vinden . . .

En zuster Gon . . . Klaske voelt een wilde triomf in haar hart omhooglaaien. Zuster Gon zal geen raad weten, omdat nu vanzelfsprekend de opvoering van het stuk zal moeten vervallen.

Maar het kan haar geen sikkepit schelen! Uiteindelijk is het zuster Gon d'r eigen schuld. Had ze maar niet zo bruut moeten zijn vanavond! Trouwens . . .

Opeens wordt Klaske's gedachtengang ruw onderbroken. Aul Ze heeft zó lopen prakkezeren, dat ze bijna over een vooruitstekende boomwortel is gestruikeld. Nog net op tijd heeft ze zich overeind kunnen houden, hoewel het ding haar been lelijk pijn heeft gedaan.

Ze is nu bijna aan het einde van de weg. Van de andere kant nadert een fiets. Klaske ziet het aan het licht dat met regelmatige tussenpozen dichterbij komt. Jammer, er is hier eigenlijk nergens gelegenheid om zich even voor die passerende fietser schuil te houden. Nu maar net doen of ze nergens erg in heeft en flink doorstappen!

Opeens . . . Wat is dát? Met een verschrikte kreet slaat Klaske de handen voor haar gezicht. Ze krimpt in elkaar en blijft ontzet staan.

„Ik . . . ,” stottert ze dan, „zuster Gon . . . hoe wist u . . . ?” Naast haar klettert een fiets op de grond. Het volgende ogenblik voelt ze zich beetgepakt door een bevende hand en kijkt ze pardoes in het doodsbleke gezicht van zuster Gon. „Klaske . . . in vredesnaam, wat heeft dit te betekenen?”

Op dat moment beseft Klaske dat ze haar spel heeft verloren. Het geeft haar een vreemd, leeg gevoel, dat tegelijkertijd wanhopig zoekt naar een zekere vorm van zelfhandhaving. „k Was op weg naar m'n tante.” Ze kijkt zuster Gon strak aan. „Ik heb genoeg van die troep daar . . .” Met haar hoofd knikt ze in de richting van het huis, dat ze zoëven heeft verlaten.

Zuster Gon heeft nog altijd haar arm vast. „En dus kies je nu

maar de weg van de minste weerstand?" vraagt ze dringend. Klaske trekt haar wenkbrauwen op. Ze begrijpt niet goed wat zuster Gon bedoelt.

Deze pakt haar fiets weer op en beduidt Klaske dat ze maar beter rechtsomkeert kan maken.

„'t Helpt niet of je wegloopt, Klaske," zegt ze ernstig, „de politie werkt gewoonlijk vlugger dan we denken en waarom zou je het zóver laten komen?"

Even kijkt ze Klaske nadenkend aan. „Hoe ben je weggekomen?" Klaske haalt haar schouders op. „Gewoon, de voordeur was open, geen mens heeft me gezien."

„Dan gaan we nu achterom naar mijn kamer," beslist zuster Gon, „dat geeft de meeste kans dat je ontsnapping, althans vanavond, onopgemerkt zal kunnen blijven." Ze zucht. „Wat een geluk achteraf dat ik na die scène van vanavond ineens behoefte had nog een eind om te fietsen, anders hadden we misschien de hele nacht in angst gezeten . . ."

Met de handen in haar zakken, de schouders moedeloos hangend, slentert Klaske naast zuster Gon de weg naar huis terug.

„k Heb het ook gedaan om jullie de stuipen te bezorgen," zegt ze ruw, „jullie konden me toch best missen?"

Zuster Gon geeft geen antwoord, maar duwt Klaske zachtjes voor zich uit.

In Klaske's hoofd warrelen de vragen dooreen. Wat wil ze van me? Waarom is ze niet woedend? Zou ze werkelijk niet van plan zijn een, twee, drie naar de directrice te lopen? Waarom wil ze me mee hebben naar d'r kamer?

Bij de achterdeur legt zuster Gon de vinger op haar lippen. „St! Op je tenen naar binnen en denk erom: géén lawaai! Als het een beetje wil, zul je weer net zo ongemerkt binnen kunnen komen als je eruit bent gegaan." Ze zegt het niet onvriendelijk, maar wel zeer beslist.

Klaske voelt zich een beetje opgelaten. De wonderlijke houding van zuster Gon bevreedt haar meer dan ze wil laten blijken.

W. L. LAMAR

Dan, met een strak gezicht, loopt ze langs de achtertrap naar boven.

In het huis is alles stil. Hoewel Klaske zich aan de ene kant diep ontgoocheld voelt, omdat haar mooie plan al zó gauw op niets is uitgelopen, aan de andere kant lijkt het toch of het weer thuis zijn haar een zeker gevoel van rust geeft. In ieder geval, al is ze dan niet bij tante Santje beland, gedeeltelijk heeft ze tóch haar doel bereikt: zuster Gon heeft wel degelijk gemerkt dat Klaske Tuinstra zich niet op d'r kop laat zitten en dat ze, als het erop aankomt, tot alles in staat is!

„Klaske?”

Klaske is neergezakt in de gemakkelijke stoel, die zuster Gon haar heeft gewezen. Nu pas voelt ze hoe moe ze is na alles wat er vanavond is gebeurd. Ze kijkt pas op als zuster Gon nog eens, en nu dringender dan daarnet, haar naam noemt. Klaske merkt opeens dat zuster Gon eerder verdrietig dan boos kijkt. Jakkas nog aan toe, het zou haar warempel zó aan het huilen brengen. Maar waarom zou ze huilen? Zuster Gon zou misschien denken, dat ze spijt had van haar vluchtpoging.

Klaske spert haar ogen wijd open en probeert de tranen, die achter haar oogleden branden, terug te duwen. „U bent zeker wel blij dat ik weer terug ben? Lekker hoor, dan kan het stuk tenminste doorgaan. Dat is voor u toch het belangrijkste?”

Klaske voelt dat ze scherper is dan ze bedoelde te zijn, maar ze heeft niet de kracht om haar gevoel van teleurstelling en onbehagen te onderdrukken.

Zuster Gon kijkt Klaske getroffen aan. Ze buigt haar vinger-toppen naar elkaar toe en schijnt na te denken. Dan, ietwat aarzelend, vraagt ze: „Heb je nou werkelijk in al die tijd dat je hier bent géén andere indruk van me gekregen dan dat ik zó onpersoonlijk en oppervlakkig tegenover jou en de anderen zou staan als je nu zegt?”

Klaske geeft niet dadelijk antwoord. Ze voelt zich op een wonderlijke manier in het nauw gedreven.

„Nou ja . . . ,” probeert ze dan haar zure opmerking van zoëven te vergoelijken, „’t zou voor u toch een hele slag zijn geweest als ik er stiekem vandoor was gegaan zo vlak voor het jubileum . . . ”

„Maar . . . ” Zuster Gon kijkt Klaske bevreemd aan. „We hadden toch afgesproken dat je niet meer zou meedoen? Wat had die wegloperij van jou dan nog voor schade kunnen doen aan het jubileum van de directrice?”

Klaske schudt geërgerd haar hoofd. „Nou ja . . . het jubileum zou er wel om doorgegaan zijn, maar het spel toch niet, dat weet uzelf veel te goed.” ’t Lijkt net of ze zich hoe langer hoe meer opwindt nu het onderwerp dat vanavond bijna niet meer uit haar gedachten is geweest, zo ineens weer wordt aangevoerd. „Dat smoesje van: „je mag niet meer meedoen”, was natuurlijk onzin! Als u een vervangster had, ja, dan zou ik het misschien geloven. Maar nu . . . ” Ze gooit haar hoofd achterover en lacht met een zekere zelfingenomenheid. „Nee . . . zuster Gon, het was misschien wel erg flink van u om me zo op m’n plaats te zetten vanavond, maar u wist net zo goed als ik dat zo iets te dwaas was om over te denken. Behalve . . . nou ja . . . behalve als u het hele stuk zou laten vervallen.”

Klaske begrijpt zelf niet waar ze eigenlijk de moed vandaan haalt om dit allemaal zo te zeggen. Maar het lijkt alsof ze geen rem meer heeft, alsof ze hoe langer hoe meer boze en kwetsende dingen moet zeggen om haar eigen gevoelens van eenzaamheid en veronachtzaming de baas te kunnen blijven.

Zuster Gon is opgestaan. Even lijkt het of ze aarzelt. Dan, met dezelfde vastberadenheid als vanavond in het dagverblijf, schudt ze haar hoofd. „Ik was niet van plan het stuk te laten vervallen, Klaske!”

„Niet?” In Klaske’s ogen blinkt de voldoening. „Dus u hebt het niet gemeend vanavond toen u zei dat ik . . . dat ik dan maar moest uitvallen?”

Zuster Gon kijkt peinzend voor zich uit. „Toch wel, Klaske!”

zegt ze eindelijk rustig. „Het is niet mijn gewoonte dingen te zeggen, die ik later weer zou moeten herroepen. Ten slotte was het j uw houding die in dit geval de doorslag gaf en kun je m j er niet van beschuldigen dat ik je moedwillig je rol heb ont-nomen.”

„Dus . . .” Klaske wordt nog bleker dan ze al is. „Dus het spel gaat door zonder mij? En   kunt dat voor elkaar krijgen?”

Zuster Gon zucht. „Jazeker, Klaske, met een beetje extra in-spanning zal dat wel lukken!”

Met een kreet van woede is Klaske overeind gevlogen.

„Waarom hebt u me dan tegengehouden, toen u me daarstraks tegenkwam? Waarom hebt u me niet laten gaan? Dan was ik nou misschien al bij m'n tante geweest. Wat kan het   schelen of ik hier woon of niet?”

Zuster Gon lijkt niet in het minst geschrokken van Klaske's uit-val. Ze pakt haar bij de schouders en drukt haar weer op de stoel. „Ga zitten, Klaske, en praat geen onzin,” beveelt ze.

Klaske gehoorzaamt werktuiglijk, maar haar lippen, die zoëven nog in fel verzet op elkaar waren geperst, zijn nu verraderlijk gaan trillen. Ze heeft het gemeend! bonst haar hart, ze heeft het echt gemeend . . .

Zuster Gon is zelf ook weer gaan zitten. Ze kijkt Klaske door-dringend aan. „Hoelang zal het nog duren, Klaske Tuinstra, eer jij erin leert berusten dat je voorlopig bij ons hoort? Hoelang zul jij je nog gedragen als een eenling en je moedwillig aan de vriendschap en de vreugde, die je juist in een gemeenschap als de onze kunt ondervinden, onttrekken?  k Had gedacht dat het spel je wat dichterbij ons zou brengen. Maar in plaats daarvan ben je je nóg meer dan voorheen van ons allemaal gaan afschei-den. Jij, Klaske Tuinstra, die ten slotte de hoofdrol had en stuk-ken beter kon spelen dan  en van de anderen. Tenminste, zo dacht je er zelf over. En wat die wegloperij betreft . . .”

Dan vertelt zuster Gon aan Klaske hoe z j daarover denkt. Na-tuurlijk zal ze er morgen rapport over moeten uitbrengen aan

de directrice. Maar eigenlijk is dat volgens haar het belangrijkste niet. Waar het om gaat is, dat Klaske had moeten begrijpen dat je door zulke dingen te doen, uiteindelijk duidelijk laat blijken hoe weinig moed je bezit om de situatie waarin het leven je nu eenmaal heeft geplaatst, aan te durven.

„Jij . . . Klaskel!” zucht zuster Gon, „jij hebt de laatste maanden immers nooit iets anders gedaan dan je verzetten tegen de gang van zaken in je leven? Je hebt gevochten tegen de veranderingen, die er kwamen toen je thuis weg moest. Je hebt nog geen minuut geprobeerd je hier aan te passen en je thuis te voelen. Of wèl soms?”

Klaske veert op. „Maar waarom zóu ik? Ik wil me hier niet thuisvoelen!”

„Juist, jij wilt niet . . .”

Het is al bijna middernacht als Klaske eindelijk met gebogen hoofd naar haar kamer sluipt. Nog maar een paar uur geleden is ze hier zo vol moed vandaan gegaan, in de vaste veronderstelling dat ze nu werkelijk achter alles een punt zou kunnen zetten. En nu?

Klaske voelt zich diep gegriefd en verslagen. 't Is waar, zuster Gon heeft alle mogelijke moeite gedaan om haar te laten inzien dat zij, Klaske, het toch werkelijk bij het verkeerde eind had gehad, maar Klaske's verzet is er niet door gebroken.

„En tòch kunnen jullie me niet hier houden!” heeft ze ten slotte wanhopig uitgeroepen. „U niet en de directrice niet en juffrouw De Raadt nog minder!”

„En tòch zullen we het proberen!” is de onverbiddelijke reactie van zuster Gon geweest, „omdat we geloven, dat er Eén is, die jullie, elk afzonderlijk, aan onze hoede toevertrouwde.”

„Eén?” Klaske had zuster Gon verward en niet begripend aangekeken.

Toen had zuster Gon haar hand op Klaske's schouder gelegd en

ernstig geknikt. „God!” had ze gezegd. Vlak daarna was hun gesprek geëindigd.

Maar dat ene woord . . . Klaske kan het niet meer kwijtraken. Gód! lijkt een stem in haar binnenste te roepen. Gód deed het, Klaske . . . Hij bracht je hier!

Als Klaske zich weer heeft uitgetrokken en rillend in bed glijdt, schudt ze haar hoofd. Nee . . . dat is immers onzin? Hoe zou God je leven kunnen leiden als je niet eens in Hem geloofde?

Ze probeert die steeds luider wordende stem tot zwijgen te brengen. Natuurlijk, ze kan de gedachtengang van zuster Gon wel begrijpen, maar daarin zelf geloven?

„Nee,” mompelt Klaske nog als ze al bijna is weggezakt in een lange, droomloze slaap, „jullie hebben het gedaan!”

God! zegt de stem weer. Hij had er heus een bedoeling mee. Dacht je dat Hij met de levens van Zijn kinderen speelde?

Als Nieske even later haar leeslampje aanknipt, omdat ze alwéér wakker is geworden en versmacht van de dorst, glijdt haar blik als vanzelf naar het bed van Klaske. Hé, wat vreemd! Ze heeft natuurlijk gedroomd. Daarstraks toen ze ook al even had gedronken, had het net geleken of Klaske's bed leeg was. Ze had zich te ziek gevoeld om er veel aandacht aan te schenken, maar ze herinnert zich nu tòch wel weer, dat ze het met een zekere verwondering had bemerkte.

Nu ligt Klaske wèl in bed en ze slaapt ook.

Nieske kijkt even naar het gezicht van haar overbuurvrouw. 't Lijkt nu heel anders dan overdag, veel meer ontspannen en vriendelijker.

Maar wat is dat? Nieske legt de hand tegen haar voorhoofd dat nog altijd warm en pijnlijk aanvoelt en buigt zich nóg wat meer voorover.

Ja, ze heeft het goed gezien: Klaske heeft gehuild! Haar gezicht is nat en op haar wang ligt nog een traan!

Och heden! Nieske vergeet een ogenblik haar eigen narigheid. Wie weet waarover dat kind in d'r eentje heeft liggen tobben!

Nou heeft ze toch zelf gezien dat die Klaske Tuinstra misschien niet eens zo onverschillig is als ze zich voordoet.

Als Nieske zich ten slotte met een zucht omdraait en haar lampje weer uitknipt, weet ze één ding heel zeker: dat Klaske, al is ze dan vaak ruw en onaardig, ergens een tere plek in haar hart moet hebben. Maar dat het verschrikkelijk moeilijk is die tere plek te ontdekken, dat beseft Nieske tegelijkertijd.

Terwijl ze haar kussen nog even wat opschudt en haar ogen sluit, neemt ze zich voor in de komende dagen toch eens wat meer aandacht aan Klaske te schenken. Wie weet, als Klaske eens wat minder bokkig was, wat voor een leuke vriendin ze aan haar zou hebben. Ten slotte staat zijzelf ook een beetje alleen in de groep, al zijn de anderen aardig voor haar.

Maar Klaske... Waarom heeft ze gehuild? En wát heeft haar beziggehouden vanavond? Nieske moet er telkens aan denken. Hoewel... Eén ding weet ze nu wel zeker: op de een of andere manier is ook Klaske vatbaar voor een vriendelijk woord of een begripdend gebaar, zoals alle mensen dat zijn...

6. Feest in „Het zwaluwnest”

„Sonja?” ...

Het kindje steekt haar armpjes naar Klaske uit en lacht.

„Kom jij es hier, kleine schattebout!”

Met een ongewoon heftig gebaar drukt Klaske het kleine hoopje mens tegen zich aan. Dan zet ze het op de aankleedtafel en pakt een pasgestreken pyjamaatje. „Ze zijn allemaal naar het feest, zie je?” praat ze tegen het kindje, dat haar vol vertrouwen aankijkt. „Zuster Ada ook, daarom mocht ik je vandaag naar bed brengen!”

Sonja schijnt het wel best te vinden, want als Klaske haar even later hoog in de lucht tilt, schatert ze het uit van plezier. „Nou!” ... Klaske legt het kindje in bed. Als ze het lakentje nog eens zorgvuldig glad heeft gestreken, blijft ze nog even peinzend staan. „Nou gaat Klaske ook naar het feest, Sonja!” zucht ze, weer helemaal terneergeslagen ineens. „’t Móet wel ... ’t zou te gek zijn als ik nòg langer wegbleef, maar als het aan mij lag ...”

Bijna hunkerend kijkt ze de peuterkamer rond. „’k Wou dat ik hier kon blijven ... ja, werkelijk, al moest ik de hele avond luiers vouwen of weet ik wat ... Maar daarginds ...”

Als Klaske met een aarzelend gebaar de deur van de peuterkamer achter zich heeft dichtgetrokken, blijft ze nog even op de gang staan.

’t Is een vreemde, drukke dag geweest. Op het ogenblik zitten er beneden nog wel vijftig gasten, die straks allemaal naar de tuin zullen gaan om tot besluit van het feest te gaan genieten van wat dansjes, die door de kleintjes zullen worden opgevoerd en door het spel dat zuster Gon en haar meisjes zullen verzorgen.

En zij? . . . Klaske bijt op haar lip en loopt de trap af. Zij zal op de achterste rij mogen zitten om toe te kijken. En dat, terwijl ze aanvankelijk de glansrol van het stuk zou hebben vervuld! Natuurlijk, het is haar eigen schuld geweest. Tot op vandaag heeft ze het zuster Gon duidelijk laten voelen, dat ze geen zier meer gaf om die hele rol. Maar nu . . .

Klaske zucht. Misschien als ze eerlijk was geweest tegenover zuster Gon en had gezegd dat ze het zo niet had bedoeld op die avond, dat alles nog bij het oude had kunnen blijven. Maar ze was er te trots voor geweest. Trouwens . . . na die mislukte vlucht had ze er helemáál geen zin meer in gehad de zaak weer goed te maken. Niet dat zuster Gon het geval eens lekker had opgeblazen en er uitvoerig rapport over had uitgebracht bij de directrice. O nee . . . Klaske had eigenlijk het gevoel gehad dat behalve zuster Gon geen mens het verhaal van haar ontsnappingspoging had gehoord. Alleen de directrice . . . nou ja, die had natuurlijk nog wel een hartig woordje met haar gewisseld, hoewel dat over het geheel genomen toch ook aardig was meegevallen. Als het erop aankwam was die zo kwaad nog niet. Klaske kon tenminste niet anders zeggen dan dat de directrice heel verstandig en menselijk met haar had gepraat. Alleen . . . de moeilijkheden waren er niet door opgelost. Ze móest zich leren schikken, had de directrice gezegd, en proberen het beste te maken van haar verblijf in dit huis.

Alsof dat zó maar ging! Klaske weet nu wel dat ze, zolang ze hier is geweest, nog geen seconde de mensen en dingen uit haar oude leven heeft losgelaten. Gisteren nog heeft ze een lange brief geschreven aan mijnheer Van Zwieten, die haar al minstens drie keer een pracht van een kaart heeft gestuurd. En met Lotty is ze vertrouwelijker geworden dan ooit, maar dat komt natuurlijk, omdat je de dingen zoveel gemakkelijker op papier zet dan dat je ze zegt.

Van haar moeder heeft ze, na dat laatste onverkwikkelijke bezoek, alleen nog eens een briefkaartje gehad, meer niet.

Nou ja, eigenlijk gaf ze om de dingen, die met haar thuis te maken hadden, het minst. Maar de buurt... tante Santje... de schoolvriendinnen...

„Kind, waar blijf je?”

Klaske schrikt als ze zuster Ada met een verhit gezicht onder aan de trap ziet staan. Ze probeert verbaasd te kijken. „Waar blijf je?” vraagt ze een beetje gebelgd. „Ik heb m'n handen vol gehad. Anke moest geholpen worden, Wimmie was nat en Sonja lag ook maar niet zo een, twee, drie in bed.”

„Jawel...” Zuster Ada wenkt haar een beetje zenuwachtig, „maar iedereen is al in de tuin. Zuster Gon vroeg ook al waar je bleef.”

„Zuster Gon!” Klaske haalt minachtend haar schouders op. „Wat een belangstelling! Ze zal het anders druk genoeg hebben met d'r spel.”

„In ieder geval wil ze niet dat jij hier alleen in huis blijft omhangen,” snauwt zuster Ada opeens, een beetje geërgerd door Klaske's onverschillige houding. „Kom mee... de grote meisjes, die niet meedoen, zitten allemaal bij elkaar, ik geloof vlak achter de gasten...”

Klaske loopt ineens haastig door. „Ik vind het well! En... e... zegt u maar tegen zuster Gon dat ik heus niet van plan was er stiekem tussenuit te knijpen vanavond. Ten slotte zal het machtig zijn om te zien hoe goed een ander je rol speelt...”

Hoewel Klaske zich vast heeft voorgenomen zich vanavond niet te laten gaan en te blijven volharden in haar houding van koele onverschilligheid, ze kan toch niet verhinderen, dat ze de zin opeens met iets van een snik eindigt. Maar dat is zuster Ada ontgaan. Die is al lang blij dat Klaske niet ergens op een van de kamers haar heil heeft gezocht, omdat ten slotte de opvoering van het spel, waaraan ze bijna tot aan de laatste week heeft meegedaan, voor het kind toch een pijnlijke ervaring moest zijn...

Als Klaske de tuin binnenstapt waar langs alle paden kleine,

gekleurde lampjes zijn aangebracht, blijft ze even verrast staan. 't Lijkt precies een sprookje! Midden op het grasveld is een klein, bijna onzichtbaar podium gebouwd. Dat heeft de tuinman gedaan, weet Klaske. Hij is de hele morgen bezig geweest om alles tot in de puntjes voor elkaar te krijgen. Op het podium, dat aan alle kanten omgeven is door een haag van groen en bloemen, hebben zojuist de kleuters een grappig dansje beëindigd. Klaske ziet de gasten knikken en applaudisseren. Bijna onmerkbaar glijdt ze tussen de rijen mensen door om ergens achteraf een plaatsje te zoeken.

„Klaske!” ... Zuster Ada heeft haar dus nog niet uit het oog verloren.

Een beetje onwillig staat ze op. „Had u me nodig?”

„Jal!” Zuster Ada duwt haar haastig een gevulde suikerpot in de hand. „Help je even mee? We komen handen te kort en hoe gauwer de mensen voorzien zijn van koffie, hoe eerder we ons programma kunnen voortzetten.”

Klaske geeft geen antwoord, maar de frons boven haar ogen wordt dieper. Jawel... toe maar! In ieder geval mag ze nou toch meewerken aan het programma. Is het dan niet als vertolkster van de hoofdrol in het slotnummer van deze feestavond, dan toch als loopmeisje van zuster Ada. „Alstublieft, mevrouw... u óók suiker in de koffie? En u, mijnheer?”

'n Leuk baantje is dat! En zo eervol!

Terwijl ze ter wille van de gasten haar mond tot een glimlach probeert te plooiën, blijven haar ogen koud en hard. Zojuist heeft ze met een enkele blik ontdekt dat de spelers van het slotstuk al klaarstaan om te beginnen. En zij...

Als Klaske haar halflege suikerpot weer bij zuster Ada inlevert, voelt ze dat haar handen klam zijn. Eén ogenblik breekt het zweet haar uit.

Waarom heeft ze hier vanavond toch bij willen zijn? Waarom is ze niet boven gebleven? Hoe zal ze het nog langer kunnen verdragen dat over enkele minuten het grote spel, waarop ze

avonden achter elkaar heeft zitten studeren, zal beginnen zonder haar?

Als Klaske ietwat aarzelend naar haar plaats terugloopt, schittert er een vreemde gloed in haar ogen . . .

Vlak voor haar zijn zojuist twee schijnwerpers aangeflitst, die het podium tot in alle hoeken verlichten.

Onwillekeurig is Klaske blijven staan. Om haar heen lijken opeens de vrolijk gevoerde gesprekken te verstommen. „Het spell” fluisteren de gasten, „nu komt het . . . het moet geweldig zijn!”

Maar bijna niemand weet van de haast ondraaglijke spanning, die speciaal zuster Gon op dit ogenblik heeft te verwerken.

Natuurlijk, twee jaar geleden heeft ze het stuk óók gespeeld met wat cursusgenoten, maar toen was ze zeker van haar tekst! Toen had ze er ook aan kunnen werken! Nu heeft ze in enkele avonden moeten proberen zich opnieuw vertrouwd te maken met de vertolking van de hoofdrol, die Klaske heeft geweigerd te spelen.

Pas na uren piekeren was juist die oplossing als een schok tot zuster Gon doorgedrongen: zijzelf zou Klaske moeten vervangen! Het kòn eenvoudig niet anders! Geen mens zou het immers klaarspelen in zo'n korte tijd die uitgebreide rol nog van buiten te leren? Zijzelf was ook wel hele stukken van de tekst vergeten, maar met een beetje extra inspanning zou het zo misschien toch voor elkaar komen en dan konden ze het spel in ieder geval laten doorgaan.

Ten slotte zou het voor de directrice en haar gasten zó'n teleurstelling zijn als ze moest aankondigen, dat, door onvoorziene omstandigheden, het slotnummer van de avond afgelast werd . . .

Vreemd, de vreugde, die het spel zuster Gon destijds heeft gegeven, is er nu niet. En dat komt niet alleen doordat haar zenuwen tot het uiterste zijn gespannen. Als de meisjes eenmaal klaarstaan om zo dadelijk te starten, glijden haar ogen onwillekeurig de tuin in. Waar is Klaske? Zuster Ada heeft beloofd

haar zoveel mogelijk in het oog te houden, maar bij alle drukte van de avond is dat bijna een onmogelijke opdracht. Nòg voelt zuster Gon zich niet helemaal zeker van haar zaak. Had ze tòch niet voor Klaske de mogelijkheid moeten openlaten haar uitdaging te herroepen? Is ze niet tè radicaal geweest in haar aanpak? Klaske had het spel zo met hart en ziel meegespeeld. Eigenlijk hadden ze allemaal gevoeld dat Klaske tijdens de repetities zich zo heel anders gaf dan wanneer ze gewoon meeleefde in de groep. Had het spel voor Klaske niet meer betekend dan ze een van allen vermoedden? Zou het voor haar misschien een vergoeding zijn geweest voor alles wat haar innerlijk de laatste maanden zo had geknauwd en vernederd?

Zuster Gon frunnikt nerveus aan haar ceintuur, die kennelijk niet strak genoeg is vastgemaakt. Maar haar gedachten zijn er nog altijd niet bij.

Stel je voor dat Klaske het uiteindelijk tòch niet zal kunnen verwerken dat ze haar, zelfs niet op het allerlaatste ogenblik, de kans hebben gegeven haar gemaakte fout te herstellen! Als zuster Ada binnenkomt om te kijken of nu werkelijk alles in orde is en het spel kan beginnen, wenkt ze haar nog even te komen.

„Zit Klaske bij de anderen?”

Zuster Ada heeft onmiddellijk begrepen van hoeveel belang het antwoord op deze gefluisterde vraag voor zuster Gon is. Daarom knikt ze gerustellend.

„Ze heeft me zoëven geholpen met het serveren van de koffie. Heus, maak je geen zorgen, er gebeurt niets. Ik geloof werkelijk dat Klaske op de een of andere manier ondersteboven is van jouw vasthoudendheid en je zeker geen tweede keer zo'n grap zal leveren.”

Op dat ogenblik glijdt haar blik naar de tuin. Ze maakt een verschrikte beweging. „Lieve help, wat staan we hier nou te talmen, ik geloof, dat het spel al twee keer is aangekondigd . . . Ja! Zie je wel . . . Nou . . . e . . . sterkte, kinderen en . . . doe je best!”

Zuster Ada is zelf al net zo zenuwachtig als de grote meisjes, die meespelen. Als Joke haar voorbijschrijdt maakt ze even een verrukte beweging: „Kind, wat zie je er fantastisch uit!”

Joke geeft geen antwoord, maar haar gezicht straalt! Zuster Gon heeft het podium al bijna bereikt. Met langzame, statige passen komt ze nu voor het voetlicht getreden . . .

„Als ze d'r nou maar uit kan komen,” griezelt Lineke, die pas over tien minuten aan de beurt is, „gisteravond moest zuster Gon het laatste bedrijf nog helemaal leren.”

Joke volgt gespannen de bewegingen van zuster Gon en knikt vol overtuiging. „Kind, 't gaat enorm! En . . . e . . . wat dat laatste bedrijf betreft: ik geloof, dat zuster Gon vannacht pas om drie uur het licht op haar kamer heeft uitgedaan.”

Dan breken ze hun gesprek pardoes af, omdat ze ineens tot de ontdekking komen dat het spel nog vlotter lijkt te lopen dan op de repetities. Zo dadelijk zullen ze vlak na elkaar moeten opkomen.

Vanuit de verte staren Klaske's ogen op dit moment met een blik vol donkere haat naar de gestalte van zuster Gon, die in het licht van de schijnwerpers werkelijk adembenemend is!

Nu pas ontdekt Klaske de waarde van het lila kleed waarom uiteindelijk alle ellende is begonnen. Het lijkt rijker, kostbaarder dan alle andere gewaden en komt helemaal overeen met de sfeer waarin het stuk wordt gespeeld.

Ze voelt opeens een paar driftige tranen in haar ogen schieten, maar haastig, bijna schuw, veegt ze ze af. Voor geen geld van de wereld zou ze willen dat misschien iemand haar zó zou opmerken . . . verslagen en helemaal ontdaan, omdat het onheil dat ze langzaam maar zeker op zich had voelen afkomen de laatste dagen, op dit ogenblik werkelijkheid is geworden!

Het feest, waarnaar ze, net zo goed als alle anderen, wekenlang had toegeleefd, was aangebroken.

Alleen . . . voor haar was het uitgelopen op een bittere teleurstelling.

En enkel omdat zuster Gon d'r hoofd niet had willen buigen. Alleen omdat ze háár, Klaske, die hoofdrol niet gunde. Het dringt ineens met een schok tot Klaske door. Natuurlijk, dàt is het geweest!

Zuster Gon vond het veel te prachtig om zèlf de hoofdrol te spelen vanavond. Die was misschien blij geweest dat ze nou eindelijk eens een prachtige reden had om haar eruit te duwen. Zó'n mens! Jawel, praten kon ze goed en als ze moest geloven wat zuster Gon had gezegd, dan vond die het alleen maar reuze pijnlijk dat alles zo was gelopen . . .

Klaske wendt haar blik van zuster Gon af en sluipt met gebalde vuisten nog meer naar achteren. Weet je wat het is geweest van zuster Gon? Huichelarij, anders niks! Zèlf wou ze die hoofdrol spelen, zèlf wou ze gevierd en bewonderd worden. Bal Wat een mens!

Maar als de zaken dan zó liggen . . .

Klaske houdt opeens haar adem in. Onwillekeurig heeft ze haar passen wat vertraagd . . . 't Lijkt of ze nadenkt. Dan, alsof het zo moet wezen, glijden haar ogen naar het bergje stenen waarmee ze gisteren de kleuters heeft bezig gezien. Ja, ze liggen er nog, midden in de zandbak. Iemand heeft ze opgestapeld tot een soort burcht waaromheen door anderen een keurige gracht is gegraven.

Die stenen . . .

Niemand van de gasten heeft op dit moment erg in Klaske. Zelfs zuster Ada is een ogenblik haar zorg om het kind vergeten. Met stralende ogen geniet ze van het spel daar voor haar. Zuster Gon is geweldig! 't Is, dat ze het haar heeft verteld van die rol, maar je zou zweren dat ze er maanden op had gestudeerd, zo weloverwogen komt ieder woord eruit.

Klaske staat nog steeds bewegingloos in het donker, vlak naast de zandbak. Zoëven heeft ze nog een ogenblik gedacht dat er misschien iemand zou zijn, die haar had zien weggaan, maar dat moment van onzekerheid is nu voorbij. Ze huivert.

Zie je wel dat ze hier een eenling is? Geen mens, die haar tot op heden heeft gemist. En toch is haar stoel in de tuin nu al minstens tien minuten leeg . . . Maar zo is het immers de laatste tijd altijd geweest? Wie heeft zich bekommerd om haar geluk? Wie heeft zich ook maar een ogenblik willen instellen op háár wensen en verlangens? Haar moeder? Juffrouw De Raadt? De directrice?

Langzaam glijden Klaske's ogen weer in de richting van het grasveld waar, in het licht van de schijnwerpers, de taferelen elkaar als een bonte mengeling opvolgen.

Klaske's gedachtengang lijkt niet meer te stuiten. Zuster Gon? Heeft die wel ooit echt om haar gegeven? Als ze het werkelijk had gedaan, zou ze dat van vanavond niet hebben doorgezet. Maar nu ze het wél heeft gedaan . . .

Klaske lijkt opeens tot de werkelijkheid terug te keren. Met een vlugge beweging grist ze een van de stenen uit de zandbak, dan, zonder zich nog maar één ogenblik te bedenken, snelt ze via een van de achterpaden in de richting van het podium. Als ze haar doel bereikt! . . . Even later houdt ze hijgend stil, om zich op hetzelfde ogenblik teleurgesteld om te keren. Ze heeft misgeschat! De afstand, die haar nog scheidt van de linker-schijnwerper is tè groot! Als ze nu zou doorlopen, werd ze opgemerkt. Maar misschien dat er nog een andere mogelijkheid is? Daar vóór haar . . . Klaske aarzelt . . . Maar de stem van zuster Gon, die vanaf het podium door de donkere avond klinkt, lijkt opeens de doorslag te geven. Wat kan het haar ook allemaal schelen? Als ze nog langer wacht, zal het spel ongehinderd tot een machtig einde kunnen komen, terwijl ze nu nog de gelegenheid heeft zuster Gon en de anderen die roem op een smadelijke wijze te ontnemen. Dat hebben ze immers verdiend? Met een snelle, onderzoekende blik meet Klaske de omvang van de boomstam, die haar nu nog de enige mogelijkheid opent. De boom is niet al te hoog, terwijl die gindse takken tot vlak bij de

schijnwerper komen . . . Ze is niet zwaar . . . de takken zullen haar gemakkelijk kunnen dragen . . .

Terwijl in de tuin aller ogen gericht zijn op zuster Gon en haar meisjes is Klaske bezig zich als een kat zo vlug naar de onderste takken van de boom te werken. 't Is een geluk dat ze vroeger in de straat zo vaak de jongens heeft uitgedaagd als die pochten over hun lantaarnpaalprestaties! Hoe dikwijls heeft ze hen niet in durf en handigheid overtroffen? Hoe vaak is het niet gebeurd dat ze het, wat die klimmerij betreft, zelfs nog verder bracht dan haar vrienden? Nee, met zo'n stugge boomstam heeft Klaske werkelijk niet zóveel moeite, al komt ze wel tot de ontdekking dat ze het gemak, waarmee ze vroeger zulke dingen zou hebben gedaan, tòch wel een beetje kwijt is.

Als ze eenmaal zit en de zaak beneden een beetje kan overzien, merkt ze, dat het zweet op haar voorhoofd staat. Maar tijd om uit te blazen is er niet!

Rillend van emotie grijpt Klaske de steen, die ze zoëven in de zak van haar nieuwe jurk heeft laten glijden. Dat die jurk nu helemaal verkreukeld en gevlekt is, merkt ze niet eens . . . Ja, ze heeft het goed gezien! De schijnwerper, die ze als doel heeft gekozen, ligt nu in ieder geval binnen haar bereik. En zo dadelijk . . .

Een ogenblik sluit Klaske haar ogen. Maar haar oren sluiten voor alles wat er zich beneden haar afspeelt, kan ze niet! Ze weet dat zuster Gon het grootste gedeelte van haar rol er nu op heeft zitten. Ze hoort de stemmen van de andere spelers . . . Bijna zal de climax van het spel bereikt zijn . . . Als Klaske haar ogen weer opent, lijkt het of de lichtjes in de tuin spottend op en neer dansen. Toe dan! schijnen ze te roepen, gooi dan! Of durf je niet meer? Ben je bang voor de gevolgen van je daad?

Bang? Klaske vergeet de hele feestelijke stemming daar beneden. Ze denkt niet meer aan de directrice voor wie deze avond een hoogtepunt moest worden. Ze hoort alleen nog de stem van zuster Gon . . . Zuster Gon, die háár heeft durven buitensluiten,

omdat zijzelf de eerste plaats wou hebben... En daarom... Klaske buigt zich vastbesloten voorover, dan... met een forse zwaai keilt ze de steen in de richting van de schijnwerper... Maar op hetzelfde ogenblik voelt ze de tak onder het volle gewicht van haar lichaam doorbuigen... Help!!! Haar handen grijpen het gebladerte... Waar is haar houvast van zoëven gebleven?

Terwijl beneden de schijnwerper met een daverende klap in wel duizend kleine stukjes slaat, klinkt een angstige kreet, direct gevolgd door een doffe bons...

Zuster Gon is als verstijfd blijven staan. Wat is er gebeurd? Wie heeft daar gegild? Enkele van de gasten zijn geschrokken overeind gekomen, sommige kinderen beginnen te huilen. De directrice wenkt zuster Ada. „Laat ze dóórspelen... géén hiaat alsjeblijft... als er werkelijk iets is gebeurd, kunnen we dat beter even samen onderzoeken.”

Ze knikt de kinderen en de oudere mensen, die om haar heen zitten, geruststellend toe. „We gaan weer verder mensen, er is heus niets ergs gebeurd.”

Zuster Gon schijnt zich weer te hebben hersteld en na een paar haastig gefluisterde woorden met zuster Ada heft ze haar hand op ten teken dat het spel zal worden hervat. Opgelucht richten de ogen van de meeste gasten zich weer naar het podium dat nu slechts gedeeltelijk is verlicht. Misschien dat een of ander dier, verblind door het licht van de schijnwerper, de lamp kapot heeft gestoten?

Maar zuster Ada is al op onderzoek uitgegaan.

Ook de directrice, die even heeft gewacht tot de rust onder de kinderen en de gasten is weergekeerd, heeft nu zo stil mogelijk haar plaats verlaten en haast zich naar het achterste gedeelte van de tuin.

„Zie je iets?” fluistert ze gespannen als ze zuster Ada met bange ogen in het rond ziet turen.

„Ik... ziet u... ik dacht...” Zuster Ada maakt de zin niet af,

want opeens wijst ze met een verschrikt gezicht naar de boom van waaruit Klaske nog geen tien minuten geleden haar wraakplan heeft volvoerd. „Dáár! . . . op de grond!”

Allebei tegelijk schieten ze toe . . . buigen zich voorover . . . om elkaar dan een ogenblik in zwijgende ontzetting aan te kijken.

Het is zuster Ada, die met bevende stem de stilte verbreekt.

„k Was er al bang voor. Toen ik die lamp kapot hoorde patsen moest ik onmiddellijk aan Klaske denken . . . Zuster Gon heeft dus vanavond niet voor niets in duizend angsten gezeten om het kind.”

De directrice is naast de bewegingloze gestalte daar vlak voor

haar neergeknield. Haar gezicht staat ernstig. Ze pakt Klaske's pols en telt. Dan kijkt ze zuster Ada dringend aan. „Bel direct de dokter, ze moet gevallen zijn. 'k Denk dat ze in die boom is geklommen... En... e... let erop dat er in vredesnaam niemand deze kant uit komt. Als het bekend wordt dat er tòch een ongeluk is gebeurd, zou misschien iedereen erop af komen. Zodra het stuk is afgelopen, moeten alle kinderen, die nog op zijn onmiddellijk naar bed, dan blijven die tenminste rustig.”

Zuster Ada heeft zich al omgekeerd. Haar ogen, die daarstraks nog geërgerd en een beetje boos naar Klaske hebben gekeken, staan nu bezorgd. „Ik zal het doorgeven aan zuster Bets. Zodra ik heb gebeld, kom ik weer naar u toe.”

Als de dokter nog geen tien minuten later arriveert, vindt hij niet alleen de directrice bij het bewusteloze kind, maar ook een doodsbleke zuster Gon, die zo maar, met haar kostbare japon op de grond is gaan zitten en zachtjes schreit. „Ik had het kunnen weten... Ik had het kind nog een kans moeten geven.”

De dokter kijkt haar even bevreemd aan. Maar dan wendt hij zich weer tot Klaske en fronst zijn voorhoofd. „We moeten haar in ieder geval direct laten overbrengen naar het ziekenhuis. 't Kind heeft op z'n minst een zware hersenschudding.”

Zuster Gon kijkt naar het verslagen gezicht van de directrice. Dan... ineens weet ze wat haar te doen staat. „Gaat ú nu maar naar uw gasten,” dringt ze aan, „het zou zó'n domper op hun avond zetten als u zich helemaal niet meer liet zien. Ik blijf bij Klaske.”

De directrice aarzelt. Haar ogen glijden langs de wonderlijke kledij van zuster Gon.

„Zó kun je toch niet met het kind mee,” weifelt ze. „Laat mij nou maar bij d'r blijven.”

Maar zuster Gon schudt beslist haar hoofd. „In de tijd dat ze Klaske naar de ziekenauto dragen, gooi ik vliegensvlug m'n mantel om. Trouwens, wat kan het ons schelen hoe ik er uit zie?”

Iedereen weet toch dat we hier vanavond bezig waren uw jubileum te vieren?"

Een kwartier later, net als alle gasten de tuin hebben verlaten om het feest binnenshuis voort te zetten, rijdt een ziekenauto geruisloos het tuinpad op.

Terwijl zuster Gon naar haar kamer is gehold, blijft zuster Ada achter bij Klaske, die voorzichtig door twee verplegers op de brancard wordt getild.

Even schiet er een brok in haar keel. „Arme Klaskel! Dat je het nou toch zóver moest laten komen.”

Vóór zuster Gon in de ziekenauto plaatsneemt, pakt ze zuster Ada gejaagd bij de arm. „Ontferm jij je even over de meisjes? Ze weten nog van niets en ze zijn door het dolle heen nu de spanning van de avond eenmaal voor ze is gebroken.”

Zuster Ada knikt geruststellend. „Ik vang ze wel op,” zegt ze hartelijk, „maak je maar geen zorgen.”

Pas als de auto het hek uitrijdt en ze de rode achterlichten in de richting van het dorp ziet verdwijnen, gaat ze met een vreemd, beklemd gevoel het huis weer binnen. Voor ze de trap opgaat naar boven waar de meisjes nog bezig zijn zich te verkleden, blijft ze een ogenblik in gedachten verzonken staan. Haar nietsziende ogen staren naar de grond. Maar in haar hart is opeens een hartstochtelijk gebed. Heer... alstublieft... laat het goedkomen... geef, dat Klaske weer gauw zal terugkomen en leer haar begrijpen hoeveel we, ondanks alles, van haar zijn gaan houden...

Dan, met een bonzend hart, gaat ze naar de kamer van de grote meisjes, die ze op de trap al hoort te keer gaan.

Hoelang zal het nog duren eer ze Klaske's onverwachte verdwijning zullen opmerken? En hoe zullen ze reageren? Met een bange zucht draait zuster Ada de knop van de deur om... Dan vermant ze zich en probeert weer even vrolijk en ontspannen te kijken als altijd. „Hoe is het, dames? Zijn jullie klaar om beneden de sluiting van het feest te gaan bijwonen?"

Op datzelfde ogenblik zwaaien in het ziekenhuis de buitendeuren geruisloos open en wordt Klaske, nog altijd buiten kennis, behoedzaam naar binnen gedragen . . .

Voor haar is het feest, waarnaar ze wekenlang met spanning heeft uitgezien, al een halfuur geleden beëindigd. Maar . . . zo heel anders dan ze ooit had kunnen denken!

7. Je hoort toch bij ons, Klaske?

In de hal slaat de klok zeven uur. Klaske draait zich om en probeert verder te slapen. Maar ineens . . .

Met een schok komt ze tot de werkelijkheid. Ze is immers jarig vandaag? Daarom heeft de dokter gisteren toestemming gegeven dat ze het ziekenhuis mocht verlaten om thuis verder verpleegd te worden.

„Maar alleen als Klaske nog minstens een paar weken op een aparte kamer kan liggen,” was zijn uitdrukkelijke eis geweest.

Zuster Gon had blij geknikt. „Dat begrijpen we best, dokter, daarom heeft de directrice de ziekenkamer al in orde laten maken. Klaske zal er heerlijk rustig kunnen liggen en tòch het gevoel hebben dat ze weer thuis is. Ik weet zeker dat ze het zelf gewèldig zal vinden!”

Toen ze die laatste woorden zei, had ze even geknipoogd naar Klaske.

Deze had een kleur gekregen en met bonzend hart geconstateerd dat zuster Gon gelijk had. Ja heus, ze zóu het ook geweldig vinden om weer terug te kunnen naar het huis waar ze de laatste maanden had gewoond. Al was het alleen, omdat ze zich hier in het ziekenhuis eenzamer voelde dan ze ooit in haar leven was geweest. Nou ja, de eerste dagen van haar verblijf hier was ze doodziek geweest. De val was lelijker aangekomen dan zelfs de dokter had verwacht, maar toen ze eenmaal door het ergste heen was en ging beseffen dat ze weer beter zou worden, was ze toch onbewust gaan toeleven naar het ogenblik dat ze die vreemde zaal met al die andere zieke mensen, van wie ze niemand kende, voorgoed zou kunnen verlaten.

En nu . . .

Klaske moet bekennen dat zuster Gon alles heeft gedaan om het haar bij haar thuiskomst zo gemakkelijk mogelijk te maken. Eigenlijk was er alleen de directrice, die haar direct bij de voordeur opving en onmiddellijk naar de ziekenkamer loodste.

„De meisjes weten wel dat je er weer bent,” had ze gezegd, „maar het leek ons voor jezelf veel rustiger als je niet dadelijk al die handen hoefde te schudden, terwijl je je misschien ook nog verplicht zou voelen hun belangstellende vragen te beantwoorden.”

Klaske had geknikt, half verlegen, half beschaamd. En op dat ogenblik had ze weer die vage angst in haar hart gevoeld om dat wat nu zeker héél spoedig zou komen: het gesprek met de directrice over die avond... Volgens haar kon de directrice daar toch niet zo maar overheen stappen? En al had ze er in de afgelopen weken, net zoals zuster Gon, met geen woord over gerept, reken maar, dat die zaak niet van de baan was geschoven! Alleen... Klaske is zich wel gaan afvragen of ze eigenlijk tòch niet ergens de plank heeft misgeslagen in haar beoordeling over zuster Gon.

Die avond... Klaske wéét wat haar heeft gedreven tot het uiterste: haar bittere teleurstelling om de vasthoudendheid van zuster Gon... haar jaloezie en daarna dat plotselinge wantrouwen.

Maar was het gerechtvaardigd geweest?

Telkens weer heeft ze het zichzelf afgevraagd als zuster Gon haar in het ziekenhuis kwam opzoeken en zo gewoon en hartelijk met haar praatte. Had zuster Gon haar werkelijk met opzet willen buitensluiten? De laatste dagen is Klaske steeds meer aan zichzelf gaan twijfelen, maar nog steeds heeft ze de moed niet kunnen vinden er uit zichzelf met zuster Gon over te beginnen.

Dat de meisjes haar in het ziekenhuis niet hadden mogen bezoeken, was voor Klaske aanvankelijk een hele opluchting geweest.

't Was te druk voor haar, had de directrice beslist, Klaske moest eerst maar eens op verhaal komen.

Maar Klaske heeft best begrepen dat achter dat argument ook nog iets anders stak. Bezoek van de meisjes zou kunnen betekenen dat ze onomwonden hun mening over het hele geval te horen zou krijgen. En dat die lang niet mals zou zijn, dáár was Klaske wel zeker van. Maar of ze zich vandaag ook niet zullen laten zien?

Klaske schrikt als de deur van haar kamer langzaam openkiert en het hoofd van zuster Gon om een hoekje kijkt. „Al wakker, Klaske?”

Hè, dat is vreemd! Zonder nog één woord te zeggen, trekt zuster Gon haar hoofd terug, alleen de deur vergeet ze achter zich dicht te trekken.

„Zou ze er niet meer aan denken, dat ik jarig ben vandaag?” flitst het als een pijnlijke teleurstelling door Klaske heen. Maar opeens zit ze recht overeind in bed. Wat is dát nou?

Een ijle blokfluittoon klinkt door de gang, die direct daarop wordt overgenomen door wel twintig meisjesstemmen.

Met trillende lippen zakt Klaske langzaam terug in de kussens. Dat is voor háár! Vlak voor haar kamerdeur zingen de meisjes van haar eigen groep het lied dat ze nog maar zo kort geleden van zuster Bets hebben geleerd:

„Geef de Heiland 't roer in handen van uw aardse levensschip,
Hij zal veilig u doen landen, Hij kent elke rots en klip . . .
Zij uw scheepje groot of klein, laat de Heiland Stuurman zijn . . .”

Klaske houdt haar adem in. Wie heeft deze geweldige verrassing bedacht? Wie heeft geweten dat de prachtige melodie van het lied haar vanaf het eerste moment dat ze het hoorde, heeft gegrepen?

Nog altijd is er niemand haar kamer binnengekomen. Klaske houdt haar ogen gesloten en luistert, terwijl ze op hetzelfde mo-

ment wordt bestormd door een zee van gevoelens, terwijl de meisjes zingen:

„Veel gevaar bedreigt het leven,
Maar het grootst is als 'k niet stil
alles Hem kan overgeven en ook zelf nog sturen wil . . .
Daarom: Heiland, houd mij klein en wil Gij maar Stuurman zijn!”

Als de laatste noot van het lied is verklonken, wordt het stil op de gang. Maar vrijwel op hetzelfde ogenblik duwt zuster Gon de kamerdeur wijd open. Met een blij gezicht blijft ze in de deuropening staan. „Klaske!”

Klaske kijkt op en lacht verlegen.

Dan komt zuster Gon met uitgestoken hand op haar toe en zegt spontaan: „Gefeliciteerd, meid, en dat je, ondanks alle narigheid, maar een hele fijne dag mag hebben!” Dan kijkt ze naar de gang. „Weet je, Klaske . . . eigenlijk is het idee van de meisjes zelf uitgegaan om vanmorgen onze dagopening vlak bij jouw kamer te houden. Ze vonden het zo erg sneu voor je dat je nu eigenlijk op zo'n vreemde manier jarig moest zijn. En daarom . . .” Even kijkt zuster Gon Klaske ernstig aan. „Daarom gaan we nu, net zoals we dat iedere morgen gewend zijn, ook nog met elkaar bidden. Dan is deze dag misschien tòch net zo blij voor je begonnen als jij het je aanvankelijk had voorgesteld.”

Verward buigt Klaske haar hoofd en als vanzelf vouwen zich haar handen. Het kan haast niet anders . . . Zuster Gon zou zó teleurgesteld zijn als ze het niet deed . . .

„Wij bidden U ook om een bijzondere zegen voor Klaske, Heer,” bidt zuster Gon. „Wij danken U dat U haar in het afgelopen jaar hebt willen leiden en bewaren, dat U haar weer bij ons hebt gebracht om vandaag, samen met ons, haar verjaardag te vieren. Heer, wilt U Klaske ook helpen het te dóen zoals we het hebben gezongen: U het roer van haar levensschip in handen te geven. Dan zal ze veilig zijn . . . wat de toekomst ook

moge brengen. Dan zal ze tevens ondervinden dat het ook gelukkig maakt ieder uur van de dag op U te mogen vertrouwen."

Klaske voelt dat elk woord van dit wonderlijke gebed gemeend is. En ze wordt er nóg verlegener door dan ze al is. Waarom doet zuster Gon dit? Waarom heeft ze zich er niet met een gewone felicitatie van afgemaakt? Ten slotte hééft ze toch geen enkele reden zich voor haar, Klaske, zo uit te sloven? Zuster Gon móet toch weten waaróm ze die avond . . .

Opeens worden Klaske's gedachten abrupt afgeleid.

In de deuropening staat Lineke, die haar hand opsteekt en lacht. „Ha, die Klaske! Hartelijk gelukgewenst met je verjaardag. En . . . e . . . dát 's een cadeau van de hele groep." Ze komt met een warm gebaar op Klaske's bed toe en duwt haar een klein, wit pakje in de hand.

„Voor mij?" Klaske is er onthutst van en kijkt met een blos van blijdschap op haar gezicht naar Lineke. „Weet je wat erin zit?" Lineke lacht. „Natuurlijk, ik heb het nota bene zelf voor je uitgezocht."

Bij de deur wenkt zuster Gon de andere meisjes. Met de vinger op haar lippen beduidt ze hen vooral rustig te blijven. Dan komen ze op hun tenen binnen, één voor één . . . Klaske merkt het niet eens. Ze is bezig het pakje open te maken. Haar vingers trillen van opwinding. Maar als ze het buitenste papier eraf haalt . . .

„Een doosje?" Ze kijkt vragend naar Lineke, doet het deksel eraf en dan . . . „Och . . . heden! Een kettinkje!! Wat beeldig!" Onthutst laat Klaske het doosje op haar sprei zakken. „Is dat werkelijk voor mij?" Op hetzelfde ogenblik kijkt ze in de lachende gezichten van de anderen. Even slikt ze zenuwachtig. „Jullie," stottert ze dan, „jullie zijn niet lekker om me zó iets moois te geven!"

„Bedankt voor het compliment, hoor," knikt Nieske, die opeens weer moet denken aan die nacht, toen ze Klaske erop betrapte dat ze had liggen huilen in bed. Dan stapt ze naar voren en

grijpt met een hartelijk gebaar Klaske's hand. „Gefeliciteerd, Klaske! En... e... veel geluk!” Waarom ze er dat laatste bij heeft gezegd, weet zijzelf niet goed. Misschien is het wel, omdat ze diep in haar hart heel zeker weet dat Klaske juist dááran behoefte heeft. Ieder mens wil toch eigenlijk gelukkig zijn, bepeinst Nieske nog als ze in de gang staat te wachten op de anderen, die Klaske allemaal gauw even een hand hebben gegeven. En als ze beter is... Nieske heeft haar voornemen van enkele weken terug niet vergeten. Als ze beter is, zal ik het vragen, denkt ze. Misschien zou 't wát gezellig zijn als we vriendinnen konden worden. Wie weet, als Klaske nou eens een beetje toeschietelijker was...

't Wordt een vreemde, zenuwachtige dag voor Klaské, hoewel de directrice en zuster Gon toch echt proberen haar zo rustig mogelijk te houden.

Om halfelf komt juffrouw De Raadt op bezoek, die een schattig boeket anjers meebrengt en een doos chocola.

„Dat u... eh... dat u eraan hebt gedacht,” zegt Klaske, beschaamd om zoveel goedheid. „Had u er heus wel tijd voor om hier helemaal naar toe te komen?”

Juffrouw De Raadt knikt. „k Zou geen rust hebben gehad als ik niet even gelegenheid had gevonden je persoonlijk te komen feliciteren,” zegt ze eenvoudig. „Ten slotte ben je toch ook een beetje mijn kind! Of is dat te veel gezegd?”

Klaske geeft geen rechtstreeks antwoord. „Er was nog geen bericht van m'n moeder,” aarzelt ze ineens, „of dacht u dat ze misschien zelf zou komen?”

„Nog geen bericht?” Juffrouw De Raadt lijkt een ogenblik verlegen met Klaske's vraag. Maar dan zegt ze ernstig: „Probeer daar vandaag niet al te véél aan te denken, Klaske! Kijk nou maar alleen naar wat je wél hebt! Zóveel liefde en vriendschap van al die kleine en grote huisgenoten om je heen. Is dat ook niet héél wat waard?”

„Jawel.” Klaske is het wel eens met de vriendelijke terecht-

wijzing van juffrouw De Raadt. Maar toch . . . Ze kan niet verhinderen dat ze telkens, als de deur opengaat, iemand verwacht, die met een geheimzinnig gezicht zal zeggen: „Klaske, post! Als ik het goed heb een brief van je moeder!”

Natuurlijk, ze kan best begrijpen dat haar moeder na dat laatste bezoek een beetje gepikeerd is geweest en daarom tot op heden maar weinig meer van zich heeft laten horen. Maar als je toch jarig bent en dan nog geen lettertje krijgt!

's Middags mogen er twee meisjes uit de groep bij Klaske komen theedrinken en de heerlijkste verrassing komt als tegen vijf uur de deur van haar kamer wéér zachtjes opengaat en zuster Ada om de hoek gluurt.

„Nou?” fluistert ze tegen de kleine peuter op haar arm, „waar is Klaske nou?”

„Sonja!” Met een kreet van blijdschap is Klaske overeind gekomen.

Voorzichtig zet zuster Ada het kindje op de dekens . . . „Zeg maar: van harte gefeliciteerd, Klaske,” lacht ze tegen het kleintje, „en dat je maar gauw weer helemaal beter mag worden.” Dan duwt ze het pakje dat Sonja in haar handjes houdt, in die van Klaske. „Dat 's een cadeautje van je allerkleinste vriendin, Klaske.”

„Wat enig!” Klaske zucht van verrukking als ze een prachtig, kanten zakdoekje uit het papiertje te voorschijn haalt.

Ze voelt opeens dat ze, voor het eerst sinds haar verblijf hier in huis, blij is!

Als er niet zo'n donkere schaduw lag over haar ziek zijn zou ze zich misschien gelukkiger voelen dan ze ooit had gedacht te kunnen zijn.

„Iedereen is zo hartelijk voor me,” vertrouwt ze zuster Ada beschaamd toe, „ik . . . e . . . eigenlijk begrijp ik het niet goed.”

Even lichten de ogen van zuster Ada op. Is dit dezelfde Klaske, die een paar weken geleden zo bits tegen haar was en aan wie je geen goed woord kwijt kon? Zou die avond van het feest dan

tòch het keerpunt zijn geworden voor dit stugge, gesloten kind? „Vergeet niet, Klaske, dat je bij ons hoort,” zegt ze eenvoudig, terwijl ze Sonja oppakt om weer met het kleintje naar boven te gaan. „Ten slotte vormen we samen één groot gezin!”

Klaske moet telkens aan die woorden denken als ze weer alleen is. Ze hoort erbij! Dat heeft zuster Ada gezegd. En eigenlijk heeft ze dat ook al zo vaak gehoord van zuster Gon. Maar dat is het nu juist wat ze al die tijd niet heeft gewild . . .

Waarom had ze niet gewoon in d'r oude omgeving kunnen blijven? Waarom was ze zo hals-over-kop bij haar vrienden en vriendinnen weggehaald? Ze had Lotty, na die bewuste middag waarop juffrouw De Raadt ineens voor haar neus had gestaan, niet meer teruggezien. Nou ja, mijnheer Van Zwieten was zo nu en dan wel eens tegen haar te keer gegaan en hij had zelfs wel eens beweerd dat ze met haar kwajongensachtige streken het bloed onder z'n nagels vandaan haalde . . . maar echt gemeend had hij het nooit! Klaske wist best dat hij diep in z'n hart altijd veel van haar had gehouden. Trouwens, dat was ook wel gebleken uit het feit dat hij zelfs haar verjaardag niet had vergeten. Al was het dan geen brief geweest, een kaart had ze vanmorgen in ieder geval wèl van hem ontvangen!

Langzaam groeit de schemering in Klaske's kamer, maar ze merkt het niet. Ze piekert verder . . . Over haar moeder . . . ome Jan . . . over zuster Gon . . . Och, eigenlijk over alles wat er de laatste maanden zo'n beetje is gepasseerd in haar leven.

En telkens weer is het een zwijgende verwondering, die ze in haar hart voelt opkomen, als ze denkt aan al het mooie, het warme van deze dag.

Had ze zoveel belangstelling en hartelijkheid verdiend? Was ze eigenlijk niet, uitgezonderd voor de kleine Sonja dan, voor iedereen in dit huis een draak geweest? Maar ze had immers niet anders gekund? De omstandigheden hadden haar toch zo gemaakt?

Als zuster Gon een halfuurtje later de ziekenkamer binnenwipt

en een beetje verwonderd om zoveel duisternis het schemerlampje boven Klaske's bed aanknipt, komt ze met een schok tot de ontdekking dat Klaske met haar hoofd in het kussen gedrukt, ligt te huilen.

„Klaske... kind... wat doe je nou?” Bezorgd buigt zuster Gon zich over Klaske heen. „Was het misschien een beetje te veel voor je, al die drukte vandaag? We hebben toch echt geprobeerd het zo rustig mogelijk te doen allemaal. Maar ja... je moest toch wel een beetje weten dat je jarig was vandaag...” Klaske geeft geen antwoord. Ze keert zich om en kijkt zuster Gon strak aan.

Deze heeft een stoel gepakt en is gaan zitten. „k Blijf even bij je,” knikt ze, „maar ik zal heus niks meer zeggen.”

Opeens... met een ruk komt Klaske overeind. In haar ogen schittert een vreemd licht, haar lippen trillen. „Waarom gáát u niet?” hijgt ze. „U hebt geen enkele reden om hier bij me te komen zitten. 'k Heb u toch al die tijd dat ik hier ben geweest, dwarsgezeten?” Met een wanhopig gebaar slaat ze de handen voor haar gezicht en begint hartstochtelijk te snikken. „Gáát u toch... Laat u me alstublieft alleen blijven... 't Kan me niet schelen of ik jarig ben vandaag...”

Zuster Gon is bleek geworden. Heer... beeft het in haar hart, helpt U me toch alstublieft... ik wil zo graag dat Klaske zal begrijpen waar het om gaat...

Dan, ietwat aarzelend, legt ze haar hand op Klaske's hoofd. „Klaske... wees eens kalm!”

Maar Klaske schudt vertwijfeld haar hoofd. „Nee,” snikt ze, „ik kàn het niet meer... Ik heb het àl die weken al voor me gehouden.”

Zuster Gon voelt zich een ogenblik ontdaan om zóveel verdriet. „Je bedoelt dat van die avond... toen je in een ogenblik van onnadenkendheid die schijnwerper vernielde?”

Klaske lijkt in elkaar te krimpen van schaamte. „'t Was geen onnadenkendheid van me,” schreit ze. „Ik was jaloers... ik

wilde niet dat ú de eer kreeg in mijn plaats. En toen . . .”

Terwijl zuster Gon bewegingloos op haar stoel zit, komen Klaske's grieven van die avond er bij stukjes en beetjes uit. Pas als ze helemaal is uitverteld en met een behuild gezicht terugzakt in de kussens, is het zuster Gon, die de stilte verbreekt.

„Heb je je wel eens gerealiseerd, Klaske, waaróm je die hoofdrol zo graag zelf speelde en hóe het kwam dat je er zo helemaal in opging? Zó zelfs, dat je uiteindelijk de meest onredelijke eisen gingen stellen in verband met je optreden?”

Klaske kijkt zuster Gon niet begrijpend aan. „Ik . . . e . . . ik weet het niet. Ik vond het alleen maar fijn, geloof ik . . .”

Zuster Gon knikt. „Fijn èn gewichtig!” zegt ze ernstig. „Weet je, Klaske, dat spel werd voor jou de aanleiding om ons nu eens duidelijk te laten zien dat je per slot van rekening niet maar zo'n doodgegewoon inrichtingskind was als de anderen. Jij was Klaske! Jij was wel bij ons, maar dat was meer een samenloop van omstandigheden. Jouw verblijf hier zou dan ook maar van korte duur zijn, tenminste, dat dàcht je . . . Maar toen die oplossing, waarvan jij dag en nacht droomde, aldoor maar op zich liet wachten, toen het er hoe langer hoe minder op ging lijken dat je met een triomferend lachje tegen de anderen zou kunnen zeggen: „Nou lui, ik heb het gehad! Ik kan jullie gelukkig vaarwel zeggen!” . . . toen ben je het onbewust over een andere boeg gaan gooien. Gelukkig kreeg je net die hoofdrol. Want daarin wist je je opnieuw de meerdere en het gaf je gelegenheid de afstand, die er was tussen jou en de anderen, nog duidelijker te onderstrepen . . .”

Klaske heeft het hoofd gebogen en probeert krampachtig de tranen, die steeds weer te voorschijn willen komen, terug te dringen. Wat zuster Gon nu zegt, is eigenlijk zo wreed, zo grenzeloos onbarmhartig. En tòch . . . Klaske heeft opeens het gevoel dat ergens haar ogen zijn opengegaan voor iets wat ze al die tijd nooit bewust heeft gezien.

Heeft zuster Gon gelijk? „Ik . . .,” stamelt ze ten slotte, „ik ge-

loof niet dat ik vroeger ooit zo driftig en tegen de draad in ben geweest . . . 'k Had wel eens last op school, maar dàt ging om andere dingen . . . Ik . . . e . . . eigenlijk heb ik aan gemenigheid altijd een hekel gehad."

Zuster Gon knikt begrijpend. „Weet je hoe dat nou is gekomen?" zegt ze. „Op school voelde je je thuis! Daar was je helemaal in je element. Maar hier . . ."

Klaske zucht en slaat haar ogen neer. „Ik wilde hier niet zijn," zegt ze moeilijk. „Ik had er nooit aan gedacht dat er zo iets met me zou kunnen gebeuren. Maar toen juffrouw De Raadt dat vertelde van m'n moeder . . . Ik moest direct met haar mee . . . ik had niet eens meer gelegenheid om van iemand afscheid te nemen." Haar vingers plukken onrustig aan de witte nopjes van de sprei, die over haar bed ligt. Opeens kijkt ze zuster Gon open aan. „Ik geloof dat ik het u niet gemakkelijk heb gemaakt in de tijd dat ik hier was," zegt ze zenuwachtig. „En van dat spel . . . ik weet niet of u het me wel ooit zal kunnen vergeven . . . 't was een misselijke strek van me."

Eén ogenblik is het alsof zuster Gon haar adem inhoudt. Is dit werkelijk Klaske? Is dit het kind dat altijd zo zelfverzekerd en hooghartig haar plaats in de groep heeft ingenomen? Of is het wonder waarom ze in stilte al zo lang heeft gebeden dan toch gebeurd? Is er iets in Klaske veranderd?

Ze buigt zich voorover en grijpt Klaske's hand.

„Dacht je nou werkelijk dat we ons hier alleen hebben blind gestaard op die voortdurende dwarsheid van jou? We wisten toch de achtergronden? We voelden toch best wáár de schoen wrong? Alleen . . ." Een ogenblik lijkt het of zuster Gon aarzelt. Dan kijkt ze Klaske ernstig aan. „We hebben ons er wèl zorgen om gemaakt, zie je! Op de een of andere manier voelden we dat er iets fout móest gaan. Zolang jij er niet toe kon komen de dingen rustig over te geven en de omstandigheden te aanvaarden, móest het toch blijven botsen?"

Klaske knikt langzaam. Voor het eerst sinds haar verblijf in

dit huis voelt ze een vreemde warmte door zich heen gaan. Zuster Gon is dus niet woedend? Ze heeft iets begrepen van haar strijd?

Het wordt een vreemde avond voor Klaske. Als de directrice nog even een kopje koffie bij haar heeft gedronken en daarna met een veelzeggende knik haar schemerlampje uitknipt, vindt Klaske het eigenlijk helemaal niet erg om op haar verjaardag al zó vroeg alleen gelaten te worden.

„Je bent doodop, Klaske,” heeft de directrice bij het weggaan gezegd. „Het was toch nog een hele drukte, hè, en dan op de eerste dag dat je weer thuis was.”

Thuis . . . Klaske kan het woord niet meer kwijtraken. Zuster Gon heeft daar immers ook over gepraat, vanavond! Ze legt de hand op haar hoofd dat bonst van moeheid. Hoe kan je een omgeving waarin je tegen wil en dank terecht komt, je thuis noemen? Of . . . Klaske voelt dat het klamme zweet haar uitbreekt. Maar koortsachtig jagen haar gedachten verder. Ze heeft een gevoel dat ze niet eerder tot rust zal kunnen komen vóór ze het met zichzelf over die dingen eens is.

En plotseling flitst het weer door haar heen, dat wonderlijke weten: het heeft zo moeten zijn! Heus, alles in je leven wordt toch geleid door God! Al zeg je niet in Hem te geloven en al wil je je steeds opnieuw bewust van Hem losmaken, Hij heeft je nog geen seconde uit het oog verloren.

En dat ongeluk . . . Natuurlijk, Hij had het kunnen verhinderen. Maar jij wilde immers niet? Jij was door het dolle heen. Eigenlijk kwam dat alleen omdat je zelf een oplossing voor de moeilijkheden wilde zoeken. Maar in plaats van een oplossing kwamen er nog meer brokken dan er al waren. En nu . . .

Klaske komt met een ruk overeind. Haar ogen staren in het donker. Wéér is het alsof ze dat lied hoort wat de meisjes vanmorgen hebben gezongen. Daarstraks heeft zuster Gon het nog aangehaald. „Daar moet jij op aan, Klaske,” heeft ze gezegd, met zo'n ongewone ernst in haar stem, dat Klaske er onwille-

keurig van onder de indruk was gekomen. „Je moet Jezus het roer van je leven in handen geven! Dan pas zul je tot de ontdekking komen dat je zelfs hier, in een omgeving, die je nooit voor jezelf zou hebben gezocht, gelukkig kunt zijn.”

Langzaam zakt Klaske terug in de kussens... Ze sluit haar ogen en ligt een ogenblik doodstil. Maar dan is er opeens weer die oude weerstand in haar hart. Neel! Niet met God wil ze het doen! Ze heeft er geen behoefte aan. Vader en moeder hebben Hem ook niet gediend en wat zou de godsdienst voor verandering in haar omstandigheden kunnen brengen?

Klaske zucht en probeert haar gedachten een vaste lijn te geven. Dat ze het in de toekomst anders zal moeten doen, begrijpt ze natuurlijk wel. Zolang er thuis geen schot in komt, zal ze haar best moeten doen zich hier een beetje aan te passen. Maar... als ze het nou eens eerlijk probeert, zou het dan zó moeilijk zijn? Als ze het probéért...! Klaske voelt ineens het zekere weten in zich groeien dat ze het zal kunnen! Natuurlijk! Ze zàl zich weten aan te passen, ze zàl zich weten te geven in de groep en – wat al even belangrijk is – ze zal alles wat ze in de afgelopen maanden bij zuster Gon en de directrice heeft verknoeid, weer weten goed te maken!

Want dat die laatste twee dat waard zijn, daar is Klaske na hun vriendelijke, begripvolle houding van de laatste weken, vast van overtuigd!

8. U ook, zuster Gon?

„Breng je me naar de trein, Klaske?” Lineke, in haar beste mantel, kijkt haar vragend aan. „Joke is weg en het is zo ongezellig het hele eind alleen te gaan.”

Klaske klapt het fotoalbum, dat Nieske haar zostraks heeft gegeven, dicht.

Lineke's vraag heeft haar een beetje verrast, maar ze laat het niet merken. „Welja,” zegt ze, zo gewoon mogelijk, „eerlijk gezegd, was ik juist van plan even de tuin in te gaan. 't Is zo benauwd binnen.”

Lineke glundert. „Leuk zeg . . .” Ze kijkt aarzelend naar zuster Gon. „U vindt het toch wel goed?” informeert ze ineens een beetje zorgelijk.

Maar zuster Gon lacht. „Natuurlijk, meisjes. Ga maar gauw.”

Op dat ogenblik rinkelt de telefoon. Net als Klaske en Lineke gearmd de deur willen uitgaan, zien ze dat zuster Gon hen wenkt.

„Wat nou?” Een beetje verbaasd blijven ze allebei staan. Zuster Gon heeft de telefoon neergelegd en loopt haastig de gang op. „Klaske . . . een ogenblik!”

Met een ruk heeft Klaske zich omgedraaid. Onderzoekend kijkt ze zuster Gon aan. „Is er iets?”

„Dat is te zeggen . . .” Zuster Gon aarzelt en lijkt een ogenblik verlegen met zichzelf. Maar dan legt ze vastberaden haar hand op Klaske's schouder. „Blijf je niet te lang weg? De directrice zou je direct na de thee graag even willen spreken. Ze heeft er zojuist over opgebeld.” Haar stem klinkt bijna nog vriendelijker dan anders.

Klaske krijgt er een kleur van. „Mij? Maar waarom?”

Zuster Gon heeft zich al omgekeerd. Ze moet weer naar binnen, maar nog even neemt ze de tijd om Klaske's vraag te beantwoorden. „Ik geloof dat het in verband stond met het bezoek dat juffrouw De Raadt je de volgende week zou brengen,” legt ze voorzichtig uit. „Maar . . . e . . . de directrice zal het je zelf natuurlijk beter kunnen vertellen dan ik.”

Klaske knikt en kijkt peinzend naar Lineke, die bijna geen geduld meer heeft om te wachten tot het gesprek is beëindigd.

„Kom gauw,” jacht ze, „anders mis ik m'n trein.”

Nog even knikt Klaske zuster Gon geruststellend toe. „k Ben direct terug,” belooft ze, „'t is ook sneu voor Lineke als ik haar nou op het laatste ogenblik in de steek laat.”

Zuster Gon wuift met haar hand. „Natuurlijk, kind, als je maar om je tijd denkt.”

Even later rept Klaske zich naast Lineke naar het station. Op eens kijkt ze naar de weekendtas, die deze met zich meesjort.

„Moest je zóveel meenemen? Je komt morgen toch terug?”

„Jawel . . .” Lineke neemt de tas even in haar andere hand, „maar . . . ik moest het bedjasje meenemen en nog een boek van zuster Gon . . . ik kon die spullen toch niet allemaal in m'n handen meedragen?”

Klaske knikt begrijpend.

Dan slaan ze het bospad in.

„'t Jasje is mooi geworden, hè?” zegt Klaske in eerlijke bewondering voor de ijver waarmee Lineke de laatste weken aan het cadeautje voor haar moeder heeft gewerkt.

Lineke straalt. „Vind je?”

Dan lopen ze weer zwiingend verder, omdat ze eigenlijk allebei zóveel hebben om over na te denken . . .

Maar op eens is het Klaske, die de stilte verbreekt. „Is het leuk om bij je moeder op visite te zijn?” vraagt ze nieuwsgierig. „'t Lijkt me wel akelig in zo'n ziekenhuis.”

Lineke kijkt Klaske ongelovig aan. „Meen je dat heus? Kind, als je eens zag hoe m'n moeder erbij ligt! 't Lijkt wel een ko-

ningin! En de zusters zijn schatten! Als ze weten dat ik kom, maken ze het altijd extra gezellig voor ons."

„O . . .” Klaske lijkt na te denken. Maar als ze op het punt staat weer iets te gaan zeggen, slikt ze de zin haastig in. „k Ben benieuwd wat de directrice op d'r hart heeft,” zegt ze een ogenblik later gespannen tegen Lineke. „Weet je . . . ik heb net zo'n gevoel, dat het heus wel iets bijzonders zal zijn.”

„Misschien dat je weer voorgoed naar huis mag?” veronderstelt Lineke. „Je zou toch maar een poosje blijven?”

„Dacht je?” Klaske heeft een gloeiende kleur gekregen om die plotselinge gedachte van Lineke. Haar hart begint heftig te bonzen. „Als dat 's waar was,” zegt ze verlangend. „Och heden, ik zou geloof ik kunnen gillen van blijdschap!”

Lineke knikt. „Vanzelf! Als je nog een thuis hebt . . .” Even kijkt ze een beetje verdrietig voor zich uit. „Mijn moeder zal misschien nooit meer naar huis kunnen, laat staan dat ik er zelf weer terugkom.”

Klaske aarzelt. „Maar . . . e . . . jouw moeder is wel erg aardig, hè?” zegt ze een beetje schuw. „Tenminste, als ik je zo over haar hoor vertellen!”

Lineke kijkt haar onderzoekend aan. „Jouw moeder dan niet?” vraagt ze ongelovig.

Klaske schrikt even. „E . . . ja . . . jawell” zegt ze haastig. Dan knikt ze in de richting van het station, dat nu schuin aan de overkant voor hen ligt. „Hoe laat gaat je trein?”

Lineke werpt een vlugge blik op de stationsklok. „k Geloof dat ik moet hollen,” constateert ze een beetje verschrikt, „over zeven minuten vertrekt ie al . . .”

Met een vlugge beweging neemt ze haar weekendtas weer in de andere hand over en zet het op een lopen.

Klaske draaft hijgend achter haar aan.

„Heb je al een kaartje?”

Lineke knikt geruststellend. „Zuster Gon heeft het gisteren voor me meegebracht. k Haal het nog wel, denk ik.”

Net als ze de hal van het station inkomen, rolt de trein binnen. Lineke's ogen glanzen van opwinding. Nog even kijkt ze naar Klaske. „Bedankt voor het wegbrengen en... e... tot ziens, hè?”

Klaske steekt haar hand op. „Veel plezier!” roept ze nog gauw als Lineke het perron op rent. Als ze wat meer tijd hadden gehad, zou ze nog wel een perronkaartje hebben gekocht, maar dat heeft nu geen zin.

Nog even blijft ze talmen voor de glazen deur, die haar nog net een blik gunt op Lineke, die zich inmiddels een plaatsje heeft veroverd in de volle trein. Op dat ogenblik dringen er nog meer reizigers door het gangpad. Ze ziet Lineke doorschuiwen. Dan... ineens is er het snerpende fluitje van de stationschef.

Lineke, bepeinst ze, nou gaat ze naar haar moeder... ik kan me best begrijpen dat ze blij was...

Terwijl Klaske even later langs het smalle bospad naar huis wandelt, moet ze weer denken aan het telefoontje van de directrice.

Wie weet!... Ineens schiet het als een felle blijdschap door

haar heen. Als het nou eens echt was zoals Lineke daarstraks had verondersteld! Als ze nou heus voorgoed naar huis zou mogen! Misschien zou ze dan over een paar dagen zelf óók met een gelukkig gezicht in de trein kunnen stappen, net als Lineke. En dan . . .

Klaske loopt zich hoe langer hoe meer op te winden.

Misschien dat het nou eindelijk voor elkaar is gekomen thuis? Juffrouw De Raadt heeft het er vast niet bij laten zitten. Ome Jan heeft natuurlijk tòch de wijk moeten nemen en als moeder nou maar eerst eens helemaal loskomt van de gedachte, dat ze er zonder z'n geld niet kan komen! Klaske zucht van verlangen. Stel je voor dat er nou toch echt een einde zou komen aan haar verblijf hier . . .

Natuurlijk, sinds haar verjaardag is er wel heel veel veranderd in haar houding ten opzichte van de inwoners van het huis en alle dingen, die met hen verband houden.

Al wekenlang heeft Klaske eerlijk geprobeerd anders te zijn en ze is nu wel tot de ontdekking gekomen dat het wel is uit te houden in een huis zoals dit, als je maar alle reserves overboord gooit en je helemaal geeft . . .

In de groep is ze niet langer een eenling meer en ze merkt nu zelfs dat sommige meisjes bewust haar gezelschap zoeken. Maar toch . . .

Het verborgen verlangen naar de dingen van vroeger is er niet minder op geworden. Soms betrapt Klaske er zichzelf op dat ze zich eigenlijk dwingt er niet aan te denken! Dat komt omdat ze per se anders wil zijn dan in de eerste maanden van haar verblijf hier. Maar moeilijk is zo iets well! Klaske heeft soms net het gevoel alsof ze op een vulkaan leeft. Krampachtig houdt ze vol, dag in, dag uit.

Als Klaske eenmaal aan iets is begonnen, kan ze heus wel de moed opbrengen ermee door te gaan zolang dat nodig is. Maar inspanning en volharding kost het wel. En helemaal voldaan is ze toch niet. Ergens is dat gevoel van ontevredenheid en on-

behagen in haar hart blijven knagen, al zal ze er wel voor op-
passen dat iemand te laten merken.

„Al terug, Klaske?” Zuster Gon kijkt even op van haar naaiwerk.

Klaske aarzelt. „E . . . ja . . . u zei toch dat ik . . .”

Zuster Gon heeft de telefoon al in haar hand. „k Zal de direc-
trice even zeggen dat je er bent. Ik denk wel dat ze je direct
zal kunnen ontvangen.”

Klaske voelt haar hart heftiger bonzen als zuster Gon haar na
een ogenblik bemoedigend toeknikt. „Ga maar naar het kantoor,
kind.”

Als Klaske al bijna bij de deur is, draait ze zich nog even om.
„Hebt u . . . kunt u me heus niet zeggen waar het over gaat?”
informeert ze, bijna fluisterend.

Zuster Gon buigt zich wat dieper over haar naaiwerk. „In ieder
geval niet over iets wat je op je kerfstok zou hebben, Klaske
Tuinstra,” probeert ze zo luchtig mogelijk te zeggen. Maar in
haar ogen blijven ditmaal de pretlichtjes achterwege. „Tot
straks, Klaske. Kom je direct terug als je klaar bent?”

Klaske kijkt even verwonderd naar zuster Gon. Wat heeft ze?
Waarom zegt ze zo iets overbodigs?

„Natuurlijk kom ik direct terug,” zegt ze, nog altijd een beetje
verbaasd. Dan keert ze zich om en trekt haastig de deur achter
zich in het slot. Zuster Gon weet het! dreunt het door haar hoofd,
maar ze wil het natuurlijk niet verklappen. Ten slotte is het veel
leuker voor de directrice om het zelf te zeggen dat ik weer
voorgoed naar huis mag . . .

Maar als ze nog geen vijf minuten later op het kantoortje tegen-
over de directrice heeft plaats genomen, lijkt het net of Klaske's
zekerheid over de aanleiding tot het gesprek dat nu gaat komen,
toch weer minder wordt. Stel je voor dat het tòch over iets
anders gaat? Hoewel . . . Zuster Gon had toch gezegd dat het
ook iets had te maken met juffrouw De Raadt! En die had im-
mers geen ander doel dan haar zo gauw mogelijk weer thuis te
laten komen.

Klaske krampst haar handen zenuwachtig samen als ze de directrice aankijkt. Deze heeft een brief uit haar postbakje gehaald en kucht.

„Ik . . . e . . . eigenlijk heb ik je even laten roepen, omdat er vanmorgen bij de post een brief voor je was, Klaske!”

Klaske trekt haar wenkbrauwen verbaasd op. „Een brief? Voor mij?”

De directrice knikt en schuift de witte enveloppe met de wat onbeholpen letters erop naar Klaske toe. „Juffrouw De Raadt belde me er vanmorgen over op, daarom heb ik hem eerst zelf gelezen, Klaske.” Haar stem klinkt anders dan Klaske eigenlijk zou hebben gewild.

Ze voelt haar wangen warm worden van nervositeit. „U?” . . . Dan glijden haar ogen als vanzelf naar de enveloppe. Even lijkt ze te verstijven van schrik. Maar dan ineens golft de vreugde in haar omhoog. „’t Is een brief van m’n moeder,” zegt ze ademloos. „Heeft ze gezegd dat ik weer thuis mag komen?”

Net als Klaske de brief met een jachterig gevoel van blijdschap uit de enveloppe wil trekken, houdt de directrice haar tegen. „Wacht nog even, Klaske. Zo dadelijk mag je die brief zelf lezen. Maar eerst . . .”

Pas op dit ogenblik dringt het tot Klaske door dat de directrice eigenlijk helemaal niet lijkt te delen in haar geluk. Haar gezicht is witter dan anders en de hand waarmee ze zojuist weer beslag heeft gelegd op de brief, trilt.

„Klaske . . .” Het meisje tegenover haar kijkt haar met grote ogen aan. „Ik wilde je eerst zeggen hoe blij ik ben dat je na je verblijf in het ziekenhuis zo heel anders bent geworden. Weet je, kind, tegenwoordig heb ik soms het gevoel dat je nú pas echt je draai hebt gevonden in onze gemeenschap. Juist omdat dit laatste er zo heel erg op aan komt, heeft dit me zo goed gedaan!”

Klaske slikt. „k Heb na m’n verjaardag ook begrepen dat het anders moest,” zegt ze moeilijk. „Als ik me nog langer had ver-

zet tegen alles, zouden er nog ergere dingen zijn gebeurd... en dat van die avond..." Ze aarzelt. Dan frommelt ze haar zakdoek tot een vormeloze bal... „dat was al erg genoeg.”

De directrice knikt langzaam.

Even is het stil in het kleine vertrek. Dan legt de directrice met een warm gebaar haar hand op Klaske's schouder. „Je hebt er een heleboel door geleerd, Klaske,” zegt ze begrijpend, „en... het heeft je misschien ook klaargemaakt voor de dingen, die er nog zouden komen in je leven.”

Een beetje verward kijkt Klaske de oudere vrouw voor haar aan. „Ik... e... ik begrijp niet goed wat u bedoelt,” aarzelt ze. „Dat eerste wel, ziet u... maar dat laatste...”

Ze lijkt te zoeken naar woorden, maar de directrice zelf maakt de zin voor haar af. „Dat laatste betrof de inhoud van deze brief, Klaske.”

Met opgetrokken wenkbrauwen staart Klaske naar de witte enveloppe, die nog steeds voor haar ligt.

„U bedoelt,” stottert ze, „m'n moeder heeft toch zeker geschreven dat ik eindelijk weer naar huis mag? Anders had u me toch niet laten roepen?”

Nòg lijkt de directrice te aarzelen. „Dus daar leef je nog altijd naar toe, Klaske?” vraagt ze dringend.

„Maar natuurlijk!“ Klaske is een beetje driftig opgeveerd. „U dacht toch niet dat ik ineens van gedachten was veranderd en nu niets liever wilde dan hier blijven?”

De directrice staart peinzend voor zich uit. „Ik dacht niets, Klaske,” zegt ze ten slotte zacht. „Ik hoopte alleen dat je je zó volkomen gelukkig bij ons zou gaan voelen, dat je, ook als de dingen misschien anders gaan dan jij nu denkt, je daarbij zonder al te veel conflicten met jezelf zou kunnen neerleggen.”

Een beetje geprikkeld kijkt Klaske de directrice aan. 't Lijkt of haar oude strijd lust opnieuw gaat opvlammen. „Maar wáárom zouden de dingen anders gaan dan ik denk?” vraagt ze uitdagend. „Natuurlijk, het heeft langer geduurd dan ik eerst

dacht, maar dat het thuis weer in orde komt, dáár ben ik nog altijd zeker van. Eigenlijk dacht ik dat u me daarom had laten roepen." Ze aarzelt. „Maar als het dat niet is, waar gaat het dan om?”

Haar gespannen blik dwingt om een rechtstreeks antwoord. „Het gaat om je moeder, Klaske." De directrice probeert zo rustig mogelijk te praten. „Ze laat je weten dat ze, na lang beraad, toch niet heeft kunnen besluiten om te doen wat juffrouw De Raadt van haar verlangde, namelijk dat ze, ter wille van jouw toekomst haar broer Jan de deur zou wijzen. Jij en hij, dat zou immers alleen maar nieuwe spanningen geven, vooral na wat er onlangs is gebeurd? Daarom heeft ze nu ten einde raad maar een punt achter alles gezet . . .”

Klaske kijkt de directrice sprakeloos aan. „Nee . . .,” fluistert ze eindelijk schor, „dat méént u niet! Dat moet een vergissing zijn! Ome Jan is maar een broer van d'r en niet eens zo'n beste. Ik ben haar eigen kind . . . Wat heeft ze gedaan?”

Met een gebed om wijsheid duwt de directrice de enveloppe in Klaske's handen. „Lees zelf, kind,” zegt ze schor, „hij was voor jou bedoeld.”

Klaske's ogen vliegen al over de regels, alle kleur is nu uit haar gezicht weggevloeid.

„Lieve Klaske,” leest ze. „Als deze regels je bereiken ben ik al met ome Jan vertrokken naar Frankrijk. Ik heb er lang over nagedacht, maar het is zo het beste.

Ome Jan heeft een goeie baan gekregen in het café van een vroegere vriend van hem en we wonen voorlopig in een hotel. 't Was hier niet veel meer gedaan sinds ie heeft gezeten. De burens deeë de laatste tijd niks anders as treitere . . . Ikzelf help ook iedere avond in de zaak. Ze komen er handen te kort. Die vriend van ome Jan is een flinke vent. Wie weet wat er nog eens gebeurt. Zijn vrouw is ook dood, zie je! Juffrouw De Raadt zal wel zorrege dat je niks te kort komt. Voor jou is het een uitkomst, dat kinderruis. Je hebt er alles wat je hart begeert.

Thuis was het tòch hommeles geworden.

Denk niet dat ik je vergeet. Als je vader nog had geleefd, was alles misschien anders gegaan, maar nou het eenmaal zo is gelopen, zie ik ook geen andere uitweg. Ik hoop dat het je goed zal gaan . . . Misschien dat we later nog wel es weer bij elkaar kunnen komen. Maar nou gaat dat niet en wat juffrouw De Raadt wil, is kletskoek. Zij heeft d'r geen flauw benul van hoe mensen zoals je ome Jan kunnen afzakken als er niemand is, die ze de hand boven het hoofd houdt. Hij kan hier wel een plaats krijgen in 't tehuis voor werkende mannen, maar dat wil ik hem ook niet aandoen. Stel je voor, me eige broer!

Klaske, gegroet en het allerbeste toegewenst. Veel liefs van je altijd aan je denkende moeder . . .”

Als Klaske de brief heeft gelezen, haalt ze een ogenblik diep adem. Met een krijtwit gezicht kijkt ze de directrice aan.

Vergeten zijn haar goede voornemens, waarvan ze de laatste weken bijna voortdurend bezielid is geweest. Weg is dat wonderlijke geluksgevoel van groeiend vertrouwen in de toekomst.

„Als u maar niet denkt dat ik me door m'n eigen moeder in een hoek laat trappen,” stoot ze uit. „Weg naar Frankrijk . . . alsof het voor mij niet erg is om in een inrichting te moeten zitten . . . ik . . .” Opeens verliest Klaske al haar zelfbeheersing. Wild bonst ze met haar vuisten op het bureau van de directrice.

„Ik wil het niet! Ze is mijn moeder! U moet haar terug laten komen! Waarom belt u de politie niet? Die kan haar toch weer ophalen?”

Als de directrice met een beschermend gebaar haar hand op Klaske's hoofd wil leggen, stoot deze haar met een ruw gebaar af. „Neel!” beeft ze, „nou niet! Zorgt u maar liever dat ze m'n moeder achternagaan . . . Trouwens . . .” Met een wanhopige snik is ze opgesprongen, „als u het niet doet, zal ik er zelf wel achteraangaan . . .”

Ze is al bij de deur als de directrice haar met een vastbesloten gezicht de weg verspert.

„Klaske! Ga zitten, onmiddellijk!”

In Klaske's ogen lijkt de wanhoop steeds groter te worden. „Neel!” Haar stem klinkt schrill. „Ik ga weg, m'n moeder zoeken . . . Als ze niet terugkomt, zal ik er de dupe van zijn. Dan houden jullie me hier, hè? Dan zullen jullie tegen mekaar kunnen zeggen: „Ziezo, die Klaske Tuinstra zit hier goed zolang ze nog geen eenentwintig is . . .” Maar u dacht toch niet dat ik het zover zou laten komen?”

Woest rukt ze aan de deur, die opeens met een klap openvliegt. „Klaske!” . . . De directrice klemt haar lippen op elkaar. Haar gezicht staat ernstig en bezorgd. „Doe geen domme dingen! Laat me eerst rustig uitpraten.”

Maar Klaske is al weggevlagen, de gang op.

Vertrokken! . . . lijkt het in haar hoofd te gonzen, weg is ze . . . helemaal naar het buitenland . . . samen met ome Jan. En jij . . . om jou hebben ze zich geen cent zorg gemaakt, zulke gemene-riken!

Als Klaske met trillende vingers haar mantel van de kapstok rukt en hals-over-kop naar de voordeur wil vluchten, is het ineens de stem van zuster Gon, die haar tot de werkelijkheid terugbrengt: „Klaske, wat gaat er gebeuren?” Op hetzelfde ogenblik gaat de hand van zuster Gon ongemerkt naar de knip, die ze met een enkele beweging over de deuropening schuift. Dan wenkt ze naar de directrice, die vlak achter Klaske de hal is in komen lopen.

Deze slaakt een zucht van verlichting als ze beseft dat de weg naar buiten, althans op dit moment, voor Klaske is afgesloten.

„Zuster Gon . . .” Ze wisselt een snelle blik van verstandhouding met de leidster van haar grote-meisjesgroep . . . „Klaske is een beetje in de war. Misschien mag ze even op uw kamer wat drinken? Ik zal zorgen dat er onmiddellijk een vervangster naar uw afdeling gaat.”

Zuster Gon probeert beheerst te blijven. „Maar natuurlijk, directrice,” zegt ze rustig, „ik ga wel even met Klaske mee.” Dan pakt ze resoluut Klaske's hand. „Kom, Klaske!”

Maar deze schudt driftig haar hoofd en grijpt naar de knop van de deur. „k Ga naar de politie,” schreeuwt ze, „jullie hebben er al veel te lang mee gewacht. Alsof het maar zo gewoon is als je moeder er vandoor gaat!” . . . Op dat moment komt ze tot de ontdekking dat de deur hermetisch gesloten is.

Maar eer ze kan reageren, is zuster Gon haar voor. „Kom, Klaske,” zegt ze, nog dringender nu, „de directrice heeft het goed gevonden dat we nu direct op mijn kamer naar een oplossing gaan zoeken. Ten slotte hebben we daar de telefoon zó bij de hand en de politie bellen gaat nog altijd vlugger dan dat je eerst naar het bureau fietst.”

Een ogenblik lijkt Klaske te aarzelen. Dan keert ze zich langzaam om. „Maar als u het níet doet . . .” Ze zoekt wanhopig naar woorden, „dan zal ik . . . dan geloof ik . . .”

Zuster Gon duwt Klaske zachtjes voor zich uit de trap op, terwijl ze nog een haastige blik van verstandhouding met de directrice wisselt.

„Als je me nodig hebt, ben ik op m'n kantoor, zuster Gon,” zegt deze zacht, zodat Klaske het niet opmerkt.

„Goed, directrice.”

Zuster Gon is alweer een en al aandacht voor Klaske. Als deze trillend van emotie wegzakt in een laag stoeltje, dat zuster Gon haar toeschuift als ze de kamer zijn binnengekomen, kijkt ze haar een ogenblik met vochtige ogen aan. Dan, bijna beschroomd legt ze haar hand op Klaske's schouder. „Je had dit niet verwacht, is het wel, Klaske?”

Haar vraag klinkt voorzichtig, alsof ze bang is Klaske nog meer van streek te maken.

Een ogenblik is Klaske haar plan van zoëven om direct de politie in te schakelen bij het zoeken naar haar moeder, vergeten. „Verwacht?” In de grote ogen, waarmee ze zuster Gon nu aanstaart, springen opeens twee dikke tranen. Dan, met een hulpeloos gebaar, slaat ze de handen voor haar gezicht. „Ik . . . ik had gedacht dat ik naar huis mocht . . . 't Leek allemaal zo bij-

zonder . . . dat telefoontje van de directrice . . . en toen u zei dat het ook iets te maken had met juffrouw De Raadt . . .”

Langzaam is de drift uit Klaske's hart weggeëbd. Ze snikt nu hartbrekend.

Maar zuster Gon laat haar stil begaan. Het zal Klaske rustiger maken. Straks, als ze wat kalmer is geworden, zal er beter met haar te praten zijn dan zoëven in de hal. Daarom zegt ze een ogenblik niets, maar wacht, de handen om haar knieën geslagen, tot Klaske zelf weer de draad van het gesprek opneemt.

„Ome Jan moet d'r hebben omgepraat,” zegt ze toonloos, „als die er niet was geweest, was het nooit zover gekomen.”

Zuster Gon knikt nadenkend. „Zou je denken dat je moeder onmiddellijk spijt zou hebben van haar plotselinge vertrek als we er werkelijk in slaagden haar verblijfplaats op te sporen en de zaak met haar konden uitpraten?”

Dat is een nieuw gezichtspunt voor Klaske. Ze denkt even na en haalt dan moedeloos haar schouders op. „k Weet het niet,” bekennt ze kleintjes, „moeder zit natuurlijk wel erg vast aan ome Jan, ook al omdat ie nou eenmaal niet is zoals een ander. Hij heeft haar in ieder geval altijd een goed kostgeld gegeven. En als zij voor hem blijft zorgen, heeft ze vanzelf geen armoe. Maar juffrouw De Raadt zegt dat 't niet kan, omdat ome Jan ons gezin kapot zal maken . . . Hij kan mij trouwens wel villen . . . want ik ben hem te bijdehand, ziet u?” Met een ruk keert Klaske zich naar het raam. Zuster Gon hoeft het niet te weten dat ze de wanhoop nabij is . . .

„Klaske?”

Klaske verroert zich niet.

Zuster Gon voelt de spanning in zich groeien. Als het haar níet lukt het kind tot rede te brengen . . .

„Waarom wil je deze zaak niet van de andere kant bekijken?” waagt ze ten slotte toch weer te zeggen. „Vergeet nooit, Klaske, dat wij er ook nog zijn en dat je zo langzamerhand echt bij ons bent gaan horen . . .”

Ze schrikt als Klaske plotseling opveert en schamper lacht. „Echt?” hoont ze vertwijfeld, „gelooft u dat nou heus? 'k Heb de laatste maanden misschien gedaan alsof, maar als u eens in m'n hart had kunnen kijken... 'k Heb het alleen kunnen volhouden door steeds te denken aan de dag waarop ik voorgoed zou vertrekken... En nu...” Ze krimpt in elkaar van ellende en snikt weer zachtjes voor zich heen.

Zuster Gon klemt haar handen samen in een woordenloos gebed. Dan kijkt ze Klaske ernstig aan. „En nu is er zo maar opeens een streep gehaald door die rekening van jou,” zegt ze zacht. „Een hele dikke streep zelfs, die je ongetwijfeld zal noodzaken te gaan leven vanuit een héél ander gezichtspunt.”

Klaske is opgestaan en stampt driftig met haar voet op de grond. „Maar ik wil het niet!” beeft ze. „Dacht u dat ik me door m'n eigen moeder in een hoek liet drukken? 't Is al mooi genoeg geweest dat ik het zó lang heb uitgehouden hier.”

Zuster Gon bijt op haar lip. Dan legt ze met een plotseling gebaar haar hand op Klaske's hoofd. „En... als God het nou eens wèl wil?”

Klaske's mond zakt half open van verbazing. „God?” Dan haalt ze haar schouders op. „Wat heeft God te maken met die brief van m'n moeder?” snauwt ze ongeduldig.

Zuster Gon kijkt haar begrijpend aan. „Alles!” zegt ze dan zacht. „Geloof me, Klaske, als Hij dingen zoals deze toelaat in ons leven heeft Hij er ook een wezenlijke bedoeling mee...”

Hoog opgericht staat Klaske nu voor haar. „Ik geloof niet in God...,” schreeuwt ze opeens, weer even wanhopig als een paar minuten daarvoor, „en als ik wèl in Hem geloofde...” Even lijkt het of ze aarzelt. Dan, radeloos, voegt ze eraan toe: „Ik weet zeker dat ik dan nòg niet zou kunnen aanvaarden dat Hij een bedoeling zou kunnen hebben met zó iets verschrikkelijks: je eigen moeder, die geen cent meer om je geeft...”

Zuster Gon staart even nadenkend voor zich uit. Dan staat ze met een ruk op en grijpt met trillende vingers een klein, onop-

vallend wandbordje van de muur. Een ogenblik later duwt ze het pardoes in Klaske's handen. „Neem dat ding nou eens mee naar je kamer, Klaske . . . er staat een spreuk op die heel simpel lijkt, maar die voor mij van grote betekenis is geworden!” Even lijkt het of zuster Gon weifelt . . . dan, veel zachter nu, voegt ze eraan toe: „Voor mij zijn Gods bedoelingen óók niet altijd duidelijk geweest, Klaske . . . Ik heb óók momenten gekend van onbegrijpelijke donkerheid en bitter verdriet.”

„U?” Klaske vergeet een ogenblik haar eigen ellende en staart zuster Gon verbaasd aan. Maar nog geen seconde later laat ze haar hoofd weer moedeloos zakken. „In ieder geval geloof ik niet dat ùw moeder ooit zo met u heeft gehandeld,” zegt ze bitter. „Heb ik gelijk of niet?”

Het is nu stil geworden in de kamer. En in die stilte lijkt de spanning te groeien. Zuster Gon kijkt met strakke ogen naar het witte bordje met de blauwe letters, dat nu achteloos op Klaske's schoot ligt. Dan haalt ze diep adem. „Nee,” zegt ze dan eindelijk met een vreemde, vlakke stem. „M'n moeder was het niet, die me in de steek liet, maar wel iemand anders van wie ik zó zielsveel hield, dat ik dacht hem nooit meer te kunnen missen . . .”

Klaske voelt haar adem stokken. Haar vingers grijpen onwillekeurig naar het wandbordje, dat zuster Gon haar zoëven heeft gegeven. Ze beseft opeens dat het zuster Gon ernst is. De jonge vrouw voor haar zit maar niet wat in de ruimte te praten, ze probeert ook niet Klaske's gedachten met opzet op een héél ander onderwerp te brengen, waardoor ze misschien haar eigen verdriet een ogenblik zal kunnen vergeten. Nee, zuster Gon spreekt als iemand, die zó vlak naast Klaske is komen te staan, dat het lijkt alsof er geen wezenlijk verschil meer tussen die beiden bestaat.

„Een mens moet bloeien waar God hem heeft gezaaid”.

Zuster Gon wijst naar de spreuk op het bordje. Dan zwijgt ze een ogenblik alsof ze niet goed meer weet hoe ze verder zal gaan. Maar als Klaske vragend haar gezicht naar zuster Gon opheft,

zijn er ineens de zinnen, die in een niet te stuiten vaart Klaske confronteren met een wel zó trieste levenservaring, dat ze een ogenblik in elkaar lijkt te krimpen van louter schaamte om haar eigen felheid van daarstraks . . .

„We zouden gaan trouwen, Klaske . . . binnen de maand. In de kast hing m'n bruidsjaпон al klaar. Kun je je voorstellen hoe trots en overgelukkig ik was?”

Klaske houdt haar ogen nu neergeslagen en plukt nerveus aan haar jurk. Ze heeft de moed niet zuster Gon in de ogen te blikken. Ze wil de pijn niet zien, die daar nu zeker in te lezen zal zijn.

„Toen kwam daar plotseling de verschrikkelijke ontdekking dat de man, op wie ik huizenhoog bouwde, me al maandenlang had bedrogen. Een andere vrouw was er in geslaagd zijn liefde te winnen. En ik?” Zuster Gon slikt. Dan, met hese stem, zegt ze: „Ik was in enkele uren tijds van een stralende bruid veranderd in een totaal ontredderde jonge vrouw, die wanhopig en verbitterd vroeg naar het waarom van dit alles.”

Klaske veert op. „Net als ik,” zegt ze in ontroerde verwondering. Ze kijkt nu met strakke ogen naar het wandbordje.

„M'n moeder gaf het me, Klaske.” De stem van zuster Gon is nu heel zacht geworden. „Op de dag die voor mij, in plaats van een blij huwelijksfeest, het aanvaarden van een nieuwe, moeilijke werkkring bracht. Het was de dag waarop ik mijn intrek nam in dit huis.”

„Dus u . . .” Klaske's stem stokt weer. Dan, met een snik, vraagt ze: „Dus u hebt hier ook nooit willen zijn?”

Zuster Gon is voor het raam gaan staan. Ze beseft dat het doorgeven van die ene, persoonlijke ervaring Klaske meer heeft gedaan dan ze had kunnen vermoeden. En het maakt haar vanbinnen nòg stiller. „Ik heb leren beseffen dat het God was, die m'n levenspad leidde, Klaske,” zegt ze zonder zich om te keren. „En wat meer is, ik heb geprobeerd dat te aanvaarden en er in Zijn kracht het beste van te maken.”

Klaske is opgesprongen. „Het beste?” hijgt ze. „Het is gewèl-

dig geweest wat u ervan hebt gemaakt . . . Alle meisjes houden van u en . . . en . . . ik geloof dat we u als het erop aankwam, geen van allen meer zouden kunnen missen."

Zuster Gon voelt de spontane bekentenis van Klaske als een schok door zich heen gaan. Maar ze weet haar opkomende ontroering te verbergen.

„Dank je, Klaske,” zegt ze eenvoudig. Met een warm gebaar legt ze plotseling haar hand op Klaske's schouder. „Als jij het nou ook eens probeerde, Klaskel” dringt ze gespannen aan.

„Niet meer vechten tegen de omstandigheden, maar heel simpel je leven en je toekomst overgeven in Gods handen. Ten slotte houdt Hij toch ook van jou? En wat je moeder betreft . . .”

Terwijl de stem van zuster Gon rustig voortpraat, voelt Klaske langzaam maar zeker alle bitterheid en wilde opstand, die er zoëven nog was, uit haar hart wegvloeien.

Zuster Gon meent het, lijkt een stem in haar hart te zeggen. Ze heeft zelf ook een heel groot verdriet moeten doormaken en tòch is ze een blij, stralend mensenkind geworden.

Voor het eerst in haar leven voelt Klaske een onbedwingbaar verlangen in zich opkomen, net als zuster Gon, te gaan toe leven naar een heel ander ideaal . . .

Zelfs als ze later op de dag stiller en meer in zichzelf gekeerd dan ooit haar slaapkamer opzoekt, is die vreemde hunkering er nog . . .

Nieske heeft al een paar keer tevergeefs geprobeerd de oorzaak van Klaske's plotselinge neerslachtigheid op te sporen. „Ze zeggen dat je vanmiddag een hele poos bij zuster Gon op de kamer bent geweest,” dringt ze aan, als ze voor het slapen gaan even met Klaske alleen op de kamer is. „Je hebt toch niet op je kop gehad?”

Met een ruk keert Klaske zich om. „'t Is uit,” zegt ze hees. „M'n moeder is er vandoor. Nou maak ik voorlopig helemaal geen kans meer hier weg te komen . . .”

„W . . . ááát?” Nieske kijkt haar met grote verschrikte ogen aan.

„Je moeder? Is ze weg?”

In korte zinnen vertelt Klaske wat er is gebeurd. Luchtig en bijna onverschillig probeert ze over de feiten heen te praten. „In ieder geval,” knipoogt ze quasi-opgewekt, „zul jij nou je zin krijgen. Ik heb nou weer gelegenheid genoeg er hier in huis een vriendin op na te houden.”

Nieske is opgesprongen. „Dus je wilt het heus?” juicht ze, een ogenblik Klaske's trieste omstandigheden totaal vergetend, „je wilt echt m'n vriendin zijn?”

Klaske haalt haar schouders op. „Ik heb je al eerder gewaar-schuw'd dat je, gauwer dan je denkt, genoeg van me zult hebben. Zó'n lieverdje ben ik heus niet!”

Even kijkt Nieske haar nieuwe vriendin onderzoekend aan. Dan, vol overtuiging, knikt ze Klaske toe. „'t Zal best meevallen, ten slotte ken ik je toch al een halfjaar?”

Een halfjaar . . .

Als Nieske al lang met een glimlach om haar mond in slaap is gevallen, piekert Klaske er nog altijd over door. Hoeveel halve jaren zullen er voor haar nog gaan komen in dit huis? Hoeveel hele jaren misschien? Zal ze het werkelijk kunnen verdragen? Zal ze zich, net als zuster Gon, erin kunnen schikken?

Neel . . . In haar hart begint weer de opstand te bonken. Ze kàn het niet! Ze gelooft niet dat ze deze veranderde situatie langer dan een week onder de ogen zal kunnen zien. En dan . . .

Verderop begint een kind te huilen. Klaske heeft het stemmetje direct herkend. Sonja . . . flitst het door haar heen. Tegelijkertijd lijken haar gedachten onweerstaanbaar getrokken te worden naar de andere kant van de feiten . . .

Als ze blijft . . . Sonja kan haar nu al bijna geen dag meer mis-sen . . . ze zal misschien echt iets voor het kind kunnen gaan betekenen. Trouwens . . . Nieske had toch ook wel echt blij ge-leken daarstraks, toen ze beloofde vriendin met haar te zullen worden.

Opeens schiet er een brok in Klaske's keel. Zuster Gon zal er ook zijn om haar te helpen, want nu ze weet wat die heeft meegemaakt . . . Klaske beseft maar al te goed dat zuster Gon haar zal kunnen begrijpen als géén ander.

Of . . . Zal ze toch méér nodig hebben dan begrip en menselijke genegenheid om te komen bij dat nieuwe doel, dat door de gebeurtenissen van vanmiddag opeens zo heel dichtbij haar is komen te staan?

Buiten is het nu helemaal donker geworden. Door het slaapkamerraam schijnt het licht van de maan precies op het wit stenen wandbordje, dat Klaske daarstraks betrekkelijk gedachteloos aan de muur naast haar bed heeft gehangen.

„Een mens moet bloeien waar God hem heeft gezaaid.”

Voor het eerst dringen die wonderlijke woorden regelrecht tot het hart van Klaske door. Ze denkt aan zuster Gon, die juist door deze spreuk de moed heeft gevonden haar vroegere idealen te vergeten om een nieuw levensdoel na te streven.

Alleen . . .

Klaske krampt haar handen tot vuisten. Het zweet breekt haar uit. Zuster Gon heeft het niet in eigen kracht gedaan, dat heeft ze er uitdrukkelijk bij verteld.

Niet in eigen kracht . . . Maar zou zij, Klaske Tuinstra, het dan wel kunnen? Hoelang heeft ze het nu al tevergeefs geprobeerd?

Met een ruk komt Klaske opeens overeind. 't Lijkt net of een onzichtbare hand zo maar ineens een soort blinddoek van haar ogen heeft gerukt.

Here God, schreit het plotseling in haar hart, als het dan waar is dat U bestaat . . . Ik ken u niet! Ik weet niet hoe U me zult kunnen helpen . . . Maar ik ben zo alleen . . . en ik weet geen raad meer. M'n moeder is weg . . . En nu . . .

Vreemd, het lijkt opeens of Klaske van geen ophouden meer weet. Ze vergeet haar schroom, ze denkt niet meer aan de vele weerstanden, die ze met betrekking tot het geloof in God altijd

heeft gevoeld, ze beseft maar één ding: haar woorden ketsen niet terug... Ze lijken ergens in het donker om haar heen ontvangen te worden! En dáárom praat ze verder. Dáárom vertelt ze over alle dingen, die haar, vooral sinds vanmiddag, zo wanhopig hebben gemaakt.

Here God, als ik niet goed genoeg voor U ben, laat U me dan maar alleen... Maar ik dacht... Klaske drukt haar hoofd nõg dieper in het kussen. Zuster Gon heeft wel gezegd dat we allemaal tot U mogen komen, wie we ook zijn. Ik geloof, omdat Uw Zoon aan een kruis is gestorven. Eigenlijk begrijp ik niet hoe dat zit, Here God, maar als het echt waar is...

Een uur later wipt zuster Gon nog even haar bed uit om voor alle zekerheid nog eens naar Klaske te kijken.

't Kind was daarstraks wel een heel stuk kalmer uit haar kamer gegaan dan ze erin was gekomen, maar ten slotte kon je toch

niet weten wat ze zich na die tijd weer in d'r hoofd had gehaald. Klaske was nu eenmaal onberekenbaar als geen ander. En na alles wat er vanmiddag was gebeurd, zou ze maar niet zo een, twee, drie haar gemoedsrust hebben weergevonden.

Of toch wel?

Als zuster Gon zich even later geruisloos over Klaske's bed buigt, realiseert ze zich met een schok dat het kind nog maar kort geleden in slaap moet zijn gevallen. Het smalle gezichtje is nog nat van tranen, maar het lijkt tòch zo wonderlijk ontspannen! Zuster Gon voelt het als een ontroering door zich heen gaan. Ze ontdekt ineens dat Klaske's handen, die een beetje schuin over de dekens zijn weggezakt, gevouwen zijn.

„Klaske!” . . . Zuster Gon kan het niet helpen dat ze het kind als in een juichkreet bij de naam heeft genoemd. Even schrikt ze van haar eigen onstuimigheid. Maar dan . . . Als ze zich nòg dieper over Klaske heenbuigt om er zich van te vergewissen of het kind werkelijk slaapt, is daar dat oneindige gevoel van dankbaarheid wat haar hart doorstroomt.

„Ons kind ben je, Klaske,” fluistert ze in een wonderlijke bewogenheid, „maar bovenal . . . Gods kind! En als je daaraan nou maar blijft vasthouden!”

Als zuster Gon even later behoedzaam de deur van de slaapkamer achter zich dichttrekt, beseft ze dat het met Klaske Tuinstra wel in orde zal komen. Misschien langzaam, maar wel . . . zeker! Klaske heeft immers eindelijk de sleutel gevonden tot het waarachtige geluk? O nee, haar problemen zijn er niet door opgelost, haar toekomst lijkt misschien vager dan ooit. Maar ze heeft gebeden! Zuster Gon weet het nu haast zeker! Klaske heeft God gezocht!

En zal dat niet het begin zijn van een nieuw uitzicht op het leven, ook voor Klaske?

Nu is het nacht. Morgen zal er weer een nieuwe dag zijn. Morgen zal het leven in „Het zwaluwnest” weer even druk en vol

beweging zijn als altijd. Morgen zal ook Klaske zich weer scharen onder diezelfde groep grote en kleine kinderen, die hier allemaal zijn gekomen met hun eigen problemen. Ze zal er zijn ... overmorgen óók. En volgende week... Misschien over een jaar nòg.

Maar Klaske Tuinstra zal niet meer een eenling zijn te midden van die allen. Ze zal erbij horen, hélemaal!

Klaske Tuinstra zal gaan ervaren dat het er eigenlijk niet eens zo erg op aankomt waar je bent om – hóe de omstandigheden ook tegen zijn – tòch gelukkig te kunnen zijn.

Het wandbordje van zuster Gon vertelt het haar elke dag en God Zelf wijst haar de weg.

Dat is toch maar een geweldige rijkdom.

Tenminste... als je het wilt zien en... aanvaarden!

INHOUD

1. Een onverwachte verandering	7
2. Dit is je thuis, Klaske!	25
3. Klaske heeft verdriet	42
4. Een veelbewogen week	64
5. Klaske laat zich niet kennen	86
6. Feest in „Het zwaluwnest”	108
7. Je hoort toch bij ons, Klaske?	123
8. U ook, zuster Gon?	136